

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מרה שהו'ף לפניו ק'עז'מי
עז'מים ולנצח נצחים (אשר בחל).

למוד יומי

ב'בלי ירושלמי תוספתא
בעריכה מפארת מוקדת ומפסקת

פרשת שמות תשע"ט

לוח שעורי למוזים לאנשי שלומנו "חסידי ברסלב" תלמידי "היכל הקדש"

שבוע פרשת

שב"ק	ו	ה	ד	ג	ב	א	
							חמש ורשי עם
							התרגום
							תנ"ך
							משניות
							בבלי
							ירושלמי
							תוספתא
							מדרש רבה
							מדרש תנחומא
							רמב"ם
							טור
							שלחן ערוך
							זהר
							תקוני זהר
							לקוטי מוהר"ן
							לקוטי הלכות

רבנו ז"ל אמר: מעט גם כן טוב, על כן ראה ללמד מכל שעור מעט

או הרבה כפי הפנאי.

חולין, פרק ראשון – הכל שוחטין דף כו עמוד א – מתוך מהדרות 'אבן ישראל' (שטיינזולץ) קצט

תוספות

בשהחמיין מחלוקת – אבל בשלא להחמיץ רבי יהודה מודה דלאו פירא הוא. ורבנן אפילו בשהחמיין פליגי. וכוונתו רבי יהודה היא – ובשלא להחמיץ לא

בשהחמיין מחלוקת – לאו דוקא בשהחמיין, אלא כיון שסופו מותרת אף על גב דלאו דוקא בשהחמיין, כדאמר בסמוך. וכדאין רבי יהודה. והנהניף אף על גב דבשעה מעשר, ואפילו יש בו שלשה לוגין מים מלבד היין אינו פוסל את המקדוה. כי הדיני דנחשבתו המים ככרי לחיות בקודים בספק מעשר, עליון מקדוה מים משום ורוב לא פסלי ליה. ולא לומר: את התקדוה – ונתקדו – משום דהווי כבסקן

יכול לאכלו חוץ לירושלם, מפני שנתחללו ביד החמה. דאילו לא החמיץ, הווי הדין מנחה קיימי בקדושתיהו ביד המוכר. איגלאו מילתא – דבשעת לקיחה פירא איהו, דבנס בהם כח החריגים אלא שערין אל גמור. לחילול מעליה הוא, שאם לא היה יין בחריצים לא היה חמץ עולם. אלא מתניתין קרתי – לא החמיץ אלא נחק בסוף מעשה, ודבשעת לקיחה, והדמים פורשים ביד המוכר. דלמא אי שבקיה הוה מתמיץ – הויא דליהתה גזיל נטיל בתי

בשהחמיין מחלוקת, וכוונתו רבי יהודה. וכן אמר רבי יוסי ברבי הנינא: בשהחמיין מחלוקת. ואמר רב נחמן אמר רבה בר אבהו: תמר שקלחו בכסף מעשר לבכור החמיין – קנה מעשר, מאי מעמיט? איגלאו מילתא למפרע דפירא הוא. – אלא מתניתין קרתי: החמיין – אי, לא החמיין – לא, דלמא אי שבקיה הוה מתמיץ? אמר רבה: קשישי ממונו פסול ולא החמיין. רבא אמר: הא מיני? רבי יוחנן בן נורי הוא, רחמי: שלשה לוגין מים חסר קורטוב שפפול לתוכן קורטוב ויין, וכדאין רבי יוחנן בן נורי, ונפלו למקוה – לא פסלוהו. שלשה לוגין מים חסר קורטוב שפפול לתוכן קורטוב חלב, וכדאין רבי יוחנן בן נורי, ונפלו למקוה – לא פסלוהו. רבי יוחנן בן נורי אמר: הכל חולץ אחר המראה; לאו אמר רבי יוחנן: פתר הוותא איולינ? הכא נמי – זיל פתר הוותא, ומעמיט הוותא דהאי מאי ניהו? ופליגי דרבי אלעזר, דאמר רבי אלעזר: הכל מודים שאין מפרשין עליו מקום אחר אלא אם כן החמיין. קסברי: בלא החמיין מחלוקת; וער פאי לא מתיב רבי יהודה אלא מיניה וביה, אבל מעמיטא – לא, דלמא אתי לאפרושי מן החיוב על הפטור, וכן הפטור על התיב. תנו רבנן: תתקדו עד שלא החמיין משקין

ורבא דאמר רבנן קרתי: רובא, ורובא מחמיצין הן. ומדקתני: אין נחק ופוסל, שמע מינה כל במה דלא החמיץ, אף על פי שעתיד להחמיץ, הוויא שעתא מיהא לאו פירא הוא, ולא חילול בשישי פטנו – מוכר זה בבוס, ולא החמיץ. רבא אמר – מתניתין קרתי: עד שלא החמיץ פוסל את המקדוה ואינו נחק בסוף מעשה, ואף על גב דפירא הוא. רבי יוחנן בן נורי היא – דאילו בתי חוותא, ואהו קורטוב זלבי משלים שלשה לוגים לפסול מקדוה. משום דלי ש מרתיא מים, והבא נמי, אף על גב דפירא הוא עד שלא החמיץ, הואיל חוותיה מיהא – פוסל את המקדוה. ולבג מעשר מים, הואיל חוותיה טעמא מיהא – אינו נחק. ורב נחמן דאמר רבנן קרתי:

קורטוב חלב לא משלים לפסול את המקדוה ואף על גב דחוותא כדכולהו מיהא הוא. והבא נמי, אף על גב דחוותיה מיהא, הואיל ופירא הוה – לא פסול מקדוה, ולבג מעשר נמי – נקת, לא פסלוהו – דאף על גב דאיכא שלשה לוגין שלמים, כיון דחוותיהו דחמרא – לא פסלי. שלשה לוגין חסר קורטוב שפפול לתוכן קורטוב חלב – שאינו דוחה את מראה המים. ומראהו כמראה מים – לא לריבא שיערא במיא – לא פסלי, דרבנן תרתי בעי. שיערא חוותא. ולא חולץ אחר המראה – כדי רבי דאולת ברישא בתי חוותא, ואמרת לא פסלוהו – ספק נמי זיל בתי חוותא, ואמא: פסלוהו. לא אמר רבי יוחנן בן נורי: חבא הוה דמיסי לה למילתיה, ודחמיץ מתניתין כרבי יוחנן בן נורי. והבא נמי – דתמד עד שלא החמיץ, ואף על פי שעתיד להחמיץ ותשתא מיהא הוא, הואיל חוותיה מיהא – פסול מקדוה ואינו נחק. ורב נחמן ברבנן, דאף על גב דחוותיה מיהא – לא פסלי, דתרתיה בעינן לפסול מקדוה ושעורא חוותא, ולענין מעשר – נקת, דאפירא שיער דאנא, הווי חוותא, והבא לא בעי תרתי. ומשום דרישא שפפול דחמרא הוה חוותא, וספא שפפול זלבי אולת בתי חוותא, ונראה בעיני: דרבא 'חסר קורטוב' תני ברישא, ומשום דליבא שיעורא קאמר תנא קמא לא פסלוהו. אבל שלשה לוגין שלמים, אפילו מרתיא כמראהו יין לא פסול את המקדוה כלל. והשתא מתקוממא שפיר, דרב נחמן איולי בתי חוותא, ואף על גב דחוותא חוותא מיהא, דאמר כותנא קמא דלא אולת בתי חוותא. ורבא דאמר כרבי יוחנן (דאמר ברבנן). והני אמרינן בפרק קמא דמכות אליבא דרבא. ד'חסר קורטוב' תנינן ברישא, ותנא קמא לאו אף זו קאמר. ורבי יוחנן בן נורי אירשא נמי פליג, ואתא לממוה דאפילו שלשה לוגין שלמים ומרתיא כמראהו יין לא פסלי. ובספא, אף על גב דליבא שלשה לוגין שלמים מים, הואיל דאיכא מראה מים – פסלי. ופליגי רבי יוחנן בן נורי: איך – דא דאמר רבי יהודה: למה ליעל: בשהחמיין מחלוקת. פליגא אוריבי אלנה. הכל מודים – אפילו בתי יהודה. שאין מפרשין עליו מקום אחר – מתמד אורי. אלא אם כן החמיין – ומד הוה שווא בא לתקן ולמקום עליו מקום אחר. ומדקאמר רבי רבי יהודה כלילא אלבא דרבי יהודה דאין מפרשין עליו מקום אחר – מכלל דמתיב ליה רבי יהודה כלילא אלבא דרבי יהודה דאין מפרשין עליו מקום אחר. דער נחק לא מתיב ליה רבי יהודה כלילא מניה וביה, אבל במקום אחר, אפילו הוא כיזנא בו שלא החמיין – שאם לא הוה עתיד להחמיץ הווי פירא, וזה אין עתיד להחמיץ, וקא מפרשין מן הפטור על החיוב או מן החיוב על הפטור. ומפרשין מן הפטור על החיוב אוכל טבל, שהרי אין שם מעשר חל על מעשרותיו. שאינו ראוי לכך, וגמרא נחק על שהפירש עליו. ומפרשין מן החיוב על הפטור טבל טבל, שהרי אין שם תרומה חלה עליו, חיי שוה שהוא מפרש עליו אין צריך לכך, וגמרא שנון לו טבלה זה הויא בתרומה, ומאבילו כהוה על חנם, וטבל במיתה אין לכוך, כדאמרין ב'אלו קו דנחשפין' (מנחות פא.ב).

קורטוב חלב חשיב במים לפסול את המקדוה, כיון דטעמא חוותא מיהא. ורבא נמי, טעמא חוותא מיהא. ואף על גב דלא דמי לגמרי, דהתם אותו חלב אין סופו לחיות בו טעם חלב, וגם לא היה נחק בכסף מעשר, אבל הבא סופו שיהיה בו טעם יין דמסיק עינין שחשיב יין לחיות בקודים בכסף מעשר, כדאמר בעירובין (כז.ב): 'בשכר' – לריבות תמד משיחתי. מכל מקום מדקדק רבא, כיון דאפילו זלבי עמוזו נחשב במים על השלמים שיער שלשה לוגין לפסול את המקדוה, הוא הדין דאין פוסל את המקדוה אף על גב דסופו להחמיץ. כיון דהשתא מיהא טעמא חוותא מיהא. ובעמיטא חוותא חוותא מיהא – אף על פי שלא הווי כרבי יוחנן בן נורי אלא חוותא. מכל מקום קרתי שלא היה זה טעם יין, ולכן נקט רבא טעמא חוותא. ודפישט ידיו כל שהיה זומא למים לא היה פוסל את המקדוה, ואפילו זומא ממשלת לוגים מים. אבל רבא נקט רבי יוחנן בן נורי: 'חלב חולץ אור' הטעם והמראה', למאן דגריס בריש מכות (ג.ב.) 'חסר קורטוב', דמשמע: האי יש בו שלשה לוגין פוסל את המקדוה ואף על גבי מרתיא יין, ורבא רבי יוחנן בן נורי לחלוץ גם על רישה ולמוה דאין פוסל כיון שיש בו מראה יין, אף על פי שיש בו טעם מים – לכך לא הווי טעמא אלא מראה. ולמאן דגריס ברישא 'חסר קורטוב', דהשתא לא קאמר רבי יוחנן בן נורי אלא איספא, נקט מראה לממד דרבן ברישא כן בספא חולץ אור המראה. כלומר, כי היה מודה ליה ברישא דאולינ אור המראה – אורי ליה נמי בספא דאולינ בתי טעמא ומראה.

ופליגי רבי אלעזר דאמר רבי אלעזר הכל מודים בו – אם אמרה אמאי פליגי? האי אחי שרף כרב נתנא, דהכי קאמר: אף על גב דרבי יהודה מתיב במעשר משהחמיין, או סופו להחמיץ – מודה דאין מפרשין עליו מתמד אלא לאו אן החמיין זה הוה, משום זלמא או סופו להחמיץ זה אין סופו להחמיץ, תודה ליה כיון דלומר: דלכך קאמר דפליגי, דמשמע הלשון דמדוח בין רבנן בין רבי יהודה, שאפילו רבנן אמרו: זה הלשון שוק מפרשיש עליו נמקום אחר אלא כן, החמיץ, אבל החמיץ מפרשיש. ורב נחמן דאין פלוגיהו בשהחמיין סבר: פטור רבנן אפילו חוותא, התמיד עד לתיב משקין שמיים וטורח משותף אין משיק במים – ואם האמר: לרב נתנא דחשיב ליה פריש בשופרו להחמיץ אף על גב דלא החמיץ, מנאין לא כרבי יהודה ולא ברבנן? ויש לומר: (ספא) 'עד שלא החמיץ' דבא – אין סופו להחמיץ, שייח ממונו בבס ואלת החמיץ, ברישא ליעל 'עד שלא החמיץ' דמתניתין.

הבא משקין

1 **הבא** נמי מבלבלי - ורבא סלקא דעתך, דכי נטמאו מעיקרא בפני עצמן, אינו מועיל
2 לזן השקה אלא בפני עצמן, הקשה הרב רבינו אליעזר ממין; למה לי טעמא
3 דנבלבלי כי נמי קפי פרי למעיל סלקא ליה השקה, כדאשכחן בפרק "התערובת" (ובחס
4 טעמ.) גיין זין וחבל לזין אין תוציא, שדרך קדוש שברים המים אלא קף הורא, ועלתה לו
5 טיבולו ונראה ואלא קשה מיהו, ולא דמי. ודראי
6 אנבא דגרביא או אנבא דמנא מחלחלי בהו מיא,
7 אבל דרך השקה לא.
8 **אבל** חכמים אומרים שי מיאון במקום הליצה
9 הדניא - מתרגמן ד"בא סימן' ונדה
10 (ב"א) היה מצוי לאתויה, אבל מייחי ברייתא,
11 משום דמפרשי בה רבי מאיר. **עד** שירבה
12 השחור על הלבן - פירוש: הכשר לכל הוא.
13 וקאמר רבי יודנה דבעי שיעורו אורו ומקום
14 מן השערות, ובשתי שערות סג, כדמפורש
15 בפרק "בא סימן" ונדה נבא; ולא שירבה ממש,
16 אלא שתי שערות שבתות ונראה כמו
17 שריבה השחור. כלומר, דומה כמו שיש שם
18 שערות הרבה. ושם פירש בקונטרס דלא גרסינן
19 "על הלבן".

הדרן עלך הכל שוחטין

15 **מאיר** אומר: כל מקום שיש מכה אין קנס, וכל מקום שיש קנס אין מכה. ותקמיס אומרים:
16 קטנה מכת שלש שנים ויום אחד עד שתימכר - יש לה קנס. קנס אין, מכה לא? - א"א:
17 אף קנס במקום מכה. **משנה** כל מקום שיש מיאון אין הליצה, וכל מקום שיש הליצה אין
18 מיאון. **גמרא** אמר רב יהודה אמר רב: זו דברי רבי מאיר, אבל חכמים אומרים: יש
19 במקום הליצה. דתניא: עד מתי הבת ממינת? עד שתיבאי שתי שערות, דברי רבי
20 מאיר. רבי יהודה אומר: עד שירבה השחור על הלבן. **משנה** כל מקום שיש תקיעה - אין
21 הכבלה, וכל מקום שיש הכבלה - אין תקיעה; ויום טוב שחל להיות בערב שבת - תוקעין
22 ולא מבדילין, במוצאי שבת - מבדילין ולא תוקעין. כיצד מבדילין? "המבדיל בין קודש
23 לקודש". רבי דוסא אומר: "בין קודש המור לקודש הקל". **גמרא** היכי תוקע? אמר רב
24 יהודה: תוקע ומריע מתוך תקיעה, ורב אסי אמר: תוקע ומריע בגשימה אחת. אתקון רב
25 אסי בהוצל משמעתיה. מיתבי: ויום טוב שחל להיות בערב שבת - תוקעין ולא מריעין; מאי
26 לאו לא מריעין קללי? - לא, רב יהודה מתיירא למעמיה, ורב אסי מתיירא למעמיה; רב יהודה
27 מתיירא למעמיה - לא מריעין בפני עצמה, אלא מתוך תקיעה; ורב אסי מתיירא למעמיה -
28 לא מריעין בשתי גשימות, אלא בגשימה אחת. "ובמוצאי שבת" כ"ו. היכא אמר לה? אמר
29 רב יהודה: פתחיתיה. וכן אמר רב נתנן: פתחיתיה. ורב ששת בריה דרב אידי אמר: אף
30 פתחיתיה. וליה הלכתא פנותיה. **אמר** דוסא אומר: "בין קודש המור לקודש הקל". וליה
31 הלכתא פנותיה. אמר רבי יודא: ויום טוב שחל להיות באמצע שבת, אומר: "המבדיל בין קודש
32 לחול ובין לחשך קודש, אפילו וישראל לבנים וכן ויום השביעי ליששת ימי המעשה; מאי תתקיא?
33 סדר התבולות הוא מונה.

הדרן עלך הכל שוחטין

1 יכולה למאן. עד שירבה השחור - שיוקף אותו מקום בשער. ובמסכת נדה (ב"ב) מפרש: לא שירבה ממש, אלא שיהו שתי שערות ארוכות שחכות ונבאלה כמו שירבה
2 השחור. **משנה** תקיעה - ערבי שבתות וימים טובים, להבטיל את העם מן המלאכה. ובין השמשות תוקעין להבדיל בין קודש לחול. **הבדלה** - תפלה על היום, והתפלה על היום,
3 במוצאי שבתות וימים טובים. תוקעין - אף על פי שגם היום יום טוב היה ואין בו מלאכה - תוקעין, להבדיל ממלאכת אוכל נפש. ולא מבדילין - מפני שהנכנס תמור
4 מן הירצא. חל להיות במוצאי שבת מבדילין - לפי שהירצא חמור מן הנכנס. ותקיעה אין כאן. כיצד מבדילין - בין שבת ליום טוב שחורא במוצאי שבת. **גמרא**
5 היכי תוקע - ביום טוב שבערב שבת, כשהוא תוקע להבדיל בין קודש לחול. דבעי שיעורו משאר ערבי שבתות, שהיו אין קדושה הנכנסת תמורה מקדושה הירצא
6 מתוך תקיעה - קודם שסיים התקיעה הוא מריע בסופה. בגשימה אחת - ומכל מקום מפקסין הוא ביתיים. **היכא אמר** לה - להאי "בין קודש לקודש". בחתימתה
7 - שחל להבדלה. אבל פתחיתיה הוא אומר: "בין קודש לחול", וכן אנו נוהגים. **אף פתחיתיה** - מתנדל: "המבדיל בין קודש לקודש, בין אור לחושך". וליה הלכתא כותיה
8 שהרי למנות סדר הבדלות הוא בתחלה והבדלה כדתיבה באורייתא - בקודש וחול תתיבה. וכתבי דוסא נמי לית ליה (ליה) הלכתא. אין אור מולדתי בין טוב לקודשו
9 קודש הקל. **ביוצא בעצמך** - אפילו באי מריעין בין יום השביעי, אף על גב דלא שייך יום השביעי, וכן כ"ו. **הבדלות** - אחריות בתורה ויום טוב. ו"להבדיל"
10 בין הקדש וגו' ויקרא י"ג, "יבדל בין האור ובין החושך" ובראשית א', "ואבדיל אתכם מן העמים להיות לי" ויקרא כ"ו, רבין יום השביעי כ"ו היינו בין קודש לחול, ומשום
11 דבעי למימר מעין חתימה סמוך לחתימה.

הדרן עלך הכל שוחטין

1 **משקין** במים - אם נטמא, דמאי בעלמא הוא. משחתימין אין משקין במים -
2 דחמורא הוא. וכלים ואדם ניתנה להם תורת טהרה במקוה, אבל באוכל בשוקה
3 לא נאמר בהן טבילה. ומים מטהרים בהשקה, שאם יש לו מים יפסי לטהרה
4 ונטמאו - ונתנן בכלי ומשקני בני מערקוד עד שנושקין במים, והוי חומר ובעלי
5 לזבי מקוה. בתרומה נטמא שחורא בפרק
6 שבטלה טומאתה והיא טהורה, והכי מפרש
7 "בלב שעה" (פסחים ד"ו). אבל ק"י במים לאו
8 ורעה היא. דטעמא דלא טביל, לא שנו -
9 דמשקין במים. אבל נטמא מעיקרא לא -
10 ורב גביהו פריך עלה: מאי שנא. לשפתתא
11 כלומר, טעמא דהא מנתקין בגא מניה
12 מרב א"י. יקרי = כבודי. ק"י = עגל. ורעג =
13 הברזל. מתרגמין: וכפא פירולא (מלכים ב'
14 חז, מנבלי - זה הכלי הזה, המים והזין של
15 תמו, והלך מנהל עליו היה השקה. **משנה** כל
16 מקום שיש מכה - לא נזהר קטנה
17 ואביה וכאי למוכרה. אין קנס - אם נאנסה
18 או נפתתה אין לאביה תמישין כסף,
19 ונדה"ד כתוב (זברים כ"ב). ונתן האיש
20 השוכב עמה לאבי נערה תמישין כסף.
21 וכל מקום שיש קנס - והיינו כטבא,
22 נערה. אין מכה - דתניא בערבין (כ"ט).
23 יכול ומכור אדם בתו שראת נערה? אמרת
24 קל חומר. ומה מכורה כבר יוצאה עכשו
25 בסימני נערות. שאינה מכורה אינו קד שלא
26 תימכר? **גמרא** זו דברי רבי מאיר -
27 דאמר: קטנה אין לה קנס, אבל חכמים
28 אומרים: יש לה קנס לקטנה. וטעמא מפרש
29 בחבנות (מ"ב). כל מקום שיש קנס -
30 לבא דאי - אפילו קטנה מנמנע. בת שלש
31 שנים - ראוייה לביאה. הכי גרסינן: קטנה
32 מלת יום אחד עד שתיבאי שתי שערות יש
33 לה מכה ולא לה קנס. וחכמים אומרים קטנה
34 בת שלש שנים שהיא ראויה לביאה כל לה
35 קנס. מכה לא - בתמייה, והלא קטנה היא
36 עד שתיבאי שתי שערות. **אימא אף** קנס -
37 יש לה, ואף על פי שיש מכה שמתרואה
38 לביאה עד שתיבאי שתי שערות. וקודם
39 שתרואה לביאה יש מכה ואין קנס. ומשתיבאי
40 שתי שערות ועד שתיבאי יש קנס ולא מכה.
41 ובין גברות להערות ששה חדשים. **משנה**
42 מיאון - ביהומה שקדושה אמה או אודה,
43 ואפילו לדעתה - יכולה למנות ויוצאה בלא
44 גט, עד שתיבאי שתי שערות. וכל ימי
45 קטנותה אינה ראוייה לחליצה; אם כימה
46 היא, ד"איש" תיבי כפרשה: ו"אם לא היפוך
47 האיש" ודברים כהן, ומקשינן אשה לאיש.
48 ומשנראית לחליצה אינה יכולה למאן.
49 **גמרא** זו דברי רבי מאיר - דאמר נערה
50 לא טמא. במקום הליצה - דאפילו נערה

1 **משקין** במים, משהחמיץ - אין משקין במים. אמר
2 **רבא**: לא שנו אלא שתמדו במים מהזרים ונטמאו,
3 אבל במימים מעיקרא - לא. אור רב גביהו מבי פתול
4 אמרה לשמעתיא קמיה דרב אשי: מאי שנא ממיאון
5 מעיקרא ולא - דאמרין: אידי דמיאן יקרוי שכיני
6 תתמיא, ופירא קפי מלעיל, ולא קא סלקא ליה השקה
7 למיאן; אי הכי, מהזרים ולכפוף נטמאו נמי! אלא
8 מבלבלי, וכל נמי מבלבלי! **משנה** כל מקום שיש
9 מכה אין קנס, וכל מקום שיש קנס אין מכה. **גמרא**
10 אמר רב יהודה אמר רב: זו דברי רבי מאיר, אבל
11 חכמים אומר: יש קנס במקום מכה. דתניא: קטנה
12 מכת יום אחד עד שתיבאי שתי שערות - יש לה מכה
13 ואין לה קנס, משתיבאי שתי שערות עד שתיבאי -
14 יש לה קנס ואין לה מכה, דברי רבי מאיר; שהיה רבי
15 מאיר אומר: כל מקום שיש מכה אין קנס, ותקמיס אומרים:
16 קטנה מכת שלש שנים ויום אחד עד שתימכר - יש לה קנס. קנס אין, מכה לא? - א"א:
17 אף קנס במקום מכה. **משנה** כל מקום שיש מיאון אין הליצה, וכל מקום שיש הליצה אין
18 מיאון. **גמרא** אמר רב יהודה אמר רב: זו דברי רבי מאיר, אבל חכמים אומרים: יש
19 במקום הליצה. דתניא: עד מתי הבת ממינת? עד שתיבאי שתי שערות, דברי רבי
20 מאיר. רבי יהודה אומר: עד שירבה השחור על הלבן. **משנה** כל מקום שיש תקיעה - אין
21 הכבלה, וכל מקום שיש הכבלה - אין תקיעה; ויום טוב שחל להיות בערב שבת - תוקעין
22 ולא מבדילין, במוצאי שבת - מבדילין ולא תוקעין. כיצד מבדילין? "המבדיל בין קודש
23 לקודש". רבי דוסא אומר: "בין קודש המור לקודש הקל". **גמרא** היכי תוקע? אמר רב
24 יהודה: תוקע ומריע מתוך תקיעה, ורב אסי אמר: תוקע ומריע בגשימה אחת. אתקון רב
25 אסי בהוצל משמעתיה. מיתבי: ויום טוב שחל להיות בערב שבת - תוקעין ולא מריעין; מאי
26 לאו לא מריעין קללי? - לא, רב יהודה מתיירא למעמיה, ורב אסי מתיירא למעמיה; רב יהודה
27 מתיירא למעמיה - לא מריעין בפני עצמה, אלא מתוך תקיעה; ורב אסי מתיירא למעמיה -
28 לא מריעין בשתי גשימות, אלא בגשימה אחת. "ובמוצאי שבת" כ"ו. היכא אמר לה? אמר
29 רב יהודה: פתחיתיה. וכן אמר רב נתנן: פתחיתיה. ורב ששת בריה דרב אידי אמר: אף
30 פתחיתיה. וליה הלכתא פנותיה. **אמר** דוסא אומר: "בין קודש המור לקודש הקל". וליה
31 הלכתא פנותיה. אמר רבי יודא: ויום טוב שחל להיות באמצע שבת, אומר: "המבדיל בין קודש
32 לחול ובין לחשך קודש, אפילו וישראל לבנים וכן ויום השביעי ליששת ימי המעשה; מאי תתקיא?
33 סדר התבולות הוא מונה.

חזקין. פרק שני - השוחט דף כז עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזלץ)" תוספות

1 **משנה שחיטתו כשרה** - בגמרא פריך: שנים בבמה מאי לשון ידעבר שיקי ביה?
2 אלא במה שחוט וילך? **אחד בעוף** - בגמרא וני טעמא. ורובו של אחד - של כל
3 אחד ואחד. ווידידי - חטי העוצר שמקלחין את הדם. ובגמרא (כתב) מפרש דאשק
4 קאי; ומשום להוציא את הדם. **רוב אחד בעוף ב'** - בגמרא (כתב) פריך. את התא
5 ליה רישא **גמרא השוחט ב'** - כד פריך

6 ידעבר משמע, הלכך קשיא לך: שנים בבמה?
7 לבתולה לא סגי בהדיא? בתמימה. **אמרו בעוף**
8 קאי 'השוחט', לבתולה אצרכה רבנן
9 תריהו משום תרופה לעיבורי; ולמא לא אתי
10 למיעבר רובא דחד. מן הצואר - מן הגרון.
11 **ששה** - כסופה. פתוחו - הכשרה לאבילה
12 וטרדה. לשנא אריטנא טתוה - הוציא את
13 דמו ונקח. ולחאי אריטנא גרסינן: 'תטרו לשנא
14 דרבינו הוי', וללשנא קמוז גרסינן: 'דאכשור'
15 הוא. **ואימא מונבו** - כסופה תמידי. ששה -
16 משמע כופף אל הפה, ככלל שברך ללבוה?
17 הוא זוקף. **מאנו** - שהוא כופפה כשהוא
18 רגוע. **דס הנפש** - הוא מקרשים בתוכו, ודס
19 הנפש בעתן לרופק, דכתיב: 'דמו נפשו הוא'
20 ואני נתתי לו רוח, וממנו וני ויקרא יוז -
21 דס שהנפש יוצאה בו מנפח. הכי גרסינן: ותו
22 שהייה דרסה חדרה ב' - ולא גרסינן
23 'ולשחיטתו'; וקרא **מלוא אחא** - כיון
24 הולכות שחיטה הלכה למשה מסיני הן. **דלא**
25 **לשחיטה גיטסרא** - שיהי חלוק כל המפקה
26 לשנים. **דכי משמע 'טתרה'** - הוציא את דמו
27 ותו לא? ולדכך לישנא - דהכי אבילה?
28 הדיני טסימני ותו לא. לישנא אריטנא: **דלא**
29 **לשחיטה גיטסרא** - שלא ידווס. אף על פי ש
30 **לשחיטה גיטסרא** הלכה למשה מסיני הם - ש
31 מהם שנכתבו, כגון דרסה, ומפקין לשקן ולבו?
32 מיושטו' - אק ורשט אלא לשון ומשק, וכי
33 גמירי להתבא - אשאר. ודרסה קרי גיטסרא
34 כרתן במנחתיה; היה שוחט ורתיח את הראש
35 בבת אחת - אלמא דרסה לשון התות ראש
36 בבת אחת קרי לה. הדיני גיטסרא: **מנפי**
37 **שהגליק** ומבאי את חוקר אלא לפי דעתו,
38 ושכוחה ורצה משקת את ידיו. אבל הדרוס - ש
39 החוקר כמו שחובטין מלק דק או לדעת או
40 קפלוטו. שחוקר כגון מנחי להלן. **שוב** - שדמו
41 זב חתוה - שברוה. כלומר התבחה. **מוחטבו**

42 - שהוא זב ליחה תמיד, דהא דס בקרא לא
43 כתיב לבו - אם תתקע לו סכין הוא זב דס
44 הדרה. **דלא לשחיטה גיטסרא** - לא ידווס,
45 **דכי משמע**: תחתו עד שיכוח ותו לא. אבל
46 הרוס אין בידו למעט ולמשק ידו. ובלישנא
47 אריטנא דפרשיית: תחתו עד מוקם שהוא זב
48 ותו לא? מר ליק מתיא קרא אמר ומר ליקף מתיא
49 קרא. **שסח** - שמצינא קול. לשון מטייע
50 להציא את דק; ובגמרות (מא) נמי לענין מומין
51 במבומה נתן; ועבטיל רוב המדרב בלשונו. **ותנא**
52 **מיתתי לה מונבו** - ממונאי מיתתי לה מקרא
53 לדעול או מגמרא, כדארמון. אבל תנא דרסה
54 כתיב: מיתתי לה מונבו. אין לי - שקריין
55 נתנים אלא אותן שכלל הפשטה -
56 כדכתיב: 'והפשטו ונתח', ובי עירכה דכתיב
57 'נתחים' - כבכלל הנהגתם משמע. מנין
58 לרבות?

59 **השוחט** רבי יהודה אומר עד שיחוט את הוורדיין - חק דקמרי בפק קמא
60 כולו כאחד, מוקי לה בגמרא. וכיבי יהודה קיימא נה, כדאמר בפק קמא
61 דברכות (תב) הדרו מוורדיין כרבי יהודה. ונראה דרוקא לבתולה קאמר רבי יהודה,
62 אבל אם עלאו ידעבר ולא נחטבו מוורדיין - שרי. כדמוכח בגמרא (וכנא), קאמר רבי
63 פפא: **ירשא בחולין מוורדיין** - דקאמר רבי יהודה
64 עד שיחוט את הוורדיין, ופליגי רבנן עליה. ואי
65 אמרת בקדשים, אמאי פליגי ליה? הוא עצמו
66 דלם הוא צריך? ואי רבי יהודה בריעבר נמי אסר,
67 דלמא לבתולה מוורד רבנן, אבל בריעבר פליגי
68 עליה לכך נראה, דפשטא ליה דרבי יהודה לא
69 קאמר אלא לבתולה. והא דקאמר בתוספתא
70 דרבי יהודה פוסל בוקף עד שיחוט את הוורט
71 ואת הוורדיין - לא אורז פוסל בריעבר, אלא
72 כלומר אסור.

73 **חצי** אחד בעוף - את הוורד חצי כל אחד.
74 ואגב 'רוב אחד' נקט 'חצי אחד'.
75 ומרישא נמי שמעי ליה דרוקא רוב בעוף, ולא
76 נקטיה אלא אורז דבעי למנחי אחד וחצי
77 בבמה, אף על גב דרתי פטורו השנימ בן
78 הכל - שחיטה פסולה. **שנים** בבמה
79 לבתולה לא עד כמה לשחוט וליול - ואי
80 משום וורדיין - אפילו רבי יהודה מודה
81 בבמה, הואיל ומנתחה אבין בריב למקנן
82 (כתב). **ותו** שהייה דרסה וחלדה כו' - בכל
83 הספרים גרסינן: 'ולשחיטתו' ובגרסות הניה
84 'ותו'. וקשה לפרושיה, דאי הולמדו קאמר לה
85 ומנסיק דקרא אתא דלא לשחיטה גיטסרא. וכן
86 בשמיני גבי קרא ד'רובות' מוקי לקרא דלא
87 לשחיטה גיטסרא, למח לי כתי קראי לחבי? ועתה,
88 דמפיש רעא לשחיטה גיטסרא - שלא יחוקר
89 הצואר עם הסימנין, הכי משמע מיושטו?
90 ועד, אמאי סליק דערך שיהתך המפרקת
91 אתר שחיטת הסימנין? ודקא בגרסת הספרים
92 דרסי: 'ולשחיטתו', ורוב כהנא קאמר לה
93 שדישן מן הצואר נמי גמרא ולא מאנו ולא
94 מוטעמו. אבל אמאי לא ידעין מדיקן מתחילה,
95 אי מן הערך מבקיעו לא מצד הגרון כסוימני,
96 ולחבי אתא 'ושחטו' - לומר מוקם ששת.
97 וקימא מילתא דרב כהנא דקאמר: נען
98 לשחיטת מן הצואר, הדיני גרין, כדתנן לעיל
99 (טב) שכל הצואר כשר לשחיטה בכל הערוף
100 כשר למליקה. **מנין** לרבות את הראש שבר
101 לתוחו? ותימה: דברפי קאמר: **שנאמרי** (תלמי ואב)
102 אמר: תריא מריאש של עולה, דרובא נמנא סב
103 לתוחו? - ולא נתוחה לתוחו? ושל למנה,
104 יהודי עבידי? וערבו בני אדאס? וכתבי?
105 תתחם את הראש?
106 **מוקראמור** את הראש שבר חתו מכלל
107 דשחיטה מן הצואר - אלא אתא
108 האי תנא אלא למעוטי זבנ, אבל אכתי לא
109 ידעין אי מן הצואר אי מן הערוף
110 ופדר

111 **השוחט** רבי יהודה אומר עד שיחוט את הוורדיין - חק דקמרי בפק קמא
112 כולו כאחד, מוקי לה בגמרא. וכיבי יהודה קיימא נה, כדאמר בפק קמא
113 דברכות (תב) הדרו מוורדיין כרבי יהודה. ונראה דרוקא לבתולה קאמר רבי יהודה,
114 אבל אם עלאו ידעבר ולא נחטבו מוורדיין - שרי. כדמוכח בגמרא (וכנא), קאמר רבי
115 פפא: **ירשא בחולין מוורדיין** - דקאמר רבי יהודה
116 עד שיחוט את הוורדיין, ופליגי רבנן עליה. ואי
117 אמרת בקדשים, אמאי פליגי ליה? הוא עצמו
118 דלם הוא צריך? ואי רבי יהודה בריעבר נמי אסר,
119 דלמא לבתולה מוורד רבנן, אבל בריעבר פליגי
120 עליה לכך נראה, דפשטא ליה דרבי יהודה לא
121 קאמר אלא לבתולה. והא דקאמר בתוספתא
122 דרבי יהודה פוסל בוקף עד שיחוט את הוורט
123 ואת הוורדיין - לא אורז פוסל בריעבר, אלא
124 כלומר אסור.

125 **חצי** אחד בעוף - את הוורד חצי כל אחד.
126 ואגב 'רוב אחד' נקט 'חצי אחד'.
127 ומרישא נמי שמעי ליה דרוקא רוב בעוף, ולא
128 נקטיה אלא אורז דבעי למנחי אחד וחצי
129 בבמה, אף על גב דרתי פטורו השנימ בן
130 הכל - שחיטה פסולה. **שנים** בבמה
131 לבתולה לא עד כמה לשחוט וליול - ואי
132 משום וורדיין - אפילו רבי יהודה מודה
133 בבמה, הואיל ומנתחה אבין בריב למקנן
134 (כתב). **ותו** שהייה דרסה וחלדה כו' - בכל
135 הספרים גרסינן: 'ולשחיטתו' ובגרסות הניה
136 'ותו'. וקשה לפרושיה, דאי הולמדו קאמר לה
137 ומנסיק דקרא אתא דלא לשחיטה גיטסרא. וכן
138 בשמיני גבי קרא ד'רובות' מוקי לקרא דלא
139 לשחיטה גיטסרא, למח לי כתי קראי לחבי? ועתה,
140 דמפיש רעא לשחיטה גיטסרא - שלא יחוקר
141 הצואר עם הסימנין, הכי משמע מיושטו?
142 ועד, אמאי סליק דערך שיהתך המפרקת
143 אתר שחיטת הסימנין? ודקא בגרסת הספרים

163 **השוחט** רבי יהודה אומר עד שיחוט את הוורדיין - חק דקמרי בפק קמא
164 כולו כאחד, מוקי לה בגמרא. וכיבי יהודה קיימא נה, כדאמר בפק קמא
165 דברכות (תב) הדרו מוורדיין כרבי יהודה. ונראה דרוקא לבתולה קאמר רבי יהודה,
166 אבל אם עלאו ידעבר ולא נחטבו מוורדיין - שרי. כדמוכח בגמרא (וכנא), קאמר רבי
167 פפא: **ירשא בחולין מוורדיין** - דקאמר רבי יהודה
168 עד שיחוט את הוורדיין, ופליגי רבנן עליה. ואי
169 אמרת בקדשים, אמאי פליגי ליה? הוא עצמו
170 דלם הוא צריך? ואי רבי יהודה בריעבר נמי אסר,
171 דלמא לבתולה מוורד רבנן, אבל בריעבר פליגי
172 עליה לכך נראה, דפשטא ליה דרבי יהודה לא
173 קאמר אלא לבתולה. והא דקאמר בתוספתא
174 דרבי יהודה פוסל בוקף עד שיחוט את הוורט
175 ואת הוורדיין - לא אורז פוסל בריעבר, אלא
176 כלומר אסור.

וּפְדָר קמא למאי אתא - מה שמקשיקו לכתוב דף ראש ותרתי פדר. דמדור ראש דיעוין שהוא בכלל עורבה. ופדר אמר ודרשינן מניה שחוהו על בית השחיטה. דיעוין דראש קודם לכל אברים נראה, דאי לא כתיב אל חז ראש לא היה דרשינן מניה שכבר זהו. אלא חז דרשינן מניה שחוהו על בית השחיטה. וזה שמעוין מניה שקודם לכל האברים. ואלו השתא מתירא

דכתיב ראש שני אשמועיקו דשחיטה מה הצואר. **באיזו** תורה שוחטה בהמה לעוף - בפרק 'הטאת העוף' בובחוס (ט.ט.ב) דרשינן מניה. מה שהתא דבר שבמשכיות לאבילה מהדר סרפתה מטומאתה, אף עף כר. תרתי שמע מניה. **מה** עוף בסימן אחד - דכתיב: 'ופקל ולא יבדיל'. והקראת לו. **דרש** בר קפרא - לרדייה אינטרין 'זאת' לשום דרשא. **תדע** שדרי של להם קשקשת - תימה: מה עריך ראיה על זה? וזאת נרמקת בהמיא. 'ישירו המים שרץ נפש חיה ועוף' ויש לומר - דמיתוי ראה, דכיון דבראת המים נירבת בהם ועוד - שאלו - פירוש קונטרס: קשקשת הנמקת את רבן יוחנן מן זבאי. ולא בנו פשידיה בקונטרס את רבן גמליאל; ובכל דוכתי אריבאי 'ועד שאלו' עליה קאי. אף על גב דלא מתייבזת ההם כמו 'כי ביום' שבכל התלמוד, דהיי ביום שמימי בן את רבי אלעזר בן עזריה נשיאי' כדאמרין בפרק הפלת השדר (ברכות כח.א). **בשפיכה** בעלמא - ואפילו לדבר מאיר דיליף לקמן בפרק 'כסיו הדם' (פאה), דרשביה שאניה ערוך שמה שחיטה, דנגר שפיכה שפיכה מושתי ערוך, מכל מקום אין מקרא יוצא מדי פשוטו.

תידעו
 23 סימנין אי אפשר - שפכר הוקש לדיגים, לפוטרו בלא כלום אי אפשר - שפכר הוקש לבהמה, הא כיצד הקשור? בסימן אחד. דיגים דלאו בני שחיטה ננהו מלן? אי לימא משום דכתיבי: 'הצאן ובקר ישתחו להם אם את כל דיגי תים יאסף להם' - באסיפה בעלמא סגי להו. - אלא משה, גבי שליו דכתיבי: 'ויאסף את השליו', הכי נמי דלאו בשחיטה? והא אפרת: לפוטרו בלא כלום אי אפשר, שפכר הוקש לבהמה - תהם לא פתיבא אסיפה במקום שחיטה דאחריני, הכא פתיבא אסיפה במקום שחיטה דאחריני. **בהמה שנבראת מן הנפש** - הקשרה בשני סימנים, דיגים שנבראו מן המים - הקשורין בלא כלום, עוף שנברא מן הרקק - הקשרו בסימן אחד. אומר רב שמואל קפוטקאה: תדע, שתרתי עופות יש להן קשקשת בגדליהם בדיגים. ועוד שאלו, פתוב אחר אומר: 'ויאמרו אליהם ישירו המים שרץ נפש חיה ועוף ועופף' - אלאמא ממיא איברו, וכתיבו: 'ויצר ה' אליהם מן הארמה כל חית השדה ואת כל עוף השמים' - אלאמא מארעא איברו! אמר לו: מן הרקק נבראו. ראה תלמודינו מסתכלים זה בזה, אומר להם: קשה בעיניכם שחייתו את אויבי בקש? מן המים נבראו ולמה הביאו אל האדם? לקרות להן שם. ויש אומרים: בלשון אחר אמר לאותו הגמון, ובלשון הראשון אמר להן תלמודינו, משום דכתיבי על 'ויצר'. אמר רב יהודה משום רבי יצחק בן פנחס: אין שחיטה לעוף מן התורה, שצאמרי: 'ושפך' - בשפיכה בעלמא סגי. - אי הכי, היה נמוי - אי תקש לפסולי המוקדשין. - עוף נמי אי תקש לבהמה, דכתיבי: 'זאת תורת הבהמה והעוף'! - הא פתיב: 'ושפך את דמו'. - וכאי פתוי דשדדיה ליה על עוף? שדדיה אחיה! - מסתברא, משום דסליק מצייה. (סימין) נתגבל דם במליקה) מיתויבי: השוחט נתגבלה בידו, הוחרר והמקער - פטור מלקפות; ויא אפרת אין שחיטה לעוף מן התורה, נחתרו זו היא שחיטתו, לביעי פסוי! - מי סברת בעוף? לא, פתיה. **הא שמע:** השוחט מן התורה, נחתרו לדם - חייב לקפות, או עוף? וערוף,

וּפְדָר קמא למה לי - בשלמא ראש אינטרין לרביי משום שכבר זהו, אלא הפדר למה לי? דרך כבוד - שבמשקיו הראש חופה הפדר על מוקס חתך, מפני שמלובך ברם. מיתוי לה פתבא - שחיטה מן הצואר. **וזאת תורת הבהמה** - לעיל מניה אירי טעמא נבילות. **עוף אינו מטמא בעלמא ובמשא** - דכתיב: 'לשטמה' והיךא נבא, אין אך אלא מה שאמור בה? לא יאכל לשטמה בה. **בהמה אינה מטמאה בבית הבליעה** - אם תבהה לו חבר, דתניא: ויכל תהא נבלת בהמה מטמאה בבית הבליעה? **תלמוד לומר:** 'לא יאכל לשטמה' - מי שאין לה טעמא אלא דרך אבילותה, יתנה ויש שיש בה טעמא קודם שאכלנה. **מה בהמה כשחיטה** - יוצאה מדין נבלה, כתיב (ויקרא א': 'ישחט את כל הבקר') - אי מה בהמה כרוב שנים - מדאנטרין לעיל לרבות את הראש שכבר זהו. אין בסימן אחד - לא זהו אומר קריא ליה, ולא אינטרין לרבותיה. **זאת** - משמעט הוא. **מה עוף הכשרי מן הצואר** - מליקתו. **אף בהמה הכשרה מן הצואר** - שחיתתה. דיעוין דאמרן, ותנא מיתוי לה מהבא. **זאת מאי עבדי ליה** - כיון דעוף אכל בהמה ליה, אלא בהמה מקוץ לפאי, משמעט מאי נתי? **בסימן אחד** - דכתיב (ויקרא ה) כתיב: 'ולא יבדיל'. **'זאת'** משמעט, שלא לכל בהמה חוקש אלא לדבר אחד. **הבהמה והעוף** - וכל נפש חיה ודומשת ממים, דיגים, תריבשו בשני סימנים - כבהמה, דנפקא לן 'ממנו' לרבות את הראש שכבר זהו? **לעיל גמון** א. אי אפשר שכבר חוקש לדגים - דלאו בני שחיטה ניהו, כדרכמין. **הבהמה כתיבא אסיפה** - כדריחא על שחיטתה. **הבהמה ומדעיני כדריחיה** וכתביב בהו אסיפה - שמע מניה דוקא ודא. **אין בהדישה** - לייכר של יו חות בריא חזק, רקק - 'ויבדיל', שיש בה מה וישתה. **תדע** - שמן הרקק בנראה. **וערוף שאלו** - הרקק והנמק את רבן גמליאל שאלות הרבה, חין בבכורות (הא), וגם זאת שאלו, רבא תניי משום רבא דעופתי. **שרץ נפש חיה ועוף** - אלאמא ממיא איבריה מן הפות. **ולמה תבית אל האדם** - רבן גמליאל קאמר לה, כלומר, ולמה נכתבו כאן - משום קריאתם של לקרות להם שם - והכי קאמר: ורצו מן הארמה כל חית השדה ואת כל עוף השמים לראות מה יקרא לו, ולא איציהה קאי. **משום דכתיב** - איציהה כל עוף השמים? על 'ויצר', דמשמעט מניה הארץ כתיבא, לישנא אחרת: משום דכתיב 'על' - כלומר, מקרא קמא עידיה משמעט מניה הארץ נברא דכתיב 'על הארץ', דמשמעט מניה איציהה, אלא תבית נמי בקרא כתיב: 'ויצר' מן הארמה, זה שמעתי, וראשון נראה בעיני. **אין שחיטה לעוף מן התורה** - והוקש ד'זאת תורה' - לאוקש בהמה למליקת העוף שתהא שחיטה מן הצואר, כדאמרין לעיל, ואפילו מהרה שבעל פה מהלכה למשה מסיני אין לו, אלא מדברי סופרים. וכן עוף קריה נבלה אלא אם כן מהלכה אל, או בהמה נכתב שלא על ידי סימנים, אבל נחתיה או עיקר סימנין כשר בן. **חיה נמי** - דהא חיה נמי בהאי קרא כתיבא. **לפסולי המוקדשין** - כדאמרין לקמן שבמעטות ובתנא; מקשי שבאי אריבאי לפסולי המוקדשין. **אי תקש לבהמה** - וינטא: אין היקש למחצה דסליק מצייה - או עוף אשר יאכל ושפך את דמו. ונתגבלה בידו - של מדעת. **הגזר והמקער** - מרעה. **פטור מלקפות** - דראש איביל' כתיב ויקרא ז. **ליבני כמי** - דהא כתיבא אפסולי דיעוין, ונבדח כתיב דיעוין, מי כבדתי בעוף - קאי? בתורה חק, וכסוי ידיו בן כתיב - באברהם כתיב, ובהשרה וזהו ערוף. **השוחט** - דהא השוחט כסוי, ויצריך לדם - כמפירי. **שחיטה** - מצייה לכות - על כרחו, ושבו לא יקרא למלאכה. **כיצד קושה** - לחפשי מן הכסוי? נחורא או ערוף. **הוא** - השוחט - דהא השוחט כסוי, ויצריך לדם - כמפירי. **שחיטה** - מצייה לכות - על כרחו, ושבו לא יקרא למלאכה. **כיצד קושה** - לחפשי מן הכסוי? נחורא או ערוף. **מאי**

דיקש למחצה דסליק מצייה - או עוף אשר יאכל ושפך את דמו. ונתגבלה בידו - של מדעת. הגזר והמקער - מרעה. פטור מלקפות - דראש איביל' כתיב ויקרא ז. ליבני כמי - דהא כתיבא אפסולי דיעוין, ונבדח כתיב דיעוין, מי כבדתי בעוף - קאי? בתורה חק, וכסוי ידיו בן כתיב - באברהם כתיב, ובהשרה וזהו ערוף. השוחט - דהא השוחט כסוי, ויצריך לדם - כמפירי. שחיטה - מצייה לכות - על כרחו, ושבו לא יקרא למלאכה. כיצד קושה - לחפשי מן הכסוי? נחורא או ערוף. **מאי**

מאי לאו בעוף - קאי, שהרי דמו ראו לניבא, לתולעת הגדלה בבגדי צמר שקורין "טיניא", כדכתיב "כבגד אבלו עש" ואיבוי וגו' וקאמר: נחורו ופטר מן הכסוי. ואי אין שחיטה לעוף - נחורו צריך כסוי, שזו היא שחיטתו ללאב - צבע עור ארום שקורין **פריקא - מילא - עוף קורשים בסכין - נבילה, דאין מליקה אלא בעיולו. וכן נמי [רבי] שדרה

ושפירקת - בעל רובי, כדאמרין בפרק קמא (חולין כ"א,א) היא טרפה, משום דסבין לאו מליקה הוא. תינה לה סכין - שחותר סימנין לאתר שנטרפה. לשהיה מידו נבילה - דהא טרפה שחיטה אינה מטמאה, (ועוד) נחירתו זו היא שחיטתו. והך שחיטה מן הערפק, כי שהוא מחזיל ובין שהוא דרוס כדאמרין בפרק קמא (חולין כ"ב) מכל מקום לא נרעה משהו. וטרפה מיהא היא. מדמהו רבי יצחק שני טרפה לעוף כדרתן (חולין כ"ג,א) אלו טרפה בעוף, ואין כשר בו אלא נחירה שהיא בסימנין, כדכתיב "ושפר" או עיקר, אבל הריגה בעלמא לא. הוא דאמר - רבי יצחק מן פתח. דאמר כי האי תנא: שוף אין לו שחיטה וכו'. ברבי - גדול כדורו. אך כאשר יאכל וגו' - בפסולי המוקדשין שגדפו בזמנין קמי מה לטרוי מצינו ואלו - כאלו לכתובי א"ת הטמא והטהור חידו יאכלנו? מה פסולי המוקדשין בשחיטה - לדלעל מהזוהא קרא תוכי "זבחת מוקדש" וגו'. כספרי גרסין: מקיש צבי ואיל לבמהו, מה בהמה שחוטתה בו ולא מוקי להאי קרא ריבי יחיובי בפסולי המוקדשין, אלא בכשר תרבו של חז"ל. מנא תנא - לדלעל, דקתני: נחורו או עיקרו, דפליגי ערבי דריב אלעור הקפר. כאשר צויתן - למי שנתפרסה לו מצד שחיטה על פה, והדין צוהו בכתב. רוב אחר בו - לאו מקרא יליף, אלא כלומר, על הכותב שחיטה נצטוה. וזשט - מיוחד שבסימנים הוא, שחיות הבהמה הליו בו, דהא נבגק מהזו מטרפא, ואילו קה עד דמיסק רובא. שחט את החושב - בעוף, ואופס שחיטה בנרגרת לא קתני - דינמא: שחט נרגרת ואחר כי נשטת הרושט כשרה אכלנו לא מיחשבטוה חזל לחידה. מיהו דנרגרת עכידא לאשטמושי - להכי נקט שחיטה בושט והשטמה בנרגרת. שני הצאי סימנין - פסול, ולמה עבד מדי דמי, דזיל הבא ליבא שיעורא חזל הבא ליבא שיעורא. בעוף - שיעולו כולו כאחד. ורצין שריגיא מני בשחיטה יפה. עד שחיטתו - וזמנא קמא לא עליל אלא אוורידין. כשר דושט סמוך לוורידין - נקט ליה. ומיהו הוא הדין לקנה. הוושט וזי כן קנה למפרקת. סמוך לוורידין. ושהה בה כזי כשרה - משום דחזי נרגרת לאו התחלת שחיטה היא, שאפילו נקרע חציו לא מטרפא תוכי. לא נבחה - כלומר: הא אפילו בכתמי קאמר. דהא נגרה לא אנרגרת קאי, אלא אבולה שחיטה קאי. ומיזו - שחט דעתן: וגמרו בהאי כל שווא. שהרי נקטת הרוי, דתמינא קמיתא

תרינה לה סכין לטרחה מדיי נבלה - דך פירבא ליתא לרבי יוסי, דאמר בוחסין פרק שחטא העוף" (ט"ט). גבי מלק תמינא טרפה. דאין מליקה מטרת מדיי נבלה, דהוקא שחיטה מטרת בבמה. אלא לרבי מאיר פריך, דקאמר התם גמי דמליקה מטרת. רבי' היא דתניא ימי, דהוה מצד למינה רב קפרא היא, ודאית ליה לאוקמי משינוי דלעיל כרבי. וקתש רבני אמרי: דאוקמי סביה ליה רבי' דשי שחיטה לעוף מן הנחורה. ופרקי: ימי שאמר האיני דיי ושמעי חבדו ואמר ואני' (נזיר ט"ב). קאמר גמי פלוגתא דרבי רובין, דבזילי עלמא כזי לרבוו במצות. ואם כן לרבי הא קא אכיל כזן מליקה דרבי נמי פריך לעיל מניה למאן דאמר דזי לרבוו במצות: קאכיל כזן מליקה, ומשני: קסבר לרבי אין שחיטה לעוף מן הנחורה. ולרבי ליבא לשוניי הבג, אם כן חוקשי. ואפילו יחיד סימנין חולץ ריבאי - נבלה היא לרבי, ובעי שחיטה מולקת פפרק פפריק (חולין כ"ט,א) מליקה את המאבלת. ועוד, דמאן דאמר מחזיר קסבר מולקין ומביא במליקה פסול, דבעין אחר לא מיתוקמא מתניחין פפרק דהך (שם י"ט, ב) דינמא כשר שחיטה. ואם כן הוה ליה חלוטו ליה למה דהתם גמיר דריתאי בעלמא הוא. דמהאי ליבא למדיק דחזיוו פלוגתא דתניא אי מהלם הוא נביוו או כזי לרבוו. אבל סמך טמא הוא דרבי סבר דהלכה הוא גמיר, כיון דסבר דשי שחיטה לעוף מן הנחורה. אי נמי, קסבר כזי לרבוו, ומביא שחטא העוף אינו נאכל, מדי דהא שחטא העוף הבא על הספק. ועל רוב אחר בעוף ועל רוב שנים בבמה - יש מפרשים דרדשי גימטריא ד: ראשי - אף - אחד בעוף, שיש - שנים בבמה, ריש - רובו של אחד במזוה, דאין אחד בעוף רובו שנים בבמה - ראשי תיבות למפרע, כי "ראשי" חזי רובו של אחד במזוה. וראשי כי ממנסט עקיה דמא - פריש במונסט: ורצין בדיקה בסמינים שזא נפסק הקנה או ניבך הוושט. ומשום ספק דרוסה לא בעי בדיקה, ותלין בבבלא או בקנה, דאמר ב"אלו טרפות" (חולין ג"ג,א) ספק כלבא ספק שניאר - אימר כלבא, ואם תאמר: למאי נפקא מינה אי תלין בבבלא או בקניא, כיון דאפילו קניא בעי בדיקה וש לומר: נפקא מינה דא היה חזק השערא הזה צריך בדיקה כנגד כל החלל אף על גב דליבא ריעותא אלא כנגד הסימנין. אי נמי, לענין ספק דרוסה, דאמר לא הארימו הסימנין אלא שחטו טרפות. דאפילו לקמן (נ"ג,א) נרגרת דרוסתו במשהו, דיהודא מיקלא קליא. ורבי' יצחק מן אשר מפרש, דובא בשמעתין היא ממש

מאי לאו בעוף - דקא בעי ליה לרביה לניבא? - לא, בהיה, דקא בעי ליה לרביה ללפא. תא שמעי: מלק בסכין - מטמא בגדים אביות הגליעה; ואי אפרת אין שחיטה לעוף מן הנחורה, נתי נמי דכי תכרי ליה שדרה ומפרקת הויא ליה טרפה, תהני ליה סכין לטרחה מדיי נבלה! - הוא דאמר כי האי תנא; דתניא, רבי אלעור הקפר רבבי אומר: מה תלמוד לומר "אך כאשר יאכל את הצבי" וגו'; וכי מה למינו מצבי ואילי מעשה? הרי זה בא למלמד ונמצא, למה מקיש צבי ואילי לפסולי המוקדשין: מה פסולי המוקדשין בשחיטה - אף צבי ואילי בשחיטה; ועוף אין לו שחיטה מדברי תורה אלא מדברי סופרים. מנא תנא דפליגי עליה דרבי אלעור הקפר? רבי היא; דתניא, רבי אומר: "והכתוב... כאשר צויתן" - מלמד ששנמטה משה על הושט ועל הקנה, ועל רוב אחר בעוף ועל רוב שנים בבמה. "אחד בעוף" אימור, רב נחמן אמר: או וושט או קנה, רב אבהו אמר: וושט ולא קנה. רב נחמן אמר או וושט או קנה - אחד קתני, אחד כל דהו; רב אבהו אמר: וושט ולא קנה, רב אבהו אמר: וושט ולא קנה, מנא אהד - מיתיה. (סימין) שחט את הצאי ונרגרת פנימה, דהא שחט (העוף) מיתוכי: שחט את הושט ואחר כך נשטת הנרגרת - לשדרה, נשטתה הנרגרת ואחר כך שחט את הושט - פסולה. שחט את הושט ונמצאת הנרגרת שמוטה, ואינו יודע אם קודם שחיטה נשטתה אם לאחר שחיטה נשטתה, זה היה מעשה, ואמר: כל ספק בשחיטה - פסולה; ואילו שחיטה בנרגרת לא קתני! - משום דנרגרת עכידא לאישטמושי. תא שמעי: שחט שני הצאי סימנין בעוף - פסולה, ואין צריך לומר בבמה. רבי יהודה אומר: בעוף עד ששחט את הושט ואת הושט ורצין! - משום דהשט סמוך לרצין. תא שמעי: שחט חצי נרגרת, ושחט כזי שחיטה אחרת, וגמר שחיטתו - פשרה; מאי לאו בעוף, ומאי נגרה - נגרה לנרגרת? - לא, בבמה, ומאי נגרה - נגרה לשחיטה כולה. תא שמעי: הרי שחטה חצי קנה פגום, והוספה עליו כל שהוא וגמרו - שחיטתו פשרה; מאי לאו בעוף, ומאי נגרה - נגרה לקנה? - לא, בבמה, ומאי נגרה - נגרה לוושט. תא שמעי: כיצד מולקין שחטא העוף? חותך שדרה ומפרקת בלא רוב כשר עד ששניע לוושט או לקנה; היניע לוושט או לקנה חותך סימן אחד ורוב כשר עמו, ובעולה - שנים או רוב שנים; מיתבא דרב אבהו בר אבהו תיתבא. מאי הוי עשה? - מאי הוי עשה? פראקמרת! - דלמא שאני התם, דאיבא שדרה ומפרקת. מאי? תא שמעי: דההוא בר אוןוא דהיה בי רבא, אתא כי ממנסט קועיה דמא, אמר רבא: אי שחיטה

חולין. פרק שני - השוחט דף כח עמוד ב - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזולץ)"

רש"י

רוספת

1 שחט ספק דרוסה. ואמר דקאמר: וחסט אין לו בדיקה מבחוץ אלא מבפנים. והיינו
2 משום דאם הוסיף הפרש יבחר בעור הוסיף החיזון הארום. אבל במקרה - יש
3 לוחש בדיקה אף מבחוץ. וכן משמע ב'אלו טריפות' (חולין מגא.) דקאמר רבה. וחסט אין
4 לו בדיקה מבחוץ אלא מבפנים. ולמאי נפקא מינה - לוספק דרוסה. ולא קאמר: לוספק
5 נקוב. ועוד אמרין (שם): שני עורות יש לו
6 לוחש: ניקב זה אלא זה - כשר. ושניקב
7 הפנימי היכי ידענא? אי ניקב חיזון אי לאו. כיון
8 דאין לו בדיקה מבחוץ אפילו לענן נקבו ורוחק
9 לומר: כגון שניקב הפנימי מנחת חולי. ובחיזון
10 אין ניכר שום חולי. והרב רבינו אלטון הקשה:
11 אי חסט יש לו בדיקה מבחוץ. אם כן מאי פריך?
12 והבי נמאי היכי אבל בשרא? ולמא דקאמר נקב
13 שחט ונימא דרוסה. וחסט אביל על ידי בדיקה מבחוץ
14 לי שיש שום חולי שיהיה מנו דרוסה ואין לו
15 בדיקה מבחוץ. אי נמי, הכי פירושה: וכל תימא
16 דלא היה אבל בלא בדיקה. פסח וקדשים מאו
17 איכא למימר? דאי אפשר להפריד העור
18 ולבדוק. דאין מום גדול מזה. ר"ב אמר מחצה
19 על מחצה כרוב - ובפרק 'אלו טריפות' (חולין
20 מדב.) בגמ' אלא (ופסקת הנהגה. דאתא
21 לקיה רבב ודקה ברוב עוביה - מחצה נמי
22 קרי לה. ובמסקנא דאמר ידבולי עלמא
23 מחצה על מחצה אין כרוב. אין נחיא טפי.
24 לפי שאי אפשר לצמצם - אפילו רבי יוסי
25 הגלילי דאמר בפרק שני דברכות (יזא.)
26 אפשר לצמצם - מודה הוא כולל חרס.
27 כדבארנו התם: והואיל ויש בו גומת. ויש
28 לזיכיה מכאן הדלהק בדידי אדם אפשר
29 לצמצם. דמפלוני אמוראי מנחזה על מחצה.
30 ובפרק קמא דעירובין (ט"ו.) פריך בעמדה. אמר:
31 אי אפשר לצמצם. הכי שריא מספק? ואפילו
32 למנא דאמר. לא אסר אלא משום דרבי אמניה
33 למשה: שחוט רובא. גזר רובא. ומיחו בדי
34 משום דאמר הדלהק דאי אפשר לצמצם. אמר:
35 בפרק 'אריבעה אחין' (בבכות כזא.) לרבי יוחנן
36 דאמר: אחות איני יודע מי שטן. ונימא וכו'. ורבי
37 יוסי הגלילי אינו אלא סתם תנא כרבי יוסי הגלילי
38 דאמר אפשר לצמצם. ובפרק 'חוריק' (שם
39 טעא.) דפריך: ודאי אי אפשר לצמצם. נבי
40 מחצה על מחצה מעורשת ואינה מעורשת.
41 דמפרש דאתו תירושיה דתנא הרדי בארבעה אמות
42 - התם נמי הוי כבידי שמיים. דמסתמא לא כחו
43 לבא בבת אחת. ולא אמר: בריש עירובין (הג.)
44 בגי ליה הוושק מדפנו של מבי. דקאמר רב
45 אישי אפילו חסתי מנבני שמונה. מה נפקא? אי
46 עמד נפש - ניהר עומד מרובה. ואי פרוץ
47 נפש - ניוון שחוט לחי. מני אמר. דעו
48 תירושיה חי הדדי - חול ליה סבר. ובריה. וכו' כג'
49 ספק דבריהם להקל. משמע דאי אפשר לצמצם
50 ולברר הדתי וכו'. ודלעיל אפשר לברר
51 ולמודד בצמצום על ידי טרחה. אבל לא
52 היתירושה הבנים למודד שם מספק. כיון דבין

1 והדר ניבדוק - למעלה מבית השחיטה ולמטה. אין לו בדיקה מבחוץ - לפי
2 שהוא טריפה נקבב משוה ואינו ניכר. וטיפת דב נבנסת לו הפנים נקבב ואינו ניכר.
3 אבל קרום הפנימי לכן הוא וטיפת דב ניכרת בו, אבל החיזון ארום. ונבדקה לקנה
4 - שהקנה נבדק מבחוץ. לפי שאינו נטוף אלא ברוב. והדר שחטיה לקנה,
5 והשחיטה כשרה כשימן אחד. ואחר כך יטלו
6 והושט כולו ועיקרוהו מן החלי. והצפנתו
7 וביקרוהו. וככס יוסף כרי בשפתו כרי
8 יוחנן - ואמרין בפרק 'גיד הנשה' (חולין
9 גזא.) דשרד ליה שמואל תליסר גמלי ספקי
10 דטרפתא למבדקה בגוויהו. לישא
11 אחרינא: כרי יוחנן בכל מילי. והואיל
12 וצולחו כולו כאחד - לפיכך כרי להוציא
13 את כל דמו. עדי שישוחם - ואי לתנחו
14 בשחיטה. אלא משום דרצא הדם. כנקבה
15 בעלמא סחי. בשעת שחיטה - שהדום חס
16 ויוצא. ממנו שלא הווכרו ויורשין -
17 כלומר, אין חיות תלויה בהן. ואין צריך
18 להוכיחו אלא משום דהו - למא אתה מצינטי
19 שחיטה? דרם בהן דהו - שחיטה משמע בעי
20 רבי יוחנן או לא? רבי - רבימא אשכח
21 ליה הא דרב הפדא. מחצה על מחצה -
22 קא טעק דלעון שחוט טריפה קאמר.
23 כלומר, סימן שחיטתו שחוט וחיזו שחוט
24 - הי כאלו רובו שחוט וכשר. והמנא
25 לישא - כשפסח למשה הלוכת שחיטה על
26 פה: לא תשיר רובא. והיא דאמר שנצווה
27 משה לשחוט רוב - והיינו מחצה על מחצה,
28 דכיון דלא אישתייר רובא - רוב שחוט קרי
29 ליה. מירגמן - שכל ממארויתא כשר.
30 ונפקא מינה דלא שטמא בעוביה. חלקן
31 לשנים - עונר שנמא אין לו טרחה אלא
32 נתיצה. דכתיב: 'ותיך' ויקרא יא, ואם
33 נשתייר רוב שלם אל תתיצה הוא. שאי
34 אפשר לצמצם - שדיו מנחזה. אמר דאי
35 בחד מנייהו איכא רובא, ולא ידענן בדי
36 מנייהו הילכך לא סלקא מנחזה מנייהו.
37 והיינו רובא לשיטת רובא - דאי
38 האי רובא - האי מניעטא. אבל לענן
39 שחיטה לא הוכר רוב אלא בחתימה. וכי
40 קרינא פלגא רוב חתך - ליכא דמכוש
41 ליה, הדאני פלגא דקאי לא מקיף רוב שלם.
42 כרי

לא תשיר רובא. רב כהנא אמר מחצה על מחצה אינו פרוץ - הכי אמר ליה ר'המנא למשה:
שחוט רובא. (סימן:) חצי קמינא גזרת (פנימה) תמן: חצי אחר בעוף, ואחר וחיצי בבנהא - שחיטתו
פסולה; ואי אמתת מחצה על מחצה פרוץ, אמאי פסולה? חצי עבר ליה רובו - מירגמן, דלמא לא
אתי למעמד פלגא. אמר רב כהנא, תא שבע: חלקו לישני וכן שיון - שניהם מומין, לפי שאי
אפשר לצמצם; האי אפשר לצמצם - מותרין, אמאי מותרין? זיל תהא איפא רופא, זיל תהא
איפא רופא! אמר רב פפא: תרי רובי בחד מנא ליפא. תא שבע: שחט חצי גזרת ושהה בה
כרי

עמד נפש בין פרץ ונפש ליבא חשש איסור אלא אם כן הוא שוה, ומילתא דלא שכחא הוא. ואין להקשות על רב אשי, דאפילו כי שווי כח הדדי - לשתי, דקיימא לן פרוץ כעמד
מותר. דאי אשי קאי ארבי הונא בריה דרב חישה דאמר תהם: לא אמרו אלא מבני שמונה. אבל מבני שבע ניהר בעמד מרוב על הפרוץ כו'. ואידו סבר תהם הפרוץ כעמד אסור.
והרב רבינו שמעון היה מפרש: דאמוראי דרבא דפרוץ כעמד מנא סבר כרבונו, דאי אפשר לצמצם אפילו בדי ארם, ופלגיו כשדומה לנו דהיי מחצה על מחצה. ומאן דשר - משום
דיאמרי דרשטו חזא. ואפילו חן שון - הרמנא אמר: לא שחט רובא. וכן גבי רובא
כעמד, השחא חזא יפו היאה ספק דבריהם להקל, דאי אפשר לבין, אלא קשה דמשמע דבספק דאורייתא הוי אסור משום חשש שטן חן שון, אף על גב דאי עומד נפש או
פרוץ נפש היה שחט. ושרא אמר אפילו באיסור דאורייתא. כשהיה רובא מצינו מצינו מן האיסור, וכן גבי פרוץ כעמד. ואם כן, בההיא הלכה - אפילו הוי ספקא דאורייתא שחטין ונראה
לי: דאיכא הכי למיחש משום מנחה אמות אע"פ מנחמתא, ואפילו פרוץ מרובה לא ידע ניוון משום לחי. והלכתי ודאיתא בספק דבריהם שחט חלקי. אבל חשש לפירושה דהיינו ודאי
בפרק שני דברכות (י"ג.) מהווא דנמצא מוכון בין שתי עירות. דבידי ארם אפשר לצמצם: התם נמי, אף על גב דאי אפשר לצמצם ולכין, מכל מקום מודים רבנן דמביאי שתי
עגלות, משום דכל אחת מביא עגלה ממה נפש שטא היא קרובה. ואפילו חן מנחמתא - דקדושה: אמר רבנא ואפילו קרובותו לפירושה קמא אתי שפיר. ולעילם ל' איפא
אפשר לזווח שחט שון, אלא אחת מן קרובי יוחר, ויוצא נפש שחט נמי יוצאים בשל תנאי ממה נפש, אלא קרובה היא - יוצאה בה,
ואם קרובה היא - שחיה בשביל ביהודה. מאן אמרנא? משא מנחמתא חן - וזו היא מצינו. ואין להאריך כאן יותר, וביעורבין (ג' ד' ר"ה ד"ה ספק) אפשר בעומד השחט יוחר.

חולין. פרק שני – השוחט דף כט עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזליץ)" ר"א רש"י

כדי שחיטה אחרת – היינו שיעור שחיטה. ומזה – קא סלקא דעתך בבמה
 קאי, דבעיא רוב שנים, ומאי מגרד – לטושתה. ואי מחצה ברוב – כיון דשהת
 בחצי – אולא לא שחיטה, והיא לה כפגמה בעלמא, ואיטרפא לה בפסוקת
 הניגרותא אלא שבע מינה אינו כרוב, ופסוקת הניגרות ברובא בעינן. לא בעוף –

דמשו נפשי כשרה בדפרפשי. והי עבד ליה
 רובא – ואיכשרא מקמי שחיטה. לא עבד
 ליה כלום – עמשה טרפה. חצי קנה פגום
 בעוף, רוב הנראה לעינים – כלומר, רוב
 גשור, שדוא נכיר, מה טרפה – דאיכא
 מקומות טובא דמיטרפא בהו במשהו, כגון
 תעבות הושט והיראה וחרקין. בעינן רוב
 הנראה לעינים – ומקומות שחזק בהן
 רוב, כגון בקנה ובחוט השדרה. שחיטה דעיי
 דאיכא רובא לא מחבשיא – דאפילו טאן
 דמכשר – משום דקרי ליה רובא הוא,
 ובמיעוטא כלולא מזה. מחצה על מחצה
 ברוב – וטהורים עשין לעצמן בטהרה.
 וטמאין עשין לעצמן בטמאה ולא מידחו
 לפסח שני כחידין. אינו ברוב – ונרחק
 הטמאין עשין. ותתם מאי טמא דרב –
 הא בעלמא אמרת דלא הוי רובא דכתיב
 איש איש ב' יותה טמא – דיחה לעיני
 ופלגא. אינו הרובא לא מיקרי, מזה מכלל
 חידין נפקי להו, ולא מידחו. לרם הוא צריך
 – ליהוקה. ליהוקה כשרה מיבעי ליה –
 כלומר, אעוף איבעי ליה למינהו מליקתו
 כשרה והדר ליתני אבהותו מחיטתה
 כשרה. הא לא קשיא – גבי הדי תננה
 וכו' סליק מבהמה כפי שחיטה. אלא וישא
 – כי בנת השחנת. מבדי ברק קאי – ובו
 התחיל להורות, והיכי סמי ליה שחיטה
 בעוף קדשים? "המולק" מיבעי ליה? הכי
 גרסינן: מאי רוב אחד רוב כל אחד ואחד
 – ולא גרסינן "אלא". לא פסיקא אה –
 ותנא מילתא דמישתמע בתרייהו. דהכי
 משמע: כן כל אחד בעוף כשרה; היבא
 דהכי בחד כולל תטאת – הוי רובו ככולו,
 והיבא דבעי תרות – הוי רוב כל אחד
 ככולו. שפיר – משום הכי פליגי רבנן
 עליה. דכיון דלא החזירו חרידין אלא משום
 דם. מה לי בשעת שחיטה מזה לי לאחד
 שחיטה? אלא בקדשים – היכי פליגי רבנן
 עליה? הווי עצמו – כל עצמה ועיקרה של
 שחיטה קדשים לרם היא צריכה. תובת –
 לרצונם בתחורה, ואמרין לקמן:
 "ותבהיה" כתיב, וש אמר למוסרת. "ותבה"
 משמע דלשוחט חזקא קאמר לרם שנים,
 דאמר כתיב "ותבהיה". ומכתיב "הוא"
 משמע נמי אובח, שאף הוא יחיד.
 ואמר רב כהנא – גרסינן. והא דרש לקיש
 בסדר יומא (לכב.) גבי הביאו לו לבחן גדול
 את הברכה – קרצו – מפרשינן תהום: כרוב
 שנים, שלא היה יכול למרק ולגמור את
 השחיטה כולה. כשרה שכל עבודת יום
 הכפורים אינה כשרה אלא בו, דכתיב
 באיורי מות' ויקרא טו: "וכפר הבוה טש"
 ימשח אותה", והיא צריך לאחז מדר את
 המורק לקבל עלה – לפיכך חותך בו כדי
 הצדק שחיטה, ומניחה וממחה לקבל

כדי שחיטה אחרת, והקרה - שחיטתו פשרה; ואי
 אמתת מחצה על מחצה ברוב, איטרפא לה! - מי
 סברת בבקמה? לא, בעוף; ממה נפשך, אי מחצה על
 מחצה ברוב - הא עבד ליה רובא, אי מחצה על
 מחצה אינו ברוב - לא עבד ולא כלום. הא שמעי: הרי
 שיהיה חצי קנה פגום, והוסף עליו כל שהוא, ונקרו
 - שחיטתו פשרה; ואי אמתת מחצה על מחצה ברוב,
 מרפה הויא! אמר רבא: שאני לענין מרפה, דבעינן רוב
 הנראה לעינים. אמר ליה אבוי: ולא כל דבן הוא? ונתן
 מרפה דבמשו ומטרפא, תיבא דבעינן רובא - בעינן
 רוב הנראה לעינים, שחיטה, תיבא דאיכא רובא לא
 מיתפשרא - לא כל שכן דבעינן רוב הנראה לעינים?
 אלא דכילי עלמא - מחצה על מחצה אינו ברוב, וכי
 איקרו דרב ודרב תנא - לענין פסח אמתר: הרי שיהי
 וישאל מחצה מהוהים ומחצה טמאים - רב אמר: מחצה
 על מחצה ברוב, ורב תנא אמר: מחצה על מחצה אינו
 ברוב. ותתם מאי טמא דרב? דכתיב: "איש איש ב'
 יותה טמא לנפשו" - איש נקח ואין ציבור נדחין. רוב
 אהר בעוף". הנינא תדא וינא: רובו של אהר
 כפורה! (הכש פשה סימן) אמר רב הושעיא: הריא

ויל הבא איכא רובא – ואם תאמר: מאי קשיא ליה? דכי אמר נמי הבא: הכי אמריה
 רבנאן למשה לא תשיר רובא, כולעיל, הרי אין כאן רוב וטורחין? וש לומר: החלו
 הדבר בחשיבות, דמשום דחשיב ליה מחצה ברוב שרי לעיל, דיש כאן שיעור הכשר
 שחיטה, וכאן נמי יש חשיבות, מחצה דית ברוב. דכולי עלמא מחצה על מחצה אינו
 ברוב – ואם תאמר: דברק פרץ עדיבוק
 (טו), וספק ברב פפא, דברק פרץ בעימד
 מותר? והיא נראה ליה כן שאר אסורין בדבר
 התלוי בחיות, לא אינו דמיתיה עלה לעיל דתורה.
 וגם תתם: דעדיבוק לא מיתיה לה, ותורה
 דמיתיה לתם לא מיתיה הבא ושמן יש לחלק,
 דבכא אסור וטמאה. והתם לענין מחצות, ולא
 דמי.
 איש נדחה ואין ציבור נדחין – תימה: דברק
 קמא דמרחיקין (טו). בני "הצונתא את
 האיש הווא" וגו', ורשיה: איש ואשה אתה
 מנאי לשעריך, ואי אתה מציב לא השעת כולו
 לשעריך. והבא לא ממעטי מ"איש" אלא רוב
 ישראל? ושי לומר: דהתם מצינו שחלק הכתוב
 בין יחיד למרובים משום עיר בעלמא לענין עיר
 נדחתה, לפיכך מסתברא לחלק משום שבט
 ולומר דלא מקרי אש, אי נמי, טובא איש
 ואשה כתיבי התם. אבל בחולין דלא לרם
 דאזר צריך אינא בפלגא טב – הא דתקני חזני
 אחד בעוף, ואחד חזני בבמהה שחיטה פסולה
 – היינו סיפא דאיירי קדשים.
 ומירק אחד שחיטתו על ידי – מירק לשון
 גמר, כדאמרין במדרש וירושלמי סוף
 פרק קמא דראש השנה: מי שהחזיל במצה
 אומרם לה מרוק.

בחולין ונדא בקדשים. וצריך, דאי אשמועינן חולין –
 משום דלאו קדם הוא צריך, אכל ראשונים דלדם הוא צריך - אימא לא תיסקי
 ליה ברובא ער דאיכא פוליה; ואי אשמועינן בקדשים - משום דלדם הוא צריך, אכל חולין
 דלדם לא צריך, אימא בפלגא סגי ליה, קא משמע לן. הי בחולין ותי בקדשים? אמר רב
 תנא: מיסתברא וישא בחולין וסיפא בקדשים, מנאי? מדקתני "תשוחט", ואי סלקא דעתך
 וישא בקדשים, "המולק" מיבעי ליה. - אלא מאי, סיפא בקדשים? "שחיטתו פשרה", "מליקתו
 פשרה" מיבעי ליה! - הא לא קשיא, איירי דסליק כבהמה, תנא נמי "שחיטתו פשרה". אלא
 וישא, מנדי על עוף קאי, אי סלקא דעתך בקדשים - "המולק" מיבעי ליה. רב שמי בר אשי
 אמר: וישא בחולין מהבא, דקתני: אהר בעוף, ואי סלקא דעתך בקדשים - הא אימא עולת
 העוף דבעי שני סימנים! - אלא מאי, סיפא בקדשים? רוב אהר בעוף? הא אימא עולת העוף
 דבעי שני סימנים! מאי "רוב אהר" - רוב כל אהר ואהר; וקרוין הוא וליתני "רוב שנים",
 כיון דאיכא אמתת דסגי ליה בחד סימן - משום הכי לא פסיקא ליה. רב פפא אמר: וישא
 בחולין מהבא: דקתני רבי יהודה אומר: ער שישוחט את הורדיה, ופליגי רבנן עליה; אי אמרת
 בשלמא בחולין - שפיר, אלא אי אמרת בקדשים, אפאי פליגי רבנן עליה? הוא עצמו דלם
 הוא צריך? רב אשי אמר: סיפא בקדשים מהבא, דקתני: תשוחט שני ראשין פאחד - שחיטתו
 פשרה; "תשוחט" - דיעבד אין, לכתחלה לא. אי אמרת בשלמא בקדשים - תיניו דלכתחלה
 לא, משום דתני רב יספי: "ותבה" - שלא יהא שנים שוחטים ובה אהר, "ותבהיה" - שלא
 יהא אהר שוחט שני ובהים; ואמר רב תנא: "ותבהיה" כתיב. אלא אי אמרת בחולין - אפילו
 לכתחלה נמי, וף רבי שמעון פן לקיש כברי, וישא בחולין וסיפא בקדשים. דאמר רבי שמעון
 פן לקיש: פאחד ששיניו רובו של אהר פמורה, למה שנינו רוב אהר בעוף ורוב שנים בבקמה?
 לפי ששיניו: תביאו לו את התמיד, קרצו ומירק אהר שחיטתו על דו; יכול לא מירק יהא
 פסול? לקך שנינו: רוב אהר בעוף ורוב שנים בבקמה. אמר מר: יכול לא מירק יהא פסול?
 אם

ומירק – אתן אהר שחיטה. על ידו – בשביל, כמו (עירובין פב.) מערב אדם על יד בנו ובתו – בשבילם. ומפני ששיניו שם דצריך למרק, יכול לא מירק יהא פסול,
 דבקדשים לא גמי ברוב שנים? לבך – הוצרך לשנות כאן: רוב אחד בעוף וכו', דרישא – חולין הוא שמעין מינה, ותנא סיפא משום קדשים. ופרכינן: יכול לא מירק
 יהא פסול? בתמיא, הא אם כן הווי לך את מריקה עבודה באדם אחר שלא בכח גדול, ותניא: כל עבודת יום הכפורים כו'. ברייתא היא בשליה הוריות וכו'.
 מצוה

חולין. פרק שני - השוחט דף כט עמוד ב - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזולץ)"
תוספות

אם כן היה עבודה באתר - זהו מצי נמי למפרץ; אם כן היא ליה שחיטה בשנים,
כיון דאם לא מיקם פסול, ואין שנים שוחטין בנבא אחד אפילו בזה אתר זה, כדמוכח לקמן
בשמעתין, ואם תאמר: ומאי קשיא ליה מעבודה באותריה דא בפרק "טרף בקלפתי" (יומא
מ.ב.א.) איכא מאן דסבר אפילו שחיטת פרו כן גדול בור, אפילו מאן דפסלי - היינו דוקא
פרו, דקאית לרובתי איהו הכשרים לרובתי עליה

אזרין ודוקא, אבל גמיר, דלא שייך לקובי יום
הכפורים ולא קאי עליה אתרין ודוקא - לא ושי
לומר דמכל מקום פסול מדרבנן. **למה** לי
למגר - ואף על גב דבתרלן נמי בעינן כל
השנים לתתלה, מכל מקום כיון שיש דוקא
דבר - לא היה לנו לעשות על ידי אתר. **אמר**
ירש ליה שוק - שמעיה דלוי סבא אינה לשחיטה
אלא לוקח - ואף על גב דרבי סבירא ליה כו
בפרק שני דרובים (ד.ל.כ.א.) אפילו הכי לא חשיב
ליה בחדר תלת (ד.ל.כ.א.) אפילו לוקח לגבי רבו
ויתן דרך תרת "חולין" (בבבא ט.ב.ש.) משום
ברך ששמיה דלוי אמרה ריש לקיש. **בגו**
שחטת סימן אחד בחוץ - פירש בקונטרס: בעוף
קדשים. וקשה לפירושו: דמאי טעמא דתאן
דפטר רבי כן במבליקא בחוץ לא מתיב. אבל
בשחיטה, ודרי עשה הבשר שחיטה בחוץ ורב
סימן נמי, למה לי לה למיכתב: שחט עשה בה
משעת חטאת העוף וקח ליה למצטר: משום
דחבשר שחיטת העוף בסימן אתרו ועד דנקט רב
ניסוק דאתר בחוץ ואחד בפנים נמי פסולה.
משמע: הא שניהם בפנים - כשרה. ולא בכוף -
הא אין הכשרא ליה במליקא, "חייב" היה ליה
למיכתב, ולא "פסולה!" ונראה לפרש דאירי
בבבא, "פסולה" דנקט רב ניסוק לאו דוקא,
דחייב ועד למי ליה לטעמא. דאי חזובא לכא - אם
כן לוקי פלוגתיהו דסימן אחד בחוץ וסימן אחד
בפנים, ופליגי בחזבא, ואמאי מוקי לה במישע
סימנין בחוץ וגמרי בפנים? ואם תאמר: ובת
פרקין (מ.ב.א.) גבי דא דתניא: השוחט חטאת בשבת
בחוץ לעבודה וזה חייב שלש חטאות, ומוקי לה
בשנתא העוף, שיהיה יצא קנה פנים הוסיף עליו
כל שזאת, אלא נתן כולו בחוץ הדי. ולחכי נטלי
חטאת ולא עסק בה, כשיבאר בחב' מבי טעמי
אחד לעבודה וזה אסרה, ותו לא מתיב משום
שחטין חוץ, ויחטא, אבתי כין פסולתה נמי
מתיב סימנין אחד משום שחטין חוץ -
למשמעין זבת ובחצי קנה פנים, ואף על גב דסימן
אחד בחוץ מכל מקום כשיגמור סימן שני מיהא
ליחייב משום שבתו וכן לומר, דהא תרומתי
בסימן אחד הכא - היינו משום דגמר השני
בפנים. אבל תרם דאירי שחט לעבודה וזה,
מזכין גאורסיה סימנין ראשון - לא חשיב כמזכין
שני אלא כמחזיק בעפר. ודוי כמו בתקלקלה
בשחיטה, דאמר בסמוך דאגלאי מילתא למפרע
דלאו שחיטה היא כלל גבי רבו, לפרך נקט עט
דשדשו שחטת היא כלל גבי רבו, לפרך נקט עט
אירע פסול בשחיטה - פירש הקונטרס: בגון
נחבלה, ורבינו עם מפרשי: פסול של מלאכה
אזרתי, דומיא דהוא, דאי אמרת בשחיטה נמי
יש חילוק במלאכה בין קודם פסולה בין לאחר
פסולה, לאו כל פלוגי בשחיטה עצמה, ואמאי
נקט הוא? ואף על גב דאירי בפסול מלאכה,
מכל מקום קאמר בסמוך: שאני בתקלקלה
בשחיטה דאגלאי מילתא למפרע דלאו שחיטה

אם כן הוויא ליה עבודה באחר, ותניא: כל עבודה
יום הכפורים אינן משרות אלא בזו - הכי קאמר:
ויכול יהא פסול מדרבנן? דקילקא דעיקר אמינא
איכא פסול מדרבנן - לכך שנינו: רוב אתר בעוף
ורוב שנים בקהמה. - ובאתר דאפילו פסולא דרבנן
ליכא, למה לי למר? - מצינה למר, אמר רבי
שמעון בן לקיש משום לוי סבא: אינה לשחיטה
אלא בסוף, ורבי יוחנן אמר: אינה לשחיטה
ומתלה ועד סוף. אמר רבא: הפל מורים, והיא
דשחטת וסימן אחד גוי וסימן אחד ישראל -
שחיה פסולה, שהרי נעשה בה מעשה טרפה
גדי גוי; בעולת העוף נמי, היכא דמליק סימן
אחד למטה וסימן אחד למעלה - פסולה, שהרי
עשה בה מעשה חטאת העוף למטה; לא נחלקו
אלא בגון ששחטת סימן אחד בחוץ וסימן אחד
בפנים, למאן דאמר ישנה לשחיטה מתלה ועד
סוף - מתיבי, למאן דאמר אינה לשחיטה אלא
בסוף - לא מתיבי. אמר ליה רבה בר שמי:
מר לא אמר הכי, ומנז? רב יוסף: היכא דשחט
סימן אחד בחוץ וסימן אחד בפנים - נמי פסול,
שחטת עשה בה מעשה חטאת העוף בחוץ;
לא נחלקו אלא בגון ששחט מעוט סימנין בחוץ וגמרו
בפנים, למאן דאמר ישנה לשחיטה מתלה ועד
סוף - מתיבי, למאן דאמר אינה לשחיטה אלא
בסוף. - לא מתיבי. מתיב רבי יודא: כל העוסקין בפרה
מתלה ועד סוף - ממינאין בגדים ופוסלין אותה
במלאכה אחרת. אירע בה פסול בשחיטה - בין
קודם פסולה בין לאחר פסולה אינה מטמאה בגדים;
באותה, קודם פסולה - מטמאה בגדים, לאחר פסולה
אינה מטמאה בגדים; ואי אחרת ישנה לשחיטה
מתלה ועד סוף - לפלוג נמי בשחיטה: אירע בה
פסול בשחיטה, קודם פסולה - מטמאה בגדים, לאחר
פסולה - אינה מטמאה בגדים; אמר רבא: לתקלקלה
שחטה קאמר? שאני תרם, דאגלאי מלתא למפרע
דלאו שחיטה היא כלל. אמר רבא: אי קשיא לי -
הא קשיא לי: למאן דאמר אינה לשחיטה אלא בסוף,
לפלוג בהבשרה דפרה, כגון דשחטוה בתרי גברי,
דגברא קמא לא מטמאה, ודגברא בתרא מטמאה; אמר
רב יוסף: תרי גברי בהד זיבחה קאמר? בר מנינה
דההוא, דתניא: "תובח" - שלא יהו שנים שוחטין
זבת אחד, "תובחתי" - שלא יהא אחד שוחט שני
זבחים; ואמר רב כהנא: "תובחתי" מתיב. אמר ליה
אביי: לאו אתמר עלה, אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן: זו דברי רבי אלעזר ששמעון

מצוה למר - משום ד, ואני שמעתי ביומא: משום "ברוב עז דרית מלך". ואין
לבי כך, דאם כן כל עבודות נמי, ודרי הכתוב הקפיד בביתן גדול וגורש את רוב
עם. אינה לשחיטה - אין השחיטה קריה שחיטה אלא בסופה, ולקמייה מפרש
למאי הלכתא. ישנה לשחיטה - דאמר קורי שחיטה. פסולה - אפילו למאן
הכוב אינה לשחיטה אלא לבסוף ולא עולה
שחיטת נמי מיהו שחיטת ישראל נמי לא
הוויא, והיא ליה כיון בעלמא ואימפרא לה
מעשה טרפה - מעשה שהיה כדי ובשעיר
לטרפה בו, נעשה בה כדי גוי. עולת המרק
למעלה מחוט הסיקרא, חטאת העוף למטה,
כדאמר בבבא (סו.א.) שחט עשה
בה (מעשה חטאת העוף) לפסול - במקום
פסולה, מעשה שהיו חטוב חטאת העוף
אחד, הלכך הכי נמי חשיב לפסול, אף על גב
דבעלה לא היו חטוב חטאת ער מה שניש
מתיבי - משום שחטין חוץ. מר לא אמר
הכי - דאילו בעוף, אם שחט סימן ראשון
בחוץ - מתיבי, שהרי דרותר כשר בפנים
במליקת חטאת העוף, שחטת עוף קדשים
בחוץ חייב, דילף מרביבא "דאשר ישחט"
בשחיטת קדשים בפרק "השחט" (ק.א.) אבל
המולק לא שחיט פסול. ליה מתיבין בפרה
- אדומה. מתלה ועד סוף - באחת
בעבודתיה, בין באכעז ובין בתחלה ובין
בסוף. מטמאין את הגדים - כדכתיב
(במדבר ט.) "עץ ארז ארז ושני לוטע
והשלך את לן שריפת הפרה", וסמך ליה
"ובסב בגווי וכו' וגו', וכתיב בשריפתה:
"וישחט אותה וגו', ותניא בספרי: אם
המשליך את האזוב מטמא בגדים, השורף
לא כל המלמד לומר "והשורף"
- לא כל הכתוב ולימד על כל העוסקין בפרה
מתלה ועד סוף שירו טעמי תבבוס
בגדים. ופוסלין אותה במלאכה - אם
נתשקע עמה במלאכה אחרת, כגון שחטת
חזק עמה לדעת. דתניא (ספרי פרשת חקת):
"ישחט אותה" - בא הכתוב ולימד על הפרה
שחטה מלאכה פוסלתה בשחיטה, "וטרף
את הפרה" - בא הכתוב ולימד שחטת
מלאכה פוסלת בשחיטה. בשחיטה -
כגון שנתבלה, אינה מטמאה בגדים -
שאני כאן עבודה, ואם אפריה לא שרפה
ולא עסק בה, ואו אפילו נעם בה בפשוטי
כלי עץ, שלא נטמאו שנים בכלל - אינו
טמא משום מתקסע בפרה, שאין כאן פרה
אדומה. בחזאתה - בחזאת דמה, שהיה
מה דימנה שחט עם פעמים פתח על
הדכל, כדכתיב (במדבר ט.) "והוה אל נבח
פני וגו' קודם פסולה מטמאה בגדים -
דמתקסע בפרה וזה, ובער נשית שחיטה
הבשרה, דלאו שחיטה היא כלל -
שהרי סופה הוכיח, אבל היכא דנגמרה
שחיטה ממש, אימא לך, וכולה קריה
שחטת מתלה ועד סוף, לפלוג נמי -
היא תני בחבשרא דפרה, אפילו בפרה
שלא נפסלה יש חלק בין בגדים לבגדים.
חתימאה

חתימאה
היא כלל, דכיון דתקלקלה - אם כן לא נעשה ערוין כלום על פרה בבשרות, אבל אירע פסול בחזאתה - אין לחוש, דכבר נעשית השחיטה כבשרות. **תרי** גברי בהד זיבחה קאמר
תניא דהא על כרחך שחט חוץ שחטין זבת אחד וזה, היינו לתתלה, אבל בריעבר כשר, כמו אמר שחטת שני זבחים, דמוקי לעיל מתנחין שחטת שני זבחים כאחד שחטת
כשרה בקדשים, ואם כן שחטת פלוגי בחשתי רדתי ורמי, דכיון דתובחתי אסור - מילתא לאו כשרה היא, אף על גב דפרך: לפלוג בעניי סדרים - הא כשרה עמי.
וחיון

חולין. פרק שני - השוחט דף ל עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזליץ)" רטו

1 **התמימה** - שיש משנה וברייתא הרבה שאמר רבי אלעזר ברבי שמעון ורגילים
2 התנאים לסדרן במשנה בלשון סתם. והיא תמנא ד'תובד' - הוא נמי אמרה.
3 וגמרא גמיר לה רבי יוחנן מרביה דהא רבי אלעזר אמרה. **ובה אחר** - ולרבנן
4 לפילגו ועוד, לרבי אלעזר צופיה פניה לפילגו, כגון דשחטה חד גברא בתרי סוררי,
5 שבאנבעי שחטיה בא חברו ונטל סוררו
6 מראשון ועטפו כסודר אחר. ומדלא מפליג -
7 שמע מנה הרוויחיה מימנא, דישנה לשחטה
8 מתחלה ועד סוף. **אלא** - אלא דמתרין כרב
9 יוסף, אלא חברי תרין; והנא בפרה פסלה
10 אינרטיה ליה לפלוגי, ולאשמעינן דאף על
11 גב דנפסלה. מיהו קודם פסולה תורת פרה
12 עלה והעסקיה בה נתמנא. ובהבטיחה ל
13 חט לאוריה אי ישנה לשחטה מתחלה ועד
14 סוף אי אינה אפסל לבסוף. ובמועד לשמו
15 **פטור** - בשוחט הפסל על החמץ קאי,
16 בפרק 'הימני נשחט' (פסחים ט.א.). ומרובין
17 הוהם לשאר ודוכים ששחטן בפסח על החמץ;
18 שלוקה עליון משום 'לא תשחט על חמץ'
19 ושמות לד', וקאמר רבי שמעון שהשוחט
20 פסח בתנאי המועד, דאני לשמו שאבד בארבעה
21 עשר והקריב אחר תחניו, ונמצא הראשון
22 במועד, ושחטו לשמו על החמץ - פטור.
23 דאך רוב פסח הוא, ודלא אזי שלא בזמנו
24 לשמו. **שלא לשמו** - ושחטו לשם שלמים. והו
25 חייב - דפסח לאחר זמנו קריב שלמים. והו
26 נשחטו שלמים, ובה כשר הוא. ומדקתי
27 שלא לשמו איה, מבלל דרישא דקתינן
28 לשמו פטור - היינו דשחטיה סתמא.
29 וחסמנא קרי 'לשמו'. דאני לשמו ודאק קאמר,
30 הא תמנא ביה - קשיא סיפא. **פי' לא מתיב**
31 ליה אלא בשלא לשמו בתדא. ורגסיני
32 והוינן בה טעמא דשלא לשמו הא תמנא
33 פטור. והוינן בה - בסתמא אמאי פטור?
34 הא תמנא שלמים הוא - דנפק לן
35 מ'זבחת פסח לה' אלהיך זאן וקבר' ודברים
36 טז ומדור חסר פסח שלמים. בפסחים (ג.ב.)
37 ובמנחות (פ.ב.) ובבבבבב בפרק קנא (ג.ב.)
38 שמע מינה - מתיב ליה פסול, דפסח
39 בשאר ימות השנה בעי למיערק שם פסח
40 מיניה, וכל כמא דגמא עקר - פסח הוא, וכי
41 שחט ליה שלא בזמנו - הוה חס פסול
42 ומיפלג פליגי בה בפסחים (ג.ב.). **אמר רבי**
43 חייא בר אבדא - ורקח - תשלוב זו שאני
44 משיב מפי גמרא. ואמרה. והעובד לא
45 עקירה. והאי דנמשע רבי עקיבה. כגון
46 שהיו בעלים - בפסח ראשון טמאי מתים,
47 ופסח כל נדרה תמנא איבד, אלא
48 תמנא בעלים שרדו תמנא טומאה פסח
49 שני. והאי פסח חזי ליקרי באייר, הלכך בעי
50 עקירה. **ואמר** ששלמא ישנה לשחטה
51 מתחלה ועד סוף - אפסל ליה בתחלה
52 שחטה, דסתמיה דיה לפסח, דתחלתה שחטה
53 נמי פסלה. **אלא אי אמרת לא מפלה עך**
54 **נפי' שחיבין** - הא גמר שחטה לאו אפי
55 הוא, דהיינו דשחט ביה פורתא אלא אחיו
56 לשחוייה לפסח שני - אידידו ליה נפסח.
57 ויכין ליה לפסח - דהא אמרת ליה נפסח.

1 **הוינן** בה טעמא דשלא לשמו הא תמנא פטור - כך דא גירסת הקונטרס וקשה
2 דאדוקיך מסיפא, נדוק מרשא איפכא. טעמא דלשמו, הא תמנא - חייב,
3 אלאמא דלא בעינן עקירה ורובו ספרים ישנים רסיני; והוינן, לשמו אמאי פטור; פסח
4 בשאר ימות השנה שלמים הוא. שמע מנה בעי עקירה. פירוש: דא תמנא לא בעי
5 עקירה - אם כן סתם דהי שלמים וכשר
6 ששחטו לשם פסח, פסח מיהו יהודה הקונטרס דאי
7 ששחטן לשם פסח, ושכירי. **מתיב** - פסח מי
8 אדחי - ואם תאמר: ממה נפשך אידיו עם
9 מזמניו, ופסח דמבי שחטו פורתא - אינה אריה
10 לפדות אלא לכלבים, ואין פרוין קדשים
11 להאכלין לכלבים. אם לא אחר פרוין נטר
12 שחטו - אם כן הוא לה חולין עברה,
13 ואסורא באבילות וש' לומר: דמיד אחר פרוין
14 יצאנו חוץ ויגמרו שם שחטו.
15 **והתנינן** שחט בה שנים או רוב שנים ועדיין היא
16 מפורסת דהי היא אינה לכל בדיח -
17 אין המשנה כן בשום מקום. אלא דריק לה
18 מתנינן 'ד'היור' ו'הרוב' (חולין ק"ה). דהנך
19 השוחט ברמה טמאה לנכרי ומפורסת -
20 טעמא טומאת אוילין, אבל לא טומאת
21 נבלות.
22 **השוחט** ששינס או בשלשה מקומות - פירש
23 כבונטרס. תוך כאן, וחזר והתחיל
24 לחתוך למעלה או למטה. וקשה: דאם אין רוב
25 במקום אחד - והיא' שחטוהו שברה; ואם יש
26 רוב במקום אחד - אם כן שחטה מפורעת היא
27 ויש לומר: דאף על גב דיש רוב במקום אחד לא
28 הוי שחטה מפורעת. ודבשאל נחתך הסימן לא
29 למעלה מביח השחטה ולא למטה - אז היא
30 שחטה מפורעת, ובית השחטה מירוחו רות,
31 אבל כשנתוך למעלה לא למטה - לא מירוח,
32 ואינה מפורעת. וכו' פרוין משנים אחוץ בסכך
33 ושוחטין - לא הוי מצי לשנויי דרתם כששחט
34 כל אחד רוב רובו ודאי מפורעת. דמכל מקום
35 כשקדם האחד ושחט רוב, והבידו לא שחט
36 עדיין אלא מיטש - אינה מפורעת והפסלה
37 ודין דבבר נפסלה - אזי לא מירוח ומבטלה
38 שבם גמיר וזמ רובו. ובאלתמא דרוב אתאי
39 מפרש שנים או שלשה מקומות - כגון ככל
40 אחון מקומות בדיקש פסח, כגון שחתיך כביב
41 כביב, כאן מנע וכו' מנע, כשבעת אחת בקנה,
42 וכיצא בו בושט, ובין הכל יש רוב. ועוד פירש
43 בשאלות: שאפילו רוב מנעו הקנה למעלה
44 לצד העור, וחזר ושחט מיעוט מיעוט לצד אחר,
45 זה שלא בנגד זה - ודבריה, כיון דבין הכל יש
46 רוב, ורבינו תנאל פירש שנים או שלשה
47 מקומות - כגון רוב מקנה למעלה רוב הושת
48 למטה, ול' לפירושא דהי שחטוהו שלשה מקומות.
49 **מתיב** ב'בי אלעזר שנים אחוץ בסכך ושוחטין
50 - לפירוש רבינו תנאל והשאלות לא בעי
51 לשנויי דהבא כששחט האחד הרוב, דהא משמע
52 שהשוחט כשרה על ידי שגריהם. **ולא** ממי
53 אחריו ולא עבדי רובא - לפירוש הקונטרס, כל
54 אחד לא ישחט רוב. ולפירוש השאלות, כן
55 שנידעם אחר עשו רוב.
56 למדננו

58 קאי, וגמר שחטה דרייה שלמים הוא. ובפרורתא קמא לא אפסל משום שחטת פסח שלא בזמנו, דהא אפסל לשחטה אלא לבסוף; **לשם פסח קאי שחיב** - לא רגסינן.
59 מזמני פסח - ואיזו הוא לימכר קודם גמר שחטה ולצאת לחולין, שאין לך מום קבוע גדול מזה. ודמיו לפסח. וכיון דחזי לזמני פסח - סתם שחטה דרייה כולה לפסח.
60 וכי **תיבא** - אין קדשים נפדין בלא העמדה והערכה, כדכתיב (ויקרא כו): "והעמיד את הבמה לפני הבחן והעריך הבחן אותה", וזו אין יכולה לעמוד על רגליה. **בשנים**
61 **ושלשה מקומות** - שחתיך כאן וחזר והתחיל לשחוט למטה או מעלה. **מפורעת** - מגולה ונכרת, ודחינו במקום אחד. חין **שחוט** - שחטה זמניא דחין, שאינו חותך
62 בשלשה מקומות. **שנים אחוץ בכסין** - קא אפסל דתקא רבני בשני כסין, אחד למעלה לצד הראש ואחד למטה לצד החזה. **בכסין אחד** - ומאי אחד למעלה ואחד למטה
63 דתנינן סיבניו באלבסות. **אי הכי** - שלשן קשיא היא.

למדתנו רבינו שמעון בן מתתיהו סבין אהר. ושלשה מקומות שחיטה כשרה. ובהלכות גדולות גריד: למדתנו רבינו משנתנו בסבין אחד ושני בני אדם. כלומר, והיאך אתה אובל? ומכל מקום, כיון דלא חט לרבינו ואכל משופרי שופר - שבע מנה שכן הלכה, שהרי חור בו מנה שהיה

רגיל לפרש במתניתין סבין אהר. החליד הסבין בין חולין לשימין - ולקמן רוב

7 ע"א ובי מתני' החלדה היה ראוי להביאה. ע"א אבא אבאיה רבי עליל שחיטה? שאינה מפורעת כותא פסולה מטעם חלדה. או שהחליד הסבין תחת השני ופסקו - רבוחא נקט, אף על גב שבכר ששחט אהתי, ונקט נמי אורוחא ומכאן, וכדשחט הסבין ראשון בחבובה, כשחורו וכלא לעשות והלכת תחת ראש הסבין כן סימן עני לצואר.

15 החליד במיעוט סימנין מזו - פירש כקנטורס במיעוט סבין, אבא, רבא. במיעוט קמא פשיטא לן דהויא נבלה. הגרמה נמ פסק דאפילו שחט שני שליש הגורים שליש

17 ערדינו נחמיה ומדקאי הבא בתיקו. ורבינו יצוחק רבינו אמאי אומר: דבהיתרמה פסקין בפרק קמא (חולין ט"א), רבי יוסי בר יהודה, איבא דנמשך נמי לרובן שחט שני שליש הגורים שליש, ולא דברת אל תבא, הדרתם שלא במקום שחיטה הוא. ודור באילו שחט סבין רבולא הוא שחיטת הסבין. (ובאין) וכן נמי, אם לאור

26 שחיטת הרוב עקר (הרוב) המיעוט - שחיטתו כשרה. כיון כיהו שחט כדרך שחיטה. ורבינו גם הקשה לפירוש הקנטורס, דנתיא בתוספתא שחט רוב הגורמת בעוף, אפילו אם נמרו לומן מרובה - שחיטתו כשרה ומפטר רבינו עתה

31 דרבה בעי במיעוט קמא. ובעי לרבי יהודה דנמשך תחת העור, דדלמא אם תחב הסבין במיעוט הסמין ושחט רובו שלמטה כדריב - הויא הלוח טפי, ואפילו לאמריי בי בר, דאמריי תחת העור אינו יודע - היינו משום דשחיטה

35 לא שיכא בעיה, ודור חלדה לפי שהוא שלם אבל שחט דשיכא כיהו שחיטה, ואפילו הכי אי בר צריך לשיטתו אילו היה המיעוט שליש הסבין הוי באילו נחחק - לא הוי חלדה. אי נמי, ומביעא ליה תחת הסבין חתת מיעוט

41 פסקה מלמטה למיעולא, אורי כח חזי הרוב. וכן שחט במיעוט סימנים דלקמן (לבא) מפרש רבינו עם במיעוט קמא. והשתא אתי שפיר התי דקאמר (בט"א), אי מחצה על מחצה כרוב

44 - את עבד לרבי רובא, במיעוט תרתי סימנים ליה דכשר. והשתא לפירושו, אם תמצו דכשר אף במיעוט קמא - לא ספלה שהיה בעוף מן התורה, כי הדבר בשמין אהר. אתה דקאמר לקמן בפרקין (לבא) דהויא חזי מרבהם

50 לבהמה ועוף לעוף - היינו מדרבנן, ובקבלא לא שיכא שהיה בעוף אפילו מדרבנן, דשהה במיעוט קמא כשרה, מדי דאורייתא אמצא חזי קמא פגום. ומה שכתוב בתוספתא שחט חזי הגוררת

ושחט רבי שחיטה וגמרה שחיטת פסולה - טענת סופר הוא, ורס"ן: כשרה", דהא לוחש שלא יתירו דראש בבת אחת. בקולמוס - באבלוסן, ורובליה חד מקום דשא ומפורעת קרינא ביה. והתחיל בקנה למעלה וחתך ושיפע כלפי מטה, במקום שנגמרה שחיטת קנה התחילה שחיטת חשט, וכן במתנה למעלה. לפרדתנו רבינו - בלקכות. ו

1 שפא ידרוסו - המתוך שהו מושך לבחן או לכאן, ושניהם דוחקים סבין על הצואר, יש לוחש שלא יתירו דראש בבת אחת. בקולמוס - באבלוסן, ורובליה חד מקום דשא ומפורעת קרינא ביה. והתחיל בקנה למעלה וחתך ושיפע כלפי מטה, במקום שנגמרה שחיטת קנה התחילה שחיטת חשט, וכן במתנה למעלה. לפרדתנו רבינו - בלקכות. ו

17 שפא ידרוסו זה על זה. מתיב רבי אבין: שחט את הוושט למטה ואת הקנה למעלה, או את הוושט למעלה ואת הקנה למטה - שחיטתו כשרה; אמאי? והא ליפא שחיטה מפורעת! הוא מתיב לה, והוא מפרק לה: בשחיטה העשויה פקולמוס: ההוא תנרא דאישחט בשנים ושלשה מקומות, על רב וצחק ר שמואל בר מרתא שקל משופרי שופרי, אמר ליה רבי יודא: לפרדתנו רבינו, משנתנו בשני סביניו ושני

26 בפי אדם, אמר רב יהודה אמר רב: תהליד העור כפי שר. בין סימן למימן ופסקו - פסולה, תחת העור - כשרה. מאי קא משמע לן? תמינא: או שהחליד את הפסין תחת השני ופסקו - רבי יששב אמר: ובלה, רבי עקיבא אמר: מרפה! - אי מפתניתין היה אמאי? הני מילי מלמטה למעלה, ולא מקביר פרוך שחיטה, אכל מלמעלה למטה, דקעביר פרוך שחיטה - אימא שפיר דמי, קא משמע לן, תחת העור פשרה.

31 כי בר אביר: תחת העור אינו יודע, איבעיא ליה, לבי רב דאמרי: תחת העור אינו יודע, תחת מקולית מהיו? תחת צמר מוסבף מהיו? תיקו. פני רב פפא: תהליד מיעוט סימנים, מהיו? תיקו. משנתנו השוחט שני ראשין באחד - שחיטתו כשרה. שנים אהוין בסבין ושוחטים, אפילו אחד למעלה ואחד למטה

35 שחיטתו כשרה. התיז את הראש בבת אחת - פסולה. היה שוחט והתיז את הראש בבת אחת, אם יש בפסין מלא צואר - כשרה. היה שוחט והתיז שני ראשין בבת אחת, אם יש בפסין מלא צואר אחד - כשרה. בפה דברים אמורים - בפרק שהולך ולא תביא, או תביא ולא הולך; אבל אם הולך והביא, אפילו כל שהוא, אפילו באיזול - כשרה.

41 גמרא מתינה מילי? אמר שמואל, דאמר קרא: "חזי שהוא לשונם מרמה דבר". תנא דבי רבי יוחנן אמר: "שחט" - אין "שחט" אלא וקישו, לכן הוא אומר: "שחט שוחט" - ואומר "חזי שחוט לשונם מרמה דבר". מאי "ואומר"? ובי תימא: "והשחט" - ששחטו

44 כחוט הוא, תא שמע: "חזי שחוט לשונם". רבא היה בריך ליה גי'א לרבי יונה בר תחליפא, ושחט פה עופא בהדי דפרה. - ודלקא עביר חלדה! - הווינן גרדי

54 איובל - תער דק וקטן מאד. אפילו באיזול - אף על גב דאבאי ליהמטו אנו שי לו קרים, בדרלקמן ורס"ן. חזי שחוט - מה חזי חילת פסולה, אבא רבינו מרבה. והב שחוט - משוך, שהוא רך ומתכונן - כענין שעינין צורף תורתו שחט שעינין מוח מדותיו. שנמוה כחוט - וקשותו כמו שחוט, אבל "שחוט" לא לשון משיבה הוא. בדיק לוח יודי - פוגימה.

63 תנא רבי רבי שמעאל אף שחט אלא אמר - דאף על גב דאדורו גופיה דרשי ברשי פירקין (חולין כ"א.) "ושחט" - במקום ששחט שחט, תרתי שבע מנה. נחחק כולו, ובשולמין ומביא כל היום כולו באותו מיעוט חזי באילו מוליק ביד וברגל, ויש שאידיה ופסולה.

1 שפא ידרוסו - המתוך שהו מושך לבחן או לכאן, ושניהם דוחקים סבין על הצואר, יש לוחש שלא יתירו דראש בבת אחת. בקולמוס - באבלוסן, ורובליה חד מקום דשא ומפורעת קרינא ביה. והתחיל בקנה למעלה וחתך ושיפע כלפי מטה, במקום שנגמרה שחיטת קנה התחילה שחיטת חשט, וכן במתנה למעלה. לפרדתנו רבינו - בלקכות. ו

17 שפא ידרוסו זה על זה. מתיב רבי אבין: שחט את הוושט למטה ואת הקנה למעלה, או את הוושט למעלה ואת הקנה למטה - שחיטתו כשרה; אמאי? והא ליפא שחיטה מפורעת! הוא מתיב לה, והוא מפרק לה: בשחיטה העשויה פקולמוס: ההוא תנרא דאישחט בשנים ושלשה מקומות, על רב וצחק ר שמואל בר מרתא שקל משופרי שופרי, אמר ליה רבי יודא: לפרדתנו רבינו, משנתנו בשני סביניו ושני

26 בפי אדם, אמר רב יהודה אמר רב: תהליד העור כפי שר. בין סימן למימן ופסקו - פסולה, תחת העור - כשרה. מאי קא משמע לן? תמינא: או שהחליד את הפסין תחת השני ופסקו - רבי יששב אמר: ובלה, רבי עקיבא אמר: מרפה! - אי מפתניתין היה אמאי? הני מילי מלמטה למעלה, ולא מקביר פרוך שחיטה, אכל מלמעלה למטה, דקעביר פרוך שחיטה - אימא שפיר דמי, קא משמע לן, תחת העור פשרה.

31 כי בר אביר: תחת העור אינו יודע, איבעיא ליה, לבי רב דאמרי: תחת העור אינו יודע, תחת מקולית מהיו? תחת צמר מוסבף מהיו? תיקו. פני רב פפא: תהליד מיעוט סימנים, מהיו? תיקו. משנתנו השוחט שני ראשין באחד - שחיטתו כשרה. שנים אהוין בסבין ושוחטים, אפילו אחד למעלה ואחד למטה

35 שחיטתו כשרה. התיז את הראש בבת אחת - פסולה. היה שוחט והתיז את הראש בבת אחת, אם יש בפסין מלא צואר - כשרה. היה שוחט והתיז שני ראשין בבת אחת, אם יש בפסין מלא צואר אחד - כשרה. בפה דברים אמורים - בפרק שהולך ולא תביא, או תביא ולא הולך; אבל אם הולך והביא, אפילו כל שהוא, אפילו באיזול - כשרה.

41 גמרא מתינה מילי? אמר שמואל, דאמר קרא: "חזי שהוא לשונם מרמה דבר". תנא דבי רבי יוחנן אמר: "שחט" - אין "שחט" אלא וקישו, לכן הוא אומר: "שחט שוחט" - ואומר "חזי שחוט לשונם מרמה דבר". מאי "ואומר"? ובי תימא: "והשחט" - ששחטו

44 כחוט הוא, תא שמע: "חזי שחוט לשונם". רבא היה בריך ליה גי'א לרבי יונה בר תחליפא, ושחט פה עופא בהדי דפרה. - ודלקא עביר חלדה! - הווינן גרדי

54 איובל - תער דק וקטן מאד. אפילו באיזול - אף על גב דאבאי ליהמטו אנו שי לו קרים, בדרלקמן ורס"ן. חזי שחוט - מה חזי חילת פסולה, אבא רבינו מרבה. והב שחוט - משוך, שהוא רך ומתכונן - כענין שעינין צורף תורתו שחט שעינין מוח מדותיו. שנמוה כחוט - וקשותו כמו שחוט, אבל "שחוט" לא לשון משיבה הוא. בדיק לוח יודי - פוגימה.

63 תנא רבי רבי שמעאל אף שחט אלא אמר - דאף על גב דאדורו גופיה דרשי ברשי פירקין (חולין כ"א.) "ושחט" - במקום ששחט שחט, תרתי שבע מנה. נחחק כולו, ובשולמין ומביא כל היום כולו באותו מיעוט חזי באילו מוליק ביד וברגל, ויש שאידיה ופסולה.

63 תנא רבי רבי שמעאל אף שחט אלא אמר - דאף על גב דאדורו גופיה דרשי ברשי פירקין (חולין כ"א.) "ושחט" - במקום ששחט שחט, תרתי שבע מנה. נחחק כולו, ובשולמין ומביא כל היום כולו באותו מיעוט חזי באילו מוליק ביד וברגל, ויש שאידיה ופסולה.

1 גידפי - נוצה שסביב הזואר. דמיפרמי - כרותות, "מניציר"ש בלעז. דאי עבר
2 הלדה מבפנים היה ונצח רחוב פי הכנפים ולא היה חתוכו. צריך שיתן
3 עפר - תיחוח למטה, דאם העפר קשה לא מקרי עפר למטה. בעפר - משמע:
4 כולו טמום בעפר. ודמיון ליה לעפראי ובלוה פתקא - עפר כל הבקעה היה מסוע
5 וכוהז, לא א שרעה עוף תיחוח ומזמנו ובלוה
6 לפקא = בקעה. אמר רבי יודא מלא
7 צואר - הדמתינח - חוץ לצואר בעיניו.
8 ולא תימא מלא צואר דוקא. איבעיא ליה -
9 האי חוץ לצואר דרבי יודא, משתו קאמר או
10 מלא צואר קאמר? אלא פשיטא מלא צואר
11 חוץ לשני צוארים - ושמע מיניה: מלא
12 צואר דקתני מתנינח נמי ברישא - אחוץ
13 לצואר קאי. שאין לו קרנים - ודרגילי דהו
14 לעשות במין קרנים לאומילין לנמי על גבוהן.
15 מטיק לצד צואר. ומתוך שזואק מלא הוא
16 נשטע מן הרצון, וכחשוא מולך מנאיז או
17 לחוש שמא יחלירו הסימנין או ינקבו אותו
18 הקרנים. מיבע בוע - כשמולך ומביא
19 מתוך שזוא חדי הוא נוקב וקודע ולא חותך.
20 מהמא דאושפי - מרצע הרצענין
21 שפיתוי חרותין וחותכין חוטי התפר. ואף על
22 גב דלא מיכין - לשטות, אלא להפליא
23 סכין. מנא תנא ועירא מן תריאי - עירע
24 הישיבה. ולי נראה ד'אושעאי ועירא' היה
25 נקרא. דמן בריאי - שמנני הישיבה. הוא
26 תה על - שונה המשנה מרבו. והוא אמר
27 - מנתה, שחלכה כרבי נתן. וכל
28 ששחמו - חרש שטוה וקטן. והא אמרה
29 רבא חזיא אימנא - ולמה לא היה לרבא
30 כשרה ממתינח ולימנא - אה הפילה הוא
31 בידה? ולאשמענין דסתם לו תנא כרבי
32 נתן? הא אשמעינן רבא דחיא זימנא דסתם
33 לן תנא כרבי נתן? צריבא - ליה לרבא
34 לאשמעינן בתרוייהו. אבל תנא רבא
35 מיכין - אפילו לחתיכה בעלמא. אי לאו
36 דאשמעינן רבא - אל היה דפילו מיניה
37 הא הפילה הוא כשרה. דאפילו הפילה
38 הוא היה אמנא דפסולת, והיא גופה
39 אינטיבא לאשמעינן. מה שאתה זוכה
40 אתה אוכל, דבעינן שרטיה מבח אדם. קא
41 משמע לן רבא דחא נמי דיקנא מינה.
42 מרלא קתני "חפיל סכין", או "ורק סכין".
43 והא אמרה רבא רבא דחיא זימנא.
44 אלא פריך "תינאי ותינאי" - משום
45 דבמתנינח לא חני בריאיא הפילה הוא
46 דכשרה, אלא רבא דייק לה. ניה שנאמנא
47 ובפלה - למיקה מפרש חייב נאנסא.
48 לביתה - ליקוק כבלעה. מנא שאכל
49 תירומו - במיתה בדי שמיים. בי'אלו הן
50 המיתה? (סנהדרין גזא). וברת המור
51 משמע, דמינו ברתים חרעו נברת כריתים
52 (יקרא ב): "ועירתי יחירי". ועירתי ותינאי
53 דלחולין לא בעינן כוונה. שנתלש - מן
54 דים. חבי גרסינן: מה בלים דלא מיכווני
55 - דהא לית לחו דעת.

1 חוץ לצואר כמלא צואר - כאדורה נראה שצריך לחולק כל אותו צואר שחנן
2 לצואר, ולכך צריך אותו שיעור. ומדו נראה דאין צריך, ולא חתוך שיעור זה
3 אלא כדי שישחוט ברייה, ופעמים שהסכין חרץ ושוחט חרוב בלא הולכת כמלא צואר.
4 והא אמרה רבא דחיא זימנא - אמתנינח לא - אמתנינח לא פריך "חני תינאי ותינאי", דפרשי
5 בקונטרס, משום דבמתנינח לא רבא תנא בריאיא.
6 הפילה הוא כשרה, אלא רבא חני דייק לה.
7 ועוד, דאפילו אי תנן לה בריאיא במתנינח לא
8 היה יכול להקשות, דהא לא פריך אריבא: למה
9 היה למידק הא הפילה הוא כשרה, הא תנינא
10 לעיל דממכשרינן שחיטה חרש שטוה וקטן. דאי
11 רבא דאמר רבא אמתנינח דחרש שטוה וקטן
12 לאו נתן דאי - לא היה מקשה כלום, דלמא
13 בחרש שטוה וקטן ממכרין טפא, ואפילו רבן
14 מודו, דמיכווני לחתיכה בשר. אלא פריך משום
15 דאמתנינח לחדייא חרבי נתן, אלא אמנא שחמרא
16 מתנינח אפילו דהכא רבא מיכין לחתיכה בשר,
17 כמו זרק סכין לנעוצה במתלה, ואם כן למה ליה
18 לרבא למידק הא הפילה הוא כשרה ומנשי:
19 דהיה אמנא לנעוצה עדיף, דמיכין מידא
20 לחתיכה בעלמא. אבל הפילה לא מכין כלל
21 לשום חתיכה.
22 וא' אשמעינן הפילה - ושחטן דף צריכות
23 לא חני תינאי אדריך. כלל לא צריכת
24 טעם אמאי אינטיבא ליה לרבא למימר גבי חרש
25 ושחטן וקטן רבי נתן דחיא, דאם כן מאי קאמר
26 אבל התם דלא אתי מבח כן דעת אימנא לא? אלא
27 בריאיא ודכשרה אלא אמתנינח נפנא עביד
28 צריכותא אמאי אינטיבא. ורבא אינטיבא
29 לאשמעינן דרבי נתן דחיא, דאי לאו דאשמעינן,
30 היה אמנא דהתם אפילו רבנן מודו, דהא
31 מיכווני לחתיכה בשר, לכדי אשמעינן דאפילו
32 חבי פסלי רבנן. חיא דקאמר רבא לקמן ועמוד
33 רבנן, נתי דלא בני כוונה לזבוחה, לחתיכה
34 זריבא בעיא - דהיינו לחתיכה סימנא.
35 ואסורה לאכול בתרומה - אפילו למעשה
36 אסורה, כדאמרין בספחן תורה
37 נקט תרומה ותרומת מן חוה. עין דתרת
38 איפבא היה ליה למימר: נתן מיתח אסור, ען
39 ברת מיבעיא: דהא פשיטא דבעינן כוונה
40 בתרומה, ודכותן ב"חומי בקדש" (תיגה תיב).
41 נכל חולין - אסור במשע. ואף בחולין על
42 רבא למימר דטבל ולא חזוק כאלו לא טבל
43 ויש לומר: משום דנקט שמיטא טהורה לחיה,
44 קאמר חבי. אי נמי, נאנסה עדיף מטבל בחולין,
45 שאם היהת יודעת היתה מחובתה אף למעשה.
46 ומדקאמר: טהורה לביתה - אלמא חשיבא ליה
47 כוונה, אם כן אף לתרומה תהא מותרת.
48 וכו'

1 **גידפי** ו**חכמים** פוסלים. הוא תני ליה, והוא אמר לה: **הלקה** קרבי נתן. והא אמרי רבא
2 **תנא** וימנא! דתנן: **ובולן** ששחמו ואחרים רואין אותן - שחיטתן כשרה; ואמרין: **מאן** תנא
3 **דלא** בעי פונה לשחיטה? ואמר רבא: רבי נתן היא! - צריבא. דאי אשמעינן התם - משום
4 דקא מיכונין לשום חתיכה בעולם, אבל תנא דלא קא מיכונין - אימא לא; ואי אשמעינן
5 תנא - משום דקאמתי מנח בן דעת, אבל התם דלא קאמתי מנח בן דעת - אימא לא,
6 צריבא. אתמרי: נדה שפאנסא ומקבל - אמר רב יהודה אמר רב: מהוורה לביתה, ואסורה
7 לאכול בתרומה. ורבי יוחנן אמר: אף לביתה לא טהרה. אמר ליה רבא לרב נתנן: לרב,
8 אמר: מהוורה לביתה ואסורה לאכול בתרומה, עון פרת הותרה, איסור מיתה מיבעיא? אמר ליה: בעלה - חולין הוא, וחולין
9 לא בעי פונה. ומנא תימרא? דתנן: גל שחלש וכו' ארבעים סאה, ונפל על האדם ועל הכלים - מהוורין; מאי לאו ארבעים דומיא
10 דכלים? מה כלים דלא מיכווני, אף אדם נמי - לא בעי פונה? - ממיאי? דלקא ביושב ומצפה סקנין אימתי וקליל הגל
11 וכליל

הכי

1 **ובי** תימא ומיזב ומצפה מאי למימרא - פירוש: שאי אמרת בשלמא ולא מיירי ביושב
 2 ומצפה. אלא כמיהא בקרני - אתי שפיר, דמשמע דאשמועינן דחולין לא בעו
 3 כוונה. אבל אי איכא למיידו דאיייר ביושב ומצפה, מאי למימרא? דליכא למימר דאתא
 4 דאשמועינן דבעו כוונה. ולא לא משמע מניה דאיייר ביושב ומצפה. דסתמא קתני:
 5 'ונפל', דמשמע כפי כוונה דהוה אשמועינן ומצפה. ודבר
 6 רבינו יהודה כון פירש: מאי למימרא - דליכא

7 למימרא דאתא דאשמועינן דבעו כוונה, דהא
 8 קתני: סהור, משום דקולא אטא לא דאשמועינן;
 9 **גירור** משום דחולין של גירור - פירש
 10 בקונטרס: ואין סובלין בחרדלית, משום דתני
 11 (סידור פ"ח מ"ט): הניצוק והקטפרס אין חיבור.
 12 ואין כאן ארבעים סאה במקום אחד אף על פי
 13 שיש הרבה הלכות ולמטה. ורובא פירש כן
 14 דאפילו יש כמה סאה כאותן מדרון אסור לטבול
 15 בו, ומקוה אין משנה בחולין, כדכתיב: חרות
 16 כתיב: "אך עמך ובר' וגו', אי מה מעין מטהר
 17 בחולין? אף מקוה כי תלמוד לומר: "אך מעין
 18 ובר', מעין מטהר בחולין ומקוה באשכנז.
 19 ובקונטרס הביא פרק 'במה אשה' (שבת סה,ב)
 20 ודע וסבר.

21 **דתני** מטבילין בראשין - קצת תימה: דאי
 22 משנה אהי מה עריך דאשמועינן רתי'
 23 זמיני דמיהא בראשין? ועמא דהוא דמטבילין
 24 בראשין איירי מדאורייתא; ומאי תיאן מטבילין
 25 בכיפין דיוו מדאורייתא. ובהדיא דגל שנחלה
 26 דאשמועינן דאפילו מדרבנן לא גורין. **ופירות**
 27 דתי' דין כפי יתו - כל הינו לארור שחלעם. לכל
 28 זמן שדון במחורין במים לא מיתבשרי, כדתני
 29 במסכת מנשיחין (פ"ד מ"ג): נדה שהיתה מרחוה
 30 בעין במערה - סהור, העלתהו כל ששוא -
 31 טמא. פירוש: דהוא החושש. והא דתנן פרק קמא
 32 דפסחים (ט"א): דאיכא תרי קראי לעבני כבשה,
 33 חד בתלשין חד במחורין, ורביכי - היינו
 34 כשפילו במחורין, דמיתבשרי לארור שחלעם
 35 ואף על פי שאו הם תלושין, מכל מקום אצטרין,
 36 משום דברחלת דבוקו ויהי במים מחורבין.
 37 **הוא** רבי דייחי? אפי' מודה ליה נפק דק ואשכח
 38 דתיבי? וכן - ואם אהורא: אמאי
 39 דמדיד ליה: והלא כבר זה דקדק מן המעשה
 40 דקתני דיוו סתורו, ומה מרדק יתור במרייתא?
 41 זהו יחי לומר: דשי חולין כן טבילה כל שני
 42 לטמילת דיים, דטבילת עופות חמירא טפי. וכן
 43 עריך לומר שסבין, דפריך סתמא מעשה לרבי
 44 יוחנן, ומשני דרשיתה אפילו רבי יוחנן מודה.
 45 ואמתי קתני ליה משנה ומטבת משטר
 46 ד משנה זו! אלא טבילה דיים שאני. **נה** ולא
 47 בעינן כוונה לכוונה - פירוש: פירוש לכוונה
 48 זו. לחתיכה מיהא בעינן, פירוש: לחתיכה
 49 סגינים, כדכרישית.

37 **והחתיכה?** "והחתיכה" פתיכי, אי **בעינן** פנונה לחתיכה - אפילו לכוניה נמי ליבעי, אי לא **בעינן**
 38 פנונה לכוניה - לחתיכה נמי לא ליבעי? היכי דמי נדה **שנאנסה** וטבילה? אי **אלימא** דאנסה
 39 **הכיריה** ואטבילה, פנונה דהכיריה פנונה מעלייתה היא! ועוד, בהירוקה נמי אכלה, דתני:
 40 **התרשה**, והשוקה, והסוקא, והשנורפה דעתה, מאי יש להן פקחות מתקנות אותן -
 41 אולכות בהירוקה? אמר רב **פפאי**: לרבי יתן - שנפלה מן הגשר, ולרבינן - שגידה
 42 **להקר**. אמר רבא: **שחט פרה** ושחט בהמה אחרת עמה - לדבריה הכל פסולה
 נשחטה

1 הכי גרסין: וכלים דומיא דארס מה ארס דרבי כוונה הוא - אף כלים דמטבילין
 2 לזהו ארס. וחדלית של גשמים - זרם גשמים מוקלח מן הדרב בכה. ואין סובלין
 3 בו, דהניצוק והקטפרס אינו חיבור. ולא הוו מקוה דארבעים סאה, שהרי אין
 4 ארבעים סאה במקום אחד, ואף על פי שיש הרבה פסחים ולמעלה, והא תני: אינו
 5 חיבור (סדרות פ"ח מ"ט). חרדלית היינו
 6 קטפרס, מדרון, ורבי האני גאון גרס
 7 "חרדלית", שבאגן מרילי של הר. נגזר
 8 ראשין אבוי כפינן - דתני: מטבילין כלים
 9 בראש הגל, הנתלש מן הים והקר למרוק
 10 ובא לארץ - כנסא ארס חרות ראשו
 11 ומקבלה, דהיי טבילה זו במחורין לקרקע.
 12 ואין מטבילין בכיפין - שלא יזרוק כלים
 13 בכיפי הגל, דהיינו באמנעוטה שהוא עשוי
 14 בכיפה, ועממא כדמפישו: מפני שהוא
 15 טבילת אורא ואין מטבילין באורי. אף **שמבע**
 16 לן לרבי טיטין - לשלשן טבילת הוא. והלא
 17 בעינן כוונה לחולין מנלן? דיוו סהורות -
 18 דלא בעינן כוונה לחולין, אינן בני יתו -
 19 דלא אחשבה לך נפילה, ואם כשבייל
 20 שיודתו דיוו - נתכונן לטול את הפירות מן
 21 המים. דיוו סהורות - כל שכן, שנחורין.
 22 ופירות תרי דין כפי יתו - ומקבילין סומאה
 23 מכאן ואילך. דאחשבה לך נפילה פירות
 24 לטול דיוו והנתכונן, והוה לך משקה
 25 שסופו לרצון, ותנן מנשיחין (פרק א' משנה
 26 א'): כל משקה שסופו לרצון, אף על פי שאין
 27 תחלתו לרצון - מנשיח. לחולין - לאבול
 28 חולין, החוק - נתכרין בשעת טבילה לכה.
 29 הכי קאמר - לעולם חולין לא בעו כוונה,
 30 והאי תנאן בהו החוק - דאיצטרך
 31 דאשמועינן דאף על גב דאחשבה לטבילה
 32 סהרה, לא הוה בעית חולין כוונה למעשה.
 33 רבי יוחנן - דאמני ליה ליה לבייתא לא
 34 סהרה. נגעו בגדים חביבי בהו בני כרמיס,
 35 תבובסת ראשונה: וזכבסו את אשר בו הנגע
 36 והסגירנו וגו' ויקראו וגו' לראות אם יפשה או
 37 יעמוד או יכחה, וכיבוס שני לאחר סהרה
 38 שאחר כיבוס ראשון; ויהבנו את השתי או
 39 הערב או כל כלי העור אשר תבכסו
 40 בראשונה קודם סהרה, וסיר לטום ונגע'
 41 בימי סהרה, וזכבוס שנית' משום סהרה
 42 ו"טהרה". מה תלמוד לומר שנית - פשיטא
 43 דשנית והוא מקיש תבובסת שנית -
 44 שהיא לשם טבילה סהרה, לתבובסת
 45 הראשונה - שהיא להסגיר. מה ראשונה
 46 לדעת - ארס, דתיבי: וצוה הבדן ובכסר
 47 ושם. אי שנית לדעת - ואם שפולר במים
 48 וטמא. מי אפמר רבי יוחנן - דחולין בעי
 49 כוונה? מרגלי חרמנא מתעסק בקרישם -
 50 שחוט קרישם שלא ככוונה, דפסולין, דתיבי
 51 ל"דעובס תובחר" - לדעתם וזכור, בפרק
 52 קמא (חולין י"א). ורבינן - דאמר לעיל:
 53 ורבינן פוסלין, זכבוסו - נצחון, כלומר,
 54 באת נראך דבריו מדרביהם. חתקיות -
 55 בדוקות אותן בשעת וסחן, ומטבילות אותן
 56 בשעת מטבילתן, לרבי נחן - דאמר: לא
 57 בעינן כוונה אפילו לחתיכה, ודכוונה האב
 58 קאמר רב אליביה שפלה מן הגשר, שלא
 59 נתכונה אפילו לרזון. ורבי יוחנן לא מנמי

1 **וכלים דומיא דארס**, מה ארס דרבי כוונה הוא - אף כלים דמטבילין
 2 לזהו ארס. וחדלית של גשמים - זרם גשמים מוקלח מן הדרב בכה. ואין סובלין
 3 בו, דהניצוק והקטפרס אינו חיבור. ולא הוו מקוה דארבעים סאה, שהרי אין
 4 ארבעים סאה במקום אחד, ואף על פי שיש הרבה פסחים ולמעלה, והא תני: אינו
 5 חיבור (סדרות פ"ח מ"ט). חרדלית היינו
 6 קטפרס, מדרון, ורבי האני גאון גרס
 7 "חרדלית", שבאגן מרילי של הר. נגזר
 8 ראשין אבוי כפינן - דתני: מטבילין כלים
 9 בראש הגל, הנתלש מן הים והקר למרוק
 10 ובא לארץ - כנסא ארס חרות ראשו
 11 ומקבלה, דהיי טבילה זו במחורין לקרקע.
 12 ואין מטבילין בכיפין - שלא יזרוק כלים
 13 בכיפי הגל, דהיינו באמנעוטה שהוא עשוי
 14 בכיפה, ועממא כדמפישו: מפני שהוא
 15 טבילת אורא ואין מטבילין באורי. אף **שמבע**
 16 לן לרבי טיטין - לשלשן טבילת הוא. והלא
 17 בעינן כוונה לחולין מנלן? דיוו סהורות -
 18 דלא בעינן כוונה לחולין, אינן בני יתו -
 19 דלא אחשבה לך נפילה, ואם כשבייל
 20 שיודתו דיוו - נתכונן לטול את הפירות מן
 21 המים. דיוו סהורות - כל שכן, שנחורין.
 22 ופירות תרי דין כפי יתו - ומקבילין סומאה
 23 מכאן ואילך. דאחשבה לך נפילה פירות
 24 לטול דיוו והנתכונן, והוה לך משקה
 25 שסופו לרצון, ותנן מנשיחין (פרק א' משנה
 26 א'): כל משקה שסופו לרצון, אף על פי שאין
 27 תחלתו לרצון - מנשיח. לחולין - לאבול
 28 חולין, החוק - נתכרין בשעת טבילה לכה.
 29 הכי קאמר - לעולם חולין לא בעו כוונה,
 30 והאי תנאן בהו החוק - דאיצטרך
 31 דאשמועינן דאף על גב דאחשבה לטבילה
 32 סהרה, לא הוה בעית חולין כוונה למעשה.
 33 רבי יוחנן - דאמני ליה ליה לבייתא לא
 34 סהרה. נגעו בגדים חביבי בהו בני כרמיס,
 35 תבובסת ראשונה: וזכבסו את אשר בו הנגע
 36 והסגירנו וגו' ויקראו וגו' לראות אם יפשה או
 37 יעמוד או יכחה, וכיבוס שני לאחר סהרה
 38 שאחר כיבוס ראשון; ויהבנו את השתי או
 39 הערב או כל כלי העור אשר תבכסו
 40 בראשונה קודם סהרה, וסיר לטום ונגע'
 41 בימי סהרה, וזכבוס שנית' משום סהרה
 42 ו"טהרה". מה תלמוד לומר שנית - פשיטא
 43 דשנית והוא מקיש תבובסת שנית -
 44 שהיא לשם טבילה סהרה, לתבובסת
 45 הראשונה - שהיא להסגיר. מה ראשונה
 46 לדעת - ארס, דתיבי: וצוה הבדן ובכסר
 47 ושם. אי שנית לדעת - ואם שפולר במים
 48 וטמא. מי אפמר רבי יוחנן - דחולין בעי
 49 כוונה? מרגלי חרמנא מתעסק בקרישם -
 50 שחוט קרישם שלא ככוונה, דפסולין, דתיבי
 51 ל"דעובס תובחר" - לדעתם וזכור, בפרק
 52 קמא (חולין י"א). ורבינן - דאמר לעיל:
 53 ורבינן פוסלין, זכבוסו - נצחון, כלומר,
 54 באת נראך דבריו מדרביהם. חתקיות -
 55 בדוקות אותן בשעת וסחן, ומטבילות אותן
 56 בשעת מטבילתן, לרבי נחן - דאמר: לא
 57 בעינן כוונה אפילו לחתיכה, ודכוונה האב
 58 קאמר רב אליביה שפלה מן הגשר, שלא
 59 נתכונה אפילו לרזון. ורבי יוחנן לא מנמי
 60 טבילה לשחיטה, דקדריש זכובס שנית', ובשחיטה קרא קדריש להכשיר, כדאמרין: מרגלי חרמנא מתעסק בו. ולרבינן - דבעו מיהא כוונה לחתיכה, ודכוונה כשבייל,
 61 מכשר רב אליביה. כשריה חלקי - ולא לטבול, ונפלה כולה לתוך המים. שחט - פרה אדומה. ושחט אחרת עמה - חולין שנחבין לה. דרבי הכל - פרה -
 62 פסולה מחמת מלאכה האחרת. ובהמה כשרה. הכי גרסין: שחט פרה ושחט בהמה אחרת עמה דרבי הכל פסולה נשחטה בהמה אחרת עמה לרבי נחן פרה פסולה
 63 בהמה כשרה לרבינן פרה כשרה עמה פסולה.

1 וליחשוב בו חזקה - ואם אתמרה: אמאי לא פריך, וליחשוב דעירי דאמרי (חולין)
 2 כ.ב.) בשבת מפרקת רוב שבת עמיה נבלה? ויש לומר: דאינה נבלה אלא
 3 אם כן נפסק גמי חוט השדרה, והא תני לה, בדפסוק חוט השדרה לחוד אסור. אבל
 4 מחוקף פריך שפיר, דמשכחת ליה גיטסרא נבלה אפילו חוט השדרה קיים. כגון בעקרה
 5 עלה מבאן ורעל מבאן חוט השדרה קיימת.
 6 דקיי ליה בר גיטסרא ביאלו טרופת' (חולין)
 7 (כ.א.) אי נמי, שישנאה גיטסרא למשה מבין
 8 הפרשות, דלא מיטרפא בפיסקת חוט השדרה.
 9 ואם אתמרה: אמאי קשיא ליה דניחשוב בחזקה?
 10 ודריבי אלעזר? והא לקמן ביאלו טרופת' (מ.ב.ב.)
 11 מופיש דלא חשיב סגירי ועב שמענתא, משום
 12 דטרופת' ביה הכלל? כל שאן כמותה ויהי -
 13 טרופת' ד'טרופת' היינו אסורה: והי 'אלו
 14 טרופת', דאמר: אלו אסורות קתני? ויש לומר:
 15 דלא שמעני ליה רביינן נבלה מידה הכלל'
 16 דקתני: כן שאן מיהו דהו, ודמשעל פריך
 17 דעבישי היא חיה, אלא שאן יכולה לחיות עו
 18 משום טרופת. ואם אתמרה, אמאי פריך וליחשוב
 19 דריבי אלעזר? והא בהמה שנתחבו גריליה מן
 20 הארובהו כותב למעלה אתי ביה הכלל', היינו
 21 כסגירי, ואם כן שפיר שמענין מניה ניטל היך
 22 החלל היה אסורה, ולא צריך למחשבה ויש
 23 דר' הללמן פליג אהרבהו ולמעלה אסורה
 24 - היינו סמוך לצימת הגידים, אבל למעלה
 25 ברזוח שרי. וכן נעבר הינעם דאמר בפרק
 26 'בהמה המושק' (חולין ע.ב.) דהויא טרפה
 27 כשאן עור ויבשר תולין את רובו - אמאי היינו
 28 בעצם שני, אבל בעצם שלשי המחובר לגוף לא
 29 מיטרפא משום שבתיה ונינעם גירא. ומיהו בפרק
 30 קנא (חולין כ.א.) פירש הקונטרס: ניטל היך
 31 והבשר חזער תופני עד חצי היך או חליש
 32 היא טרפה. והררי ביה רבי זירא - פירש
 33 הקונטרס: ממה שחקשטת מנה - היינו מה לא
 34 בניי מעיים, אלא שמה - משום דבמאן
 35 דנמחא בדיקולא דמיא. ופירשי, הא דבעי נקבו
 36 בני מעיים בין סימן לסימן - דהיינו בין קנא
 37 לזושיט, דאי נשחט הוושט תחלה - הווי בני
 38 מעיים במאן דנמחא בדיקולא דמיא. וזירא
 39 דעתה הקונטרס שאן צריך לומר דרבי זירא
 40 פליג איירש לקיש. וקשה: דרנבון בני מעיים בין
 41 סימן לסימן? ומקובלי כן ווישט לקובי ועוד.
 42 דמשני: רבי זירא לדבריו דרבא קאמר ליה, הווי
 43 ליה למימר 'מקמיעינא ליה! ועוד, דקאמר
 44 דהווי ביה רבי זירא, מדבעי רבי זירא נקבו -
 45 אלא הווי ליה למימר נפי, אלא היינו רבי
 46 זירא, דבעי רבי זירא בוי אבל מדנקט 'מדבעי
 47 רבי זירא' משמע כן הבעיא הווי. בי רבני
 48 פריך, דמקושטת לרבא מנה לי בריאה מה לי בני מעיים, שכלל מקום שי לחתי - שמע
 49 מינה דסבר דאין טרופת לחצי חיות, ולא שייך למיבעי נקבו בני מעיים בין סימן לסימן.
 50 ומתחלה מיבעי ליה נקבו אפילו נשחט הוושט תחלה. דהוי פשיטא ליה דיש טרופת לחצי
 51 חיות. ומשני: לשלם לא חזר מן הבעיא. ולא וליבא דרבא שהתיר בריאה פריך: כיון דשרי
 52 בניקבה היראה אחר שחיטת קנה - חד א אפשר אלא מטעם שאן נשחט לחצי חיות,
 53 ואם כן גם בני מעיים תחתי

1 וליחשוב בו חזקה - ואם אתמרה: אמאי לא פריך, וליחשוב דעירי דאמרי (חולין)
 2 כ.ב.) בשבת מפרקת רוב שבת עמיה נבלה? ויש לומר: דאינה נבלה אלא
 3 אם כן נפסק גמי חוט השדרה, והא תני לה, בדפסוק חוט השדרה לחוד אסור. אבל
 4 מחוקף פריך שפיר, דמשכחת ליה גיטסרא נבלה אפילו חוט השדרה קיים. כגון בעקרה
 5 עלה מבאן ורעל מבאן חוט השדרה קיימת.
 6 דקיי ליה בר גיטסרא ביאלו טרופת' (חולין)
 7 (כ.א.) אי נמי, שישנאה גיטסרא למשה מבין
 8 הפרשות, דלא מיטרפא בפיסקת חוט השדרה.
 9 ואם אתמרה: אמאי קשיא ליה דניחשוב בחזקה?
 10 ודריבי אלעזר? והא לקמן ביאלו טרופת' (מ.ב.ב.)
 11 מופיש דלא חשיב סגירי ועב שמענתא, משום
 12 דטרופת' ביה הכלל? כל שאן כמותה ויהי -
 13 טרופת' ד'טרופת' היינו אסורה: והי 'אלו
 14 טרופת', דאמר: אלו אסורות קתני? ויש לומר:
 15 דלא שמעני ליה רביינן נבלה מידה הכלל'
 16 דקתני: כן שאן מיהו דהו, ודמשעל פריך
 17 דעבישי היא חיה, אלא שאן יכולה לחיות עו
 18 משום טרופת. ואם אתמרה, אמאי פריך וליחשוב
 19 דריבי אלעזר? והא בהמה שנתחבו גריליה מן
 20 הארובהו כותב למעלה אתי ביה הכלל', היינו
 21 כסגירי, ואם כן שפיר שמענין מניה ניטל היך
 22 החלל היה אסורה, ולא צריך למחשבה ויש
 23 דר' הללמן פליג אהרבהו ולמעלה אסורה
 24 - היינו סמוך לצימת הגידים, אבל למעלה
 25 ברזוח שרי. וכן נעבר הינעם דאמר בפרק
 26 'בהמה המושק' (חולין ע.ב.) דהויא טרפה
 27 כשאן עור ויבשר תולין את רובו - אמאי היינו
 28 בעצם שני, אבל בעצם שלשי המחובר לגוף לא
 29 מיטרפא משום שבתיה ונינעם גירא. ומיהו בפרק
 30 קנא (חולין כ.א.) פירש הקונטרס: ניטל היך
 31 והבשר חזער תופני עד חצי היך או חליש
 32 היא טרפה. והררי ביה רבי זירא - פירש
 33 הקונטרס: ממה שחקשטת מנה - היינו מה לא
 34 בניי מעיים, אלא שמה - משום דבמאן
 35 דנמחא בדיקולא דמיא. ופירשי, הא דבעי נקבו
 36 בני מעיים בין סימן לסימן - דהיינו בין קנא
 37 לזושיט, דאי נשחט הוושט תחלה - הווי בני
 38 מעיים במאן דנמחא בדיקולא דמיא. וזירא
 39 דעתה הקונטרס שאן צריך לומר דרבי זירא
 40 פליג איירש לקיש. וקשה: דרנבון בני מעיים בין
 41 סימן לסימן? ומקובלי כן ווישט לקובי ועוד.
 42 דמשני: רבי זירא לדבריו דרבא קאמר ליה, הווי
 43 ליה למימר 'מקמיעינא ליה! ועוד, דקאמר
 44 דהווי ביה רבי זירא, מדבעי רבי זירא נקבו -
 45 אלא הווי ליה למימר נפי, אלא היינו רבי
 46 זירא, דבעי רבי זירא בוי אבל מדנקט 'מדבעי
 47 רבי זירא' משמע כן הבעיא הווי. בי רבני
 48 פריך, דמקושטת לרבא מנה לי בריאה מה לי בני מעיים, שכלל מקום שי לחתי - שמע
 49 מינה דסבר דאין טרופת לחצי חיות, ולא שייך למיבעי נקבו בני מעיים בין סימן לסימן.
 50 ומתחלה מיבעי ליה נקבו אפילו נשחט הוושט תחלה. דהוי פשיטא ליה דיש טרופת לחצי
 51 חיות. ומשני: לשלם לא חזר מן הבעיא. ולא וליבא דרבא שהתיר בריאה פריך: כיון דשרי
 52 בניקבה היראה אחר שחיטת קנה - חד א אפשר אלא מטעם שאן נשחט לחצי חיות,
 53 ואם כן גם בני מעיים תחתי

1 נקבות הוושט, ופיסקת הגרגרת! אמר רבא, לא
 2 קשיא: כאן ששחט ולבסוף פסק, כאן שפסק ולבסוף
 3 שחט; שחט ולבסוף פסק - נפקלת בשחיטה היא,
 4 פסק ולבסוף שחט - כי דבר אחר גרם לה ליפסל
 5 דמיא. איתיביה רב אחא בר הונא לרבא: שחט
 6 את הוושט ופסק את הגרגרת, פסק את הגרגרת
 7 ואחר כך שחט את הוושט - נבלה! - אימיא; וכבר
 8 שחט את הוושט מעיקרא. אמר ליה, שתי תשובות
 9 פקדי: תרא, דהיינו קפוימיא; ועוד, הא תני: ואחר
 10 קדי: אלא אמר רבא: אילו אסורות קתני, ויש מהן
 11 נבלות ויש מהן מרפות. - וליחשוב גמי דהוקפה,
 12 דאמר חזקיה: עשאה גיטסרא - נבלה! וליחשוב
 13 נמו דרבי אלעזר, דאמר רבי אלעזר: נבלה ויהי
 14 והלל שלה - נבלה! - כי קתני נבלה ולא ממשא
 15 מתיים, אבל נבלה דממשא מתיים לא קתני. רבי
 16 שמעון בן לקיש אמר: כאן ששחט במקום חתך,
 17 כאן ששחט שלא במקום חתך; שחט במקום חתך -
 18 נפקלה בשחיטה היא, שלא במקום חתך - כי דבר
 19 אחר גרם לה ליפסל דמיא. ומי אמר רבי שמעון
 20 בן לקיש הכי? והאמר רבי שמעון בן לקיש: שחט
 21 את הקנה אחר כך וניקבה היריאה - פשרה; אלא
 22 כמאן דנמחא בדיקולא דמיא, הכא נמי - כמאן
 23 דמחא בדיקולא דמיא! אלא אמר רבי חייה בר
 24 אבא אמר רבי יוחנן, לא קשיא: כאן קודם חזרה,
 25 כאן לאחר חזרה, ומשנה לא זוהי ממקומיה, גופא,
 26 אמר רבי שמעון בן לקיש: שחט את הקנה ואחר
 27 כך וניקבה היריאה - פשרה. אמר רבא: לא אמר
 28 רבי שמעון בן לקיש אלא בריאה, הואיל ותי ריאה
 29 תליה פקנה, אבל בבני מעיים לא. מתקיף לה רבי
 30 זירא: מאחר שזולתה ביה סימני מרפה תחתיה, מה לי
 31 בריאה מה לי? בבני מעיים! והררי ביה רבי זירא: דבעי
 32 רבי זירא: וניקבו בני מעיים בין סימן לסימן; מהו?
 33 מי?

1 נקבות הוושט, ופיסקת הגרגרת! אמר רבא, לא
 2 קשיא: כאן ששחט ולבסוף פסק, כאן שפסק ולבסוף
 3 שחט; שחט ולבסוף פסק - נפקלת בשחיטה היא,
 4 פסק ולבסוף שחט - כי דבר אחר גרם לה ליפסל
 5 דמיא. איתיביה רב אחא בר הונא לרבא: שחט
 6 את הוושט ופסק את הגרגרת, פסק את הגרגרת
 7 ואחר כך שחט את הוושט - נבלה! - אימיא; וכבר
 8 שחט את הוושט מעיקרא. אמר ליה, שתי תשובות
 9 פקדי: תרא, דהיינו קפוימיא; ועוד, הא תני: ואחר
 10 קדי: אלא אמר רבא: אילו אסורות קתני, ויש מהן
 11 נבלות ויש מהן מרפות. - וליחשוב גמי דהוקפה,
 12 דאמר חזקיה: עשאה גיטסרא - נבלה! וליחשוב
 13 נמו דרבי אלעזר, דאמר רבי אלעזר: נבלה ויהי
 14 והלל שלה - נבלה! - כי קתני נבלה ולא ממשא
 15 מתיים, אבל נבלה דממשא מתיים לא קתני. רבי
 16 שמעון בן לקיש אמר: כאן ששחט במקום חתך,
 17 כאן ששחט שלא במקום חתך; שחט במקום חתך -
 18 נפקלה בשחיטה היא, שלא במקום חתך - כי דבר
 19 אחר גרם לה ליפסל דמיא. ומי אמר רבי שמעון
 20 בן לקיש הכי? והאמר רבי שמעון בן לקיש: שחט
 21 את הקנה אחר כך וניקבה היריאה - פשרה; אלא
 22 כמאן דנמחא בדיקולא דמיא, הכא נמי - כמאן
 23 דמחא בדיקולא דמיא! אלא אמר רבי חייה בר
 24 אבא אמר רבי יוחנן, לא קשיא: כאן קודם חזרה,
 25 כאן לאחר חזרה, ומשנה לא זוהי ממקומיה, גופא,
 26 אמר רבי שמעון בן לקיש: שחט את הקנה ואחר
 27 כך וניקבה היריאה - פשרה. אמר רבא: לא אמר
 28 רבי שמעון בן לקיש אלא בריאה, הואיל ותי ריאה
 29 תליה פקנה, אבל בבני מעיים לא. מתקיף לה רבי
 30 זירא: מאחר שזולתה ביה סימני מרפה תחתיה, מה לי
 31 בריאה מה לי? בבני מעיים! והררי ביה רבי זירא: דבעי
 32 רבי זירא: וניקבו בני מעיים בין סימן לסימן; מהו?
 33 מי?

1 אשחטו חו לא מיטרפא. שאן טרפה לחצי חיות, דלא כי כבודא לרבי זירא
 2 דטעמא משום דאמרנין כמאן דנמחא בדיקולא דמיא. והררי ביה רבי זירא -
 3 מהאי טעמא, ואודי דטעמא משום דכנמחא בדיקולא דמיא בריאה, אבל בבני
 4 מעיים - מיטרפא. שדוושט עדיין קיים. ומגלן דהררי ביה מדבעי רבי זירא:
 5 וניקבו בני מעיים בין סימן לסימן - לאחר שחיטת הקנה, דהווי לעולם ראשן,
 6 מי מצטרף סימן ראשון לסימן שני למדה מדיי נבלה או לא - מי אמרינן:
 7 סימן ראשון נשחט לפני דברים - ולחיתור! אבילה ולטורה מדיי נבלה. וסימן
 8 שני לא בא לחזרה באבילה, כדן שריטא נטרפה. אלא לטורה, וכן דאמי שחן -
 9 אין שחיטתן מצטרפות, ואף על גב דהוי ראשון לטור מדיי נבלה נמי נשחט.
 10 או דלמא, כיון דראשון לא לטורה מדיי נבלה נשחט, ומצטרף לראשון סימן ראשון
 11 לסימן שני - גריסינן ולא גריסינן 'סימן שני לסימן ראשון', הואן דאמר רמי
 12 לאיצטרופי לשני לטורה, אבל שני לא מצו אצטרופי בהדי ראשון ולחיה. הכי גריסינן: ואמרנין לאו היינו דבעי אילפא הוציא קעורא אתו ודי בין סימן לסימן מי
 13 מצטרף סימן ראשון בו' - והאי דאילפא ב'בהמה המושק' (חולין ס.ב.). עובר ניהר בשחיטתו אמו, אבל אחיה חיו קודם שחיטה, אמרינן והם דאיתו אבר דין
 14 טרפה שחיטה שי לו, שאינו ממנא. ומדינאי ליה שחיטה לטורה. דתני הוה: שחט את אמו ואחר כך חתכה - מנע נבלה. דביר רבי מאיר, חכמים אמרי: מנע
 15 טרפה שחיטה. ושחטה אילפא (שם ס.ט.א.). הוציא עובר את ידו בין סימן לסימן מהו? סימן ראשון נשחט לחתי ולטורה, וסימן שני לא בא לאתו אבר אלא לטורה.

1 אשחטו חו לא מיטרפא. שאן טרפה לחצי חיות, דלא כי כבודא לרבי זירא
 2 דטעמא משום דאמרנין כמאן דנמחא בדיקולא דמיא. והררי ביה רבי זירא -
 3 מהאי טעמא, ואודי דטעמא משום דכנמחא בדיקולא דמיא בריאה, אבל בבני
 4 מעיים - מיטרפא. שדוושט עדיין קיים. ומגלן דהררי ביה מדבעי רבי זירא:
 5 וניקבו בני מעיים בין סימן לסימן - לאחר שחיטת הקנה, דהווי לעולם ראשן,
 6 מי מצטרף סימן ראשון לסימן שני למדה מדיי נבלה או לא - מי אמרינן:
 7 סימן ראשון נשחט לפני דברים - ולחיתור! אבילה ולטורה מדיי נבלה. וסימן
 8 שני לא בא לחזרה באבילה, כדן שריטא נטרפה. אלא לטורה, וכן דאמי שחן -
 9 אין שחיטתן מצטרפות, ואף על גב דהוי ראשון לטור מדיי נבלה נמי נשחט.
 10 או דלמא, כיון דראשון לא לטורה מדיי נבלה נשחט, ומצטרף לראשון סימן ראשון
 11 לסימן שני - גריסינן ולא גריסינן 'סימן שני לסימן ראשון', הואן דאמר רמי
 12 לאיצטרופי לשני לטורה, אבל שני לא מצו אצטרופי בהדי ראשון ולחיה. הכי גריסינן: ואמרנין לאו היינו דבעי אילפא הוציא קעורא אתו ודי בין סימן לסימן מי
 13 מצטרף סימן ראשון בו' - והאי דאילפא ב'בהמה המושק' (חולין ס.ב.). עובר ניהר בשחיטתו אמו, אבל אחיה חיו קודם שחיטה, אמרינן והם דאיתו אבר דין
 14 טרפה שחיטה שי לו, שאינו ממנא. ומדינאי ליה שחיטה לטורה. דתני הוה: שחט את אמו ואחר כך חתכה - מנע נבלה. דביר רבי מאיר, חכמים אמרי: מנע
 15 טרפה שחיטה. ושחטה אילפא (שם ס.ט.א.). הוציא עובר את ידו בין סימן לסימן מהו? סימן ראשון נשחט לחתי ולטורה, וסימן שני לא בא לאתו אבר אלא לטורה.

בְּהֵדָא דְתַנִּי: וְלֹא תוֹנָה הָאָרֶץ (ויקרא יט, כט), מֵיכַן – שֶׁהַפִּירוֹת מוֹנִין.

רבי יעקב בר זבדי בעא קומי רבי ירמיה: מתניתין דרבי ישמעאל בי רבי יוסי? דתני: רבי ישמעאל בי רבי יוסי אומר משום אבי: תורמין מן תיין על החומץ אבל לא מן החומץ על תיין. עבר ותרם – תרומתו תרומה. רבי אומר: תיין והחומץ – שני מינין הן, אין תורמין ולא מעשרין מזה על זה. והנה מסתפל ביה! אמר ליה: מה את מסתפל ביה? תבא לך רצועה בכאן! תמן – למעשרות, וכאן – לכלאים.

אמר רבי יונה: הא בן תודה צריך מסתפל ביה! פד הוון רבנין קדמאי בעיון מקיימא תדא מילתא, הוון מקיימין לה: תמן – למעשרות, וכאן – לכלאים.

רבי יוסה בשם רבי יוחנן: פולחון – זוגות וזוגות.

מה? על פל פירקא אתאמרת, או על תדא הלכתא?

מז מה דאמר רב: תמשה ירקות שאדם יוצא בהם ידי חובתו בפסח – פולם מותרין ליורע בערוגה. ואמר: תדא דרב – פליגא על רבי יוחנן! תדא אמרה: על פל פירקא איתאמרת.

רבא בשם רב: פולחון – זוגות וזוגות. מחלפא שיטתיה דרב! תמן הוא אמר: כולן – מין אחד, והכא הוא אמר הכין!

לא דרב אמר: כולן מין אחד, לא אמר אלא: מיני ירקות הן, וכולן מותרין ליורע בערוגה.

רבי יוסי בשם רבי הויה בר ווא: אשכחון בתיב על פינקסיה דרבי הלל בי רבי אלם. רבי יונה בשם רבי הויה בר ווא: אשכחון בתיב על פותלא דרבי הלל בי רבי אלם. פילה, פישונה, גילבונה, מילותה, סרפונא, פסילתה.

פיני מתניתא: הלכן והשעועית.

אמר רבי יונה: למה נקרא שמה שעועית? שהיא משעשעת את הלב ומהלכת את בני מיעים.

הלכה ב'

מתני' תקשות והמלפפון – אינם פלאים זה בזה. רבי יהודה אומר: פלאים.

חורת וחורת גליו, עלשין ועלשי שדה,

[דף ב' ע"א]

פרישים פרישי שדה, פוסקר ופוסקר שדה, חרדל וחרדל מצרי, ודלעת מצרית והרמוצה, ופול המצרי והחרוב – אינם פלאים זה בזה.

גמרא אמר רבי יודן בר מנשה: דברי חכמים, אדם נוטל מעה אחת מפיתמה של קישות ונוטעה והיא נעשית אכמיה. אדם נוטל מעה אחת מפיתמה של אכמיה ונוטעה והיא נעשית מלפפון.

רבי יודה אומר: עיקרו פלאים. אדם נוטל מעה אחת מפיטמה של אבטיה, ומעה אחת מפיטמה של תפוח, ונותנו בתוך גומא אחת, והן נתאחזו ונגעשו פלאים. לפום פן צווחין ליה בלישנא וינא: מולפפון.

הקישות והאבטיה מה אמר בה רבי יודה? נישמעניה מן הדא: הקישואין והאבטיהין והמקלפנות – אינן פלאים זה בזה. רבי יהודה אומר: פלאים.

נאמר הקישואין והמקלפון – אינן פלאים זה בזה. האבטיה והמקלפון – אינן פלאים זה בזה. רבי יודה אומר: פלאים. הקישות והאבטיה – צריכה.

חזרת וחזרת גלים. רבי הנגיה אומר: הדיגרון והסא דאגרון. שמעון בריה דרבי אבי אר: אנטוכין. רבי יוסי בי רבי בון אומר: יסי חלי.

עולשין – מרוקסמוזן.

עולשי השדה – עולתין.

בריתין ברתי שדה – קפלוטין.

דלעת מצרית. מתניתין ודלא דרבי, אלא ברבי נחמיה. דתני בשם רבי נחמיה: דלעת ארפית, היא דלעת מצרית – פלאים עם היוונית, פלאים עם הרמוצה.

והרמוצה. אומר רבי היגנא: כמין דלעת מרה היא, והן ממתקין אותה פרטין.

והחריב. אומר רבי יונה: כמין פול מצרי, פרסי הוא, וקצוץ דמין לחריבה.

הלכה ג'

מתני' הלפת והנפוס, והכרוב והתרבותור, התרדים והלעונים – אינן פלאים זה בזה.

הוסיף רבי עקיבא: השום והשומנית, הבצל והבצלצול, והתרמום והפלסום – אינן פלאים זה בזה.

גמרא הלפת והנפוס, הכרוב, והתרבותור – כרוב דקיק.

התרדיון והלעונין – המעויין.

הוסיף רבי עקיבא: השום והשומנית – תומניתה.

הבצל והבצלצול – פללגולה.

התרמום והפלסום – פרמועה, ואין פלאים זה בזה.

הלכה ד'

מתני' ובאילן, האגסין והקרוסתמליו, והפרישים והענרדים – אינן פלאים זה בזה. התפוח ותחנורד, והפרסקין והשקדיו, השיזפין והרימון, אף על פי שדומין זה לזה – פלאים זה בזה.

גמרא פרישין – אומר רבי יונה: אספרלגין. ולמה נקרא שמן פרישין? שאין לה מין אילן פריש לקדרה אלא מין זה בלבד.

שלמן בר לוי אחוי דובדי בר לוי בשם רבי יהושע בן לוי: פולחון – זוגות זוגות. רב אמר: פולחון – מין אחד. מתניתין פליגא על רב, דתני: אף

[דף ב' ע"ב]

הבבאים.

התיב רבי יוסי בי רבי בון: והתני: אף הרזינינים.

בשוקי של ציפורין היו מרביבין קרוסטמלין על גבי אגם. ראם תלמיד אחד, אמר להן: אסורים אתם! הלכו וקצצום. ובאו ושאלו ביבנה. אמר להן: מן שפגע בכם – מתלמידי בית שמאי הווי, לא אמרו אלא קרוסטמיל על גבי אגם, הא אגם על גבי חיוור – לא.

בתחום אריה היו מרביבין תפוח על גבי חיוור. ובא תלמיד אחד, אמר להן: אסורין אתם! הלכו וקצצום. ובאו ושאלו ביבנה. אמר להן: יפה אמר התלמיד. לא אמר אלא התפוח על גבי חיוור, הא חיוור על גבי אגם – לא! מה דתוה עובדא תוה עובדא.

תני: גוי שהרביב אגוז על גבי פרסק, אף על פי שאין ישראל רשאי לעשות בן – נוטל ממנו ויהור והולך ונטע במקום אחר. מה נפק מינהו? קדריה פרסקיה.

הרביב תריד על גבי דרבון, אף על פי שאין ישראל רשאי לעשות בן – נוטל הימינו זרע, והולך וזרע במקום אחר. מה נפק מינהו? פורבי לבנון.

זרגון ולפת, מה נפק מינהו? פטר פיטרא.

סילינן לזון ובוטמין, מה נפק מינהו? פיסקין. זיתין ורימון ורימין מה נפק מינהו? שויפין.

הלכה ה'

מתני' הצנן והנפום, ההרדל והלפסן, ודלעת ויונית עם המצרית והרמוצה, אף על פי שדומין זה לזה – פלאים זה בזה.

גמרא אמר רבי יונתן: יש מהן שהילכו אחר הפרי, ויש מהן שהילכו אחר העלין. הלפת והצנן – הילכו בהן אחר הפרי. הלפת והנפום – הילכו בהן אחר העלין.

התיבון: הרי צנן ונפום, הרי פרי דומה, והעלין דומין, ותימר פלאים? אמר רבי יונה: בזה הילכו בהן אחר טעם הפרי.

הלכה ו'

מתני' תואב והכלב, בלב הכפרי והשושעל, העזים והצבאים, היעלים והרחלים, הסוס והפרד, הפרד והחמור, החמור והערוה, אף על פי שדומין זה לזה – פלאים זה בזה.

גמרא הא בלב עם בלב פופרין – אינן פלאים. ודלא פרבי מאיר, דרבי מאיר אמר: פלאים. אף על גב דרבי מאיר אמר: בלב – מין בהמה, מודה בכלב פופרי שהוא מין היה. הא בלב עם בלב פופרי, על דעתיה דרבי מאיר – פלאים.

עוף – לא תנתיחה! אמר רבי יוחנן: אייתיתה מן דבר דליה: תרנגול עם הפיסיוני, תרנגול עם הפסוס, אף על פי שדומין זה

[דף ג' ע"א]

לזה – פלאים זה בנה.

רבי שמעון בן לקיש אמר: משנה שלימה שנה לנו רבי, וכן היה ועוף פיוצא בהון

אמר רבי יונה: צרכה להרא דרבי יוחנן, תנינן הכא היה ופרשנתה תמן. תנינן בהמה הכא, ופרשנתה תמן. עוף – תנתיחה תמן, אתא ופרשנתה הכא.

אמר רבי יוסי: ויאות! בא להודיעך שהעוף אסור בכלאים.

רבי ירמיה אמר: בהנא שאל לריש לקיש, המרביע בהיות הים מהו? אמר ליה: עוד הן פתיב בהון למיניהן.

רבי אחא לא אמר בן. אלא הוה אמר רבי אחא בשם ריש לקיש: כל שכתוב בו למיניהו – פלאים נזהג בו. ועל זה התיב בהנא, הרי חיות הים, הרי פתיב בהון למיניהו, מעתה, פלאים נזהג בהון?

אמר רבי יוסי בי רבי בון: הכא פרס בהנא מצודתיה על ריש לקיש וצדייה.

אמר רבי יונה: יכול אנא פתר לה: משום מנהיג. מייתי הוט וקטר באודניה ולקיסא ובאודניה דירקא, ואינון שייפין דין עם דין ומזרעין.

הלכה ז'

מתני' אין מביאין אילן באילן, ירק בירק, ולא אילן בירק, ולא ירק באילן.

רבי יהודה מתיר ירק באילן.

גמרא מחלפה שיטתיה דרבי יודה! תמן הוא אמר, נוטל הוא אדם מעה אחת מפיטמה של אבטיה, ומעה אחת מפיטמו של תפוח, ונותנן לתוך גומא אחת, והן מתאחזין ונגעשין פלאים. וכא

הוא אמר הבין!

תמן – על ידי שהוא נותן זה בצד זה – הן מתאחזין ונגעשין פלאים. פרס הכא – ירק באילן הוא.

[דף ג' ע"ב]

תני: מניין שאין מרביבין עץ סרק על גבי עץ מאכל, ולא עץ מאכל על גבי עץ מאכל? מין בשאינו מינו, מניין? תלמוד לומר (ויקרא יח): את חקתי תשמרו.

רבי יונה, רבי לעזר בשם פהנא: דרבי לעזר היא! משום חוקים שחקקתי בעולמי.

מעתה, אסור לאדם הראשון!

רבי יוסי בשם רבי הילא: דברי הכל היא, משום חוקים שחקקתי בעולמי.

מעיתה, אסור להרביב תאינה שחורה על גבי תאינה לבנה! אמר רבי אבין: ולא מפלאי הנגדים למדת, מה פלאי בנגדים שאסרתי לה – שני מיניו, לא זה מפיו זה ולא זה מפיו זה. אף פלאים שאסרתי לה בכל מקום – לא זה מפיו זה ולא זה מפיו זה.

תני בשם רבי לעזר: מותר הוא גוי לזרוע ולקבוע פלאים. אבל לא להרביע בהמות פלאים, ולא להרביב אילנו פלאים. למה? מפני שכתוב בהן (בראשית א, יא, כה) **למיניהן**.

והרי דשאין פתיב בהן (שם יב) **למיניהן**? אין פתיב בציווי אלא בהוצאה.

ואם בן למה נתקללה הארץ? רבי יודן בר שלום אמר: על ידי שעברה על גזרותיו של הקדוש ברוך הוא: **תדשא הארץ דשא עשב מזריע זרע ועץ פרי**. והיא לא עשת אלא ותוצא הארץ דשא עשב מזריע זרע למיניהו.

רבי פינחס אמר: שמחה בציוויה והוסיפה אילני סרק.

על דעתיה דרבי יודן בר שלום – יפה נתקללה הארץ. על דעתיה דרבי פינחס – למה נתקללה הארץ? פאינש דאמר: ליט ביזא דבן איינק.

ואתניא פיי רבי נתן: שלשה נכנסו לדין, וארבעה יצאו מקולליו, **ארוהה האדמה בעבורה**.

עד כדון לית פתיב אלא: **בהמתה לא תרביע פלאים**. עוף מנזן אית תניי תני: מאת חוקותי תשמורו. ואית תני: **מבהמתה לא תרביע פלאים**.

הרביב אילן והרביע עוף, מאן דאמר מחקותי תשמורו – חייב שתים. מאן דאמר מבהמתה לא תרביע – אינו חייב אלא אחת.

שהרביב אילן והרביע עוף מאן דאמר מחקותי תשמורו – חייב שתים. מאן דאמר מבהמתה לא תרביע פלאים – אינו חייב אלא אחת.

בשהרביע בהמה והרביע עוף, מאן דאמר מחקותי תשמורו – אינו חייב אלא אחת. מאן דאמר מבהמתה לא תרביע פלאים – חייב שתים.

תני: אין מרביבין זיתים ברכב של תמרה, מפני שהוא אילן באילן.

רבי יודן בעי: ולית הדיא פליגא על רבי לוי? (תהלים קמח) **אשתך כגפן פריה בירכתי ביתך, כגיד כשתילי זיתים סביב לשלחנה**. מה זיתים – אין בהן הרפכה, אף

[דף ד' ע"א]

כגיד – לא יהא בהן פסולת. הא מכלל שיש בהן פסולת.

שנייא היא הכא, שהוא עתיד למתקה. כהדא רבי שמעון ברבי הוה משקי פרסתקיה וזן מבושל בשביל למתקה.

מתני' אין נוטעין ירק בתוך סדן של שקמה.

אין מרפיכין פנים על גבי קדה לכנה, מפני שהוא ירק באילן.

אין נוטעין ויהור של תאנה לתוך החצוב שיהא מקורו.

אין תוחבין זמורה של גפן לתוך האכטיח שתהא זורקת מימיה לתוכו, מפני שהוא אילן בירק.

אין נתנין זרע דלעת לתוך החלקיית שתהא משמרתו, מפני שהוא ירק בירק.

גמרא רבי זכריה חתנייה דרבי לוי בעי: בלא כד אינו אסור משום זרעים תחת הנגפן?

אמר רבי יוסי: תיפתר, במעמיק שורש למטה משלשה טפחים חוץ לששה.

כהדא דתני: שרשי פיאה הנכנסים לתוך ארבע אמות שבכפרם, למטה משלשה טפחים – הרי אילו מותרין.

הלכה ט'

מתני' הפומן לפת וצננות תחת הנגפן, אם היו מקצת העליו מגולין – אינו חושש, לא משום פלאים, ולא משום שביעית, ולא משום מעשרות. ונטלים בשבת.

הזורע היטה ושעורה באחת – הרי זה בלאים.

רבי יודה אומר: אינו בלאים עד שיהו שתי הפנים ושעורה, או היטה ושתי שעורים, או הטת ושעורה וכוסמת.

גמרא חזקיה אומר: לא שנו אלא לפת וצננות. הא שאר דברים – לא.

רבי יוחנן אומר: לא שנייא, היא לפת, היא צננות, היא שאר כל הדברים.

[דף ד' ע"ב]

מה נן קיימין? אי משום זרעים באילן, למה לי נגפן? אפילו שאר כל הדברים האלו [האילן]! אי משום שאינו רוצה בהשרשתו, למה לי לפת וצננות? אפילו שאר כל הדברים! מן מה דתני רבי הויה: בגון אגודה של לפת ואגודה של צננות – הווי לית טעמא, דלא, משום שאינו רוצה בהשרשתו.

תני: פגה שטמנה בטבל [בתבן], וחררה שטמנה בגחלים, אם היו מקצתן מגולין – ניטלין בשבת, ואם לאו – אין ניטלין בשבת. רבי לעזר בן תדאי אומר: בין כד ובין כד תוחב בשפוד או בסבין ונטלן.

אתיא דרבי לעזר בן תדאי ברבי שמעון! דתני: לא יגור אדם את הכפא ואת המטה ואת הקתידרה, מפני שהוא עושה חריץ. רבי שמעון מתייר.

רבא בשם רב הונא, רבי חגי בשם רבי זעירא, רבי יוסי בשם רבי הילא: מודין חכמים לרבי שמעון בכפא שרגליו משוקעות בטיט – שמוותר למלטלו. וכמה דתימר: מותר למלטלו, ודכוותה: מותר להתחזיר.

אמר רבי יוסה: אוף גן נמי תנינן: גימלין בשבת. אמר רבי יוסי בי רבי בון: דרבי שמעון היא! והא תנינן: שביעית, אית לך מימר שביעית? דרבי שמעון פתר לה שביעית, דרבי שמעון מתיר בכפייה שביעית, והכא את אמר דבן!

אף על גב דרבי שמעון מתיר בכפייה שביעית – אית ליה משום קדושת שביעית. אוף הכא – אינו הושש לא משום שביעית ולא משום קדושת שביעית.

[דף ה' ע"א]

זרע שני מינין בבקעה, שני מינין בחורבה, שני מינין והלקן גדר – רבי יוחנן אמר: פטור. רבי שמעון בן לקיש אמר: חייב. מודה רבי שמעון בן לקיש בזורע על גבי היס, על גבי פטרה, על גבי סלעים, על גבי טרשים – שהוא פטור. מודה רבי שמעון בן לקיש בזורע על מנת לחלקן גדר – שהוא פטור.

אמר רבי בא קרתנגינא: מודה רבי שמעון בן לקיש לענין שבת עד שתנחה.

מתניתין פליגי על רבי יוחנן! הזורע היטה ושעורה באחת – הרי זה פלאים! פתר לה: בנתינים בתוך ששה על ששה. דאמר רבי יוחנן: אינו חייב עד שיהו ששה על ששה מוקרחין בתוך ששה בתוואה, או מוקפים גדר.

בהדא, רבי יודה אומר: אינו פלאים? אמר רבי זעירא: רבי יחודה פדעתיה, דרבי יודה אמר:

[דף ה' ע"ב]

בשדה ירק טפה.

אמר רבי יוסי: מאן דבעי מקשיא על הדא דרבי זעירא – יליף הדא דרבי יודה מן דרבנין. כמה דרבנין אמרין באיסור בית רובע: ללקות ששה על ששה – בן רבי יודה אמר באיסור ששה על ששה: ללקות טפה. והתני: רבי יודה מתיר! ומשיא.

מה טעמא דרבי שמעון בן לקיש? מפיון שהוציא מתוך ידו לזרע – חייב. והא תנינן: רבי יודה אומר: אינו פלאים! פתר לה, עד שעה שתנחה. והתני: רבי יודה מתיר! לא אפילו נחה רבי יחודה מתיר? אמר רבי הילא: רבי שמעון בן לקיש פדעתיה, דאמר רבי שמעון בן לקיש בשם חזקיה: ראש תור מחורבה – מותר.

מעתה, אפילו שני היטין ושעורה! וכן היא? והתנינו: עד שיהו שני היטין ושעורה, או היטה אחת ושני שעורין, או היטה אחת ושעורה וכוּסְמַת! פתר לה: היטה מכאן והיטה מכאן, גָּדַר מִיבֵן וְגָדַר מִיבֵן, ושעורה חבושה באמצע.

אמר רבי מתניה: הֲדָא דְתִימְרָא: שְׂאִין שֶׁם חוֹרְבָה. אֲבָל יֵשׁ שֶׁם חוֹרְבָה – מוֹתֵר.

תְּדַרְזוּ עֲלֵיהֶּן פְּרָקֵי חֲחֻמִּים וְחִזְיוֹנִין

פְּרָק שְׁנִי

הַלְכָה א' מִתְנִי' פֶּל סָאָה שְׁיֵש בְּהָ רַבְעֵ מִמִּין אַחַר – וְמַעֲט. רַבִּי יוֹסִי אוֹמְרִי: יְבוֹר, בֵּין מִמִּין אֶחָד בֵּין מִשְׁנֵי מִינֵין. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמְרִי: לֹא אָמְרוּ אֵלָא מִמִּין אֶחָד. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים: כֹּל שֶׁהוּא כְּלָאִים בְּפָאָה – מִצְטָרֵף לְרַבְעֵ. בְּמָה דְבָרִים אָמְרוּ? תְּבוּאָה בְּתְבוּאָה, וְקִטְנִית בְּקִטְנִית, תְּבוּאָה בְּקִטְנִית, וְקִטְנִית בְּתְבוּאָה.

בְּאִמַּת אוֹמְרִי: וִירְעוּנֵי גִינְהָ שְׂאִינָן גְּאֲבָלִין – מִצְטָרְפִין אֶחָד מִעֲשָׂרִים וְאַרְבַּע, בְּנוֹפֵל לְבֵית סָאָה. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן: כִּשְׁם שְׂאִמְרוּ לְהַחְמִיר, אִף לְהַקֵּל, הַפְּשִׁתָּן בְּתְבוּאָה – מִצְטָרְפֵת אֶחָד מִעֲשָׂרִים וְאַרְבַּע.

[דף ו' ע"א]

בְּנוֹפֵל לְבֵית סָאָה.

גמרא אָנֹן תְּנִינָן: "שְׁיֵש בְּהָ". אֵית תְּנִי תְנִי: "שְׁנַפֵּל לְתוֹכָהּ". אָמַר רַבִּי מְנָא: מֵאַן דְּאָמַר "שְׁיֵש בְּהָ" – אֶחָד מִעֲשָׂרִים וְאַרְבַּעַה. מֵאַן דְּאָמַר "שְׁנַפֵּל לְתוֹכָהּ" – אֶחָד מִעֲשָׂרִים וְחֲמִשָּׁה. אָמַר רַבִּי יוֹסִי בִּי רַבִּי בּוֹן: בֵּין כְּמֵאַן דְּאָמַר "שְׁיֵש בְּהָ", בֵּין כְּמֵאַן דְּאָמַר "שְׁנַפֵּל לְתוֹכָהּ" – אֶחָד מִעֲשָׂרִים וְאַרְבַּעַה.

מֵאַי כְּדוֹן? מֵאַן דְּאָמַר "שְׁיֵש בְּהָ" – בְּתַלוּשׁ. מֵאַן דְּאָמַר: "שְׁנַפֵּל לְתוֹכָהּ" – בְּמַחוּבֵּר.

מַה גַּן קִימִין? אִם בְּמַתְּכִין לְזֹרַע – אִפִּילוּ הֵיטָה אַחַת אָסוּר! אִם לְעֶרֶב – אִפִּילוּ כֹּל שֶׁהוּא אָסוּר לְעֶרֶב!

רַבִּי יַעֲקֹב בַּר אֲחָא, אָבָא בַר חֵיָא בְּשֵׁם רַב: הַבּוֹרֵר צְרוּרוֹת מִתּוֹף פִּירִין שֶׁל חֲבִירוֹ – הֵיִיב לְהַעֲמִיד לֹא חֲטִיין יְפוֹת תַּחְתִּיָּהֶן.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי: זֹאת אוֹמְרֵת: שֶׁהוּא אָסוּר לְעֶרֶב. אִם אָמַר אֶת שְׁמוֹתָ לְעֶרֶב, לְמַה לִּי חֲטִיין יְפוֹת תַּחְתִּיָּהֶן?

מכר לו היטין יפות ונמצאו ברורות מהו שינקה לו דמי אותו הרובע? מליהון דרבנין אמרין: אינו מנקה לו דמי אותו הרובע. דאמר רבי יעקב בר אחא, אבא בר הניא בשם רב: הבורר צורות מתוך היטין של חברו – חייב להעמיד לו היטין יפות תחתיהן.

בירר רובע אחד ומקצה, מהו שינקה לו דמי אותו [הצוי] הרובע? רבי חיננא ורבי מנא, רבי חיננא אמר: מנקה לו. רבי מנא אמר: אינו מנקה לו, דהוא אמר ליה: אילו יהבתון לי, הוינא צרר לון בסירקי, מה דהוה ובונה חמי הוה זבן.

אלא, בשנתערבו דרך מכנס. והא תנינן: באמת אמרו, זירעוני גינה שאינן נאכלין – מצטרפין אחד מעשרים וארבעה, בנזיל לבית סאה. ותני עלה: בגזן קב וחצי קב, ואחד מעשרים וארבעה לחצי קב, טב

[דף ו' ע"ב]

הוא פלוס? עד כאן – חשו למראית העין, מיכן ואילך – לא חשו למראית העין.

ימעט. פאיזה צד הוא ממעט? או פוחת מן רובע, או מוסיף על הפאה? לא בן אמר רבי יוחנן, רבי אבהו בשם רבי יוחנן: כל האיסורין שריפה עליהן, שזגג – מותר, מזיד – אסור; תמן – את מרבה לבטל איסור תורה. ברם הכא – את מרבה לבטל מפני מראית עין.

רבי יוסי אמר: יבור. מאי מעמא דרבי יוסי? מפיון שהתחיל ברובע – צריך להשלים את כל הרובע.

מודה רבי יוסי שאם היה שם פחות מן הרובע משעה ראשונה – אינו זקוק לו.

היאך עבדה? היה שם רובע אחד משני מינין – בורר מין אחד ודין, או צריך לבור את כולו?

רבי שמעון אמר: לא אמרו אלא מין אחד. שני מינין – לא. עד היכן? עד רובה של סאה. חזר והוסיף – חזרה תבואה להתירה. כמה דרבי שמעון אמר: אין שני מינין מצטרפין לאסור – בן הוא אומר הכא: אין שני מינין מצטרפין להיתר.

היאך עבדה? היה שם עשרים ושנים רבעים ומקצה של חטים, וחצי רובע שעורין, ונפל לתוכו פחות מרובע עדשים, אפילו בן אין שני מינין מצטרפים להיתר.

במה דברים אמורים כו'. ותני עלה: בגזן שלשת קבין וארבעת קבין. הא קביים – אחד מעשרים וארבע.

באמת. אמר רבי לעזר: כל מקום שישנו "באמת" – הלכה למשה מסיני.

ותני עלה: בגזן קב וחצי קב. הא קביים – ברובע.

הכא את אמרת: קביים – ברובע, והכא את

[דף ז' ע"א]

אמר: קביים – אחד מעשרים וארבעה!

רבי זעירא רבי אבונא בשם רב הונא, חד אמר: עד תשעה קבין, וחרנא אמר: עד שמונה. תשעה ועשרה מהו שיצטרפו? איתא חמי: תשעה ושלשה – מצטרפין, תשעה ועשרה – לא כל שבין!

רבי אבין ורבי חנינה, תרויהוון אמרין: סאה חולקת ביניהון, ורובע סאה – אסור בשלשת קבין, ורובע שלשת קבין – אסור בסאה.

[דף ז' ע"ב]

רובע סאה – אסור בתשעת קבין, ורובע תשעת קבין – אסרין בסאה.

שלשת רבעים של פשתן – אסרין בסאה. היאך עבידא? אתר דזרע רובע דהיטין, זרע תלתא רובעין דכיתין.

הלכה ב'

מתני' היתה שדהו זרועה חטים, ונמלך לזרעה שעורין – ימתין לה עד שיתליע, ויפד, ואחר כך זרע.

אם צמחה – לא יאמר: "אזרע ואחר כך אפד!" אלא, הפד ואחר כך זרע.

פמה יהא חורש? בתלמי הרביעה, אבא שאול אומר: כדי שלא ישיר רבע לבית סאה.

גמרא עד פמה היא מזרעת ומתלעת? עד כדי שתהא בארץ שלשה ימים במקום הפינא. אכל לא במקום הקרדי, בעיא היא יתר.

ותני בן: מקצת היום ככילו במקום הפינא.

ואם צימחה, והוריד בהמתו לתוכה, וקירטמתה – תרי זו מותרת.

מה טעמא דרבנן? מפנין שנתן דעתו להרוש, אפילו לא רצף.

תני: אבא שאול אומר: אין מחייבין אותו להיות חורש דק אלא בתלמי הרביעה.

רבן שמעון בן גמליאל אומר: זנב הפוס היתה נקראת, כדי שיהא סוף עפרה של זו נוגע בזו, וסוף עפרה של זו נוגע בזו.

מה טעמא דאבא שאול? מפנין שהתחיל ברובע – דיו. מהו אבא שאול כרבי יוסי? כרבנן הוא. דרבנן אמרי: מפנין שנתן דעתו להרוש, אפילו לא רצף.

אבא שאול אומר: מפנין שהתחיל ברובע – דיו.

רבי יוסי אומר: צריף להשלים את כל הרובע.

הלכה ג'

מתני' זרועה ונמלך לזמעה – לא יאמר: "אטע ואחר כך אפד!" אלא הפד ואחר כך זמע.

נמועה ונמלק לזרעה – לא יאמר: "זרע ואחר כך אשרש!" אלא משרש ואחר כך זרע.

אם רצה, גומם עד פחות מטפח וזרע, ואחר כך משרש.

היתה שדהו זרעה קנבום, או לוף – לא יהא זרע וכו' על גביהו, שאין עושין אלא לשלש שנים.

תבואה שעלו בהן ספיתו אסמים, וכן מקום הגרנות שעלו בה מינין הרבה, וכן תלתן שהעלת מיני עשבים – אין מהייבין אותו לנבש.

ואם נבש או ביסה – אומרים לו: עקור את הכל, חוץ ממין אחד.

גמרא תני: סומכין עומרין בצד גפנים.

אמר רבי יוסי: הדיא אמרה, שאסור ליטע בצד

[דף ח' ע"א]

קמה ובשה – גפן.

מהו לזרע בצד גפנים ובשות? נשמעינה מן הדיא: גפן שייבשה – אסורה ואינה מקדשת. ואמר רבי לעזר: דרבי מאיר היא! דרבי מאיר אמר: אפילו גפן הצמור – אסור ואינו מקדש. הדיא אמרה: שמותר לזרע בצד גפנים ובשות.

ואם צמחו – מותרות לשעבר, ואסורות לעתיד לבוא. כהדיא רבי שמעון בן יהודה, גם כרמייא, אמר לאריסיה: "פוק זרע!" מן דזרע צמחין, אמר ליה: "פוק הצוד!" מן דתצד, ארמבין, אמר ליה: "פוק סמד!"

רבי זעירא בעי: עד בדון פרבי שמעון בן יהודה, שהוא אמר לדעת גמורה. שאר בני אדם שאין אומרין לדעת גמורה.

חזר ואמר: אפילו רבי שמעון בן יהודה אינו אוסר אלא משום מראית העין.

תניי יהושע, היו מלקמין עשבים מכל מקום חוץ משדה תלתן. רבי יעקב בר אחא בשם רבי יצחק בר נחמן: בשזרעה לעמיר היא מתניתא. והא תנינן: וכן תלתן שהעלת מיני עשבים – אין מהייבין אותו לנבש. רבי יעקב בר

[דף ח' ע"ב]

אחא בשם גרמיה: בשתעלת לזרע.

אמר רבי יוסי: וכי לא בא יהושע לפרש אלא לעוברי עבירה? עבר עבירה – אסור משום גזל, לא עבר עבירה – מותר משום גזל: הוי: לא שנייא, היא שזרעה לזרע, היא שזרעה לעמיר.

והתנינן: וכן תלתן שהעלת מיני עשבים – אין מהייבין אותו לנבש. אם את, שדעתו עליהן – יחייבו אותו לנבש! רבי אחא בשם רבי מיישא: רוצה הוא בהן כאלו עקורין ומינחין לפניו.

מעשה, מצא פלאים בפרם – יהו אסורים משום גזל שהוא רוצה בהן כאלו עקורים ומינחין לפניו!

רבי יוסי לא אמר בן, אלא שבפסוק הוא רוצה בהן פאילו עקורין ומונחין לפניו. מעתה, מוצא פלאים בפרם - יהו אסורין משום גזל, שבפסוק הוא רוצה בהן פאילו עקורין ומונחין לפניו פאן - יש לו עם מי להכנס, וכאן - אין לו עם מי להכנס.

רב נחמן אמר, רבי מנא בעי: הגע עצמך! שהיה שם שדה אהרת של תלתן כמוכה לו - הרי יש לו עם מי להכנס!

מיליהון דרבנן פליגינן! דאמר רבי זריקן בשם רבית רבי ינאי: כל הספחין (מותרין) אסורין, הוי מן העולין בשדה בור, בשדה ניר, בשדה פרם [בשדה זרע], ואמר: הוי משדה תלתן שזרעו לזרע.

אמר רבי יוסי: מילתא דרבי יוחנן מסייע לוי מעשה באחד שלקח ירקה של גינה מן הגוי, אתא ושאל לרבי יוחנן, אמר ליה: צא ולקוט, ולפי השוק מכור.

הותיב רבי אבהו קומי רבי יוחנן: והא תנינן: וכן מקום הגרנות שעלו בהן מינין הרבה! אמר ליה: מקומו מוכיח עליה שאינו רוצה בקימו. ויתבינא: פאן - אסור משום גזל, וכאן - מותר משום גזל. היאך אתה משיבני דבר שהוא אסור משום גזל,

[דף ט' ע"א]

עם דבר שהוא מותר משום גזל! פההיא דאמר רבי אימי: עשירים היו בתשובות. או ייבא פההיא דאמר רבי נסא: פאינש דאית ביה תרין מעמין, והוא מתיב חד מנהון.

הלכה ד'

מתני' הרוצה לעשות שדהו משר משר מכל מין, בית שפאי אומרים: שלשה תלמים של פתית. ובית הלל אומרים: מלוא העול השרוני. וקרוכים דברי אלו להיות פדברי אלו.

גמרא רבי זעירא, רבי לעזר בשם רבי תייה רובה: עושה שתי אמות על שתי אמות, ומיצר והולך אפילו כל שהוא.

אמר רבי יונה: הך דתימר: בעשייה משרין משרין, אבל בעשייה משר אחד - צריך להרחיק שיהיה ביניהם בית רובה.

ואתיא בני דאמר רבי ינאי: וכל אנה זרע חקלי חמשינן מינין עשרים וחמשה מיבא, ועשרין וחמשה מיבא. אף בשתי (שורות) שדות בן.

מעתה, אפילו בינו לבין חברו מותר.

אף בהורבה בן? או ייבא בני דאמר ריש לקיש בשם תוקיה: ראש תור הפא מהורבה - מותר. רבי אומר: מתחיל בית רובה, ומיצר והולך עד שלשה תלמין של פתית.

ולית ליה לרבי [להו לרבנן] תבואה בתבואה בית רובה? תמן - בפרובע, וכאן - בפמישר.

ולית לרבנן [לרבי] מישר? אמר רבי יודן: סוף מישר לרבי - תחילת משר לרבנן.

רבי לעזר שאל: היתה שדה קטנה מהו?

מִסְכַּת נְגָעִים פֶּרֶק חֲמִישִׁי

א. הַלְבָדִין וְהַעוֹרוֹת וְהַאֲהָלִין - הָרִי אֵלּוּ מִטְמְאִין בְּנִגְעִים. צָמַר הַגְּמִלִים צָמַר הַרְחָלִים שְׁטָרְפֵן זֶה בְּזֶה. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יְהוּדָה מְשׁוּם רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: הוּאִיל וּסְפַק נְגָעִים לְהִקְלֵ, מִחֻצָּה עַל מִחֻצָּה - טְהוֹר:

ב. כָּל הַבְּגָדִים, בֵּין צְבוּעִין בִּיַּדֵי אָדָם וּבֵין צְבוּעִין בִּיַּדֵי שָׁמַיִם - אֵין מִטְמְאִין בְּנִגְעִים. הַשְּׂתִי וְהָעֶרֶב וְהַעוֹרוֹת - כִּיּוֹצֵא בְהֵן. וְכָל הַבְּתִיּוֹת בֵּין צְבוּעִין בִּיַּדֵי אָדָם וּבֵין צְבוּעִין בִּיַּדֵי שָׁמַיִם - מִטְמְאִין בְּנִגְעִים; וְדַבְּרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: כָּל הַבְּגָדִים, בֵּין צְבוּעִין בִּיַּדֵי אָדָם וּבֵין צְבוּעִין בִּיַּדֵי שָׁמַיִם - אֵין מִטְמְאִין בְּנִגְעִים. וְכָל הַעוֹרוֹת וְהַבְּתִיּוֹת, בֵּין צְבוּעִין בִּיַּדֵי אָדָם וּבֵין צְבוּעִין בִּיַּדֵי שָׁמַיִם - מִטְמְאִין בְּנִגְעִים. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר בְּהֵם שְׁלֹשׁ מִדּוֹת מְשׁוּם רַבִּי עֲקִיבָא: כָּל הַבְּגָדִים, בֵּין צְבוּעִין בִּיַּדֵי אָדָם וּבֵין צְבוּעִין בִּיַּדֵי שָׁמַיִם - אֵין מִטְמְאִין בְּנִגְעִים. וְכָל הַבְּתִיּוֹת, בֵּין צְבוּעִין בִּיַּדֵי אָדָם בֵּין צְבוּעִין בִּיַּדֵי שָׁמַיִם - מִטְמְאִין בְּנִגְעִים. וְהַעוֹרוֹת, צְבוּעִין בִּיַּדֵי שָׁמַיִם - מִטְמְאִין בְּנִגְעִים. בִּיַּדֵי אָדָם - אֵין מִטְמְאִין בְּנִגְעִים:

ג. בְּגָד שֶׁשְׁתִּיּוֹ צְבוּעַ וְעֶרְבוֹ לָבָן, עֶרְבוֹ צְבוּעַ וְשְׁתִּיּוֹ לָבָן - הַכֹּל הוֹלֵךְ אַחַר הָעֶרֶב. וּבַפְּרִים וּבַכְּסָתוֹת - אַחַר הַשְּׂתִי. וְזֶה וְזֶה - הוֹלְכִין אַחַר הַנְּרָאִין: בְּגָד שֶׁשְׁתִּיּוֹ סְרִיקוֹן וְעֶרְבוֹ צָמֵר. עֶרְבוֹ סְרִיקוֹן וְשְׁתִּיּוֹ צָמֵר - אֵין מִטְמְאִין:

ד. הַסְּגִירוֹ כִּכְחֻצֵי גְרִיס יִרְקָק, וְכִכְחֻצֵי גְרִיס אֲדָמָדָם, וְלִסּוֹף שְׁבוּעַ בָּא וּמִצְאוֹ בְּכַגְרִיס יִרְקָק, אוֹ כְּגִרִיס אֲדָמָדָם, הַסְּגִירוֹ כְּגִרִיס יִרְקָק אוֹ כְּגִרִיס אֲדָמָדָם, וּבִסּוֹף שְׁבוּעַ בָּא וּמִצְאוֹ כִּכְחֻצֵי גְרִיס יִרְקָק וְכִכְחֻצֵי גְרִיס אֲדָמָדָם - נוֹתֵן לוֹ שְׁבוּעַ שְׁנִי. וְרַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: יִרְאֶה כְּתַחֲלָה. הַסְּגִירוֹ כְּכַגְרִיס יִרְקָק, וּבִסּוֹף שְׁבוּעַ בָּא וּמִצְאוֹ כְּסָלַע אֲדָמָדָם, אוֹ שֶׁהַסְּגִירוֹ כְּגִרִיס וּבִסּוֹף שְׁבוּעַ

בָּא וּמִצְאוֹ כְּסָלַע יִרְקָק - הָרִי זֶה יִשְׂרָף. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: יִרְאֶה כְּתַחֲלָה:

ה. הַבָּא כְּלוֹ נֶגַע - יִסְגִיר. עֵמֵד בּוֹ שְׁבוּעַ אֶחָד - נוֹתֵן לוֹ שְׁבוּעַ שְׁנִי. עֵמֵד בּוֹ בַּשְּׁנַיִ שְׁבוּעוֹת אוֹ שְׁכַסֵּן בְּסוֹף שְׁבוּעַ אֶחָד וּפְשָׁה בְּשְׁבוּעַ שְׁנִי - הָרִי זֶה יִשְׂרָף. נֶגַע כְּגִרִיס וּבִסּוֹף שְׁבוּעַ פְּשָׁה בְּכָלוֹ - הָרִי זֶה יִשְׂרָף. הַכְּהֵה כְּתַחֲלָה לְמֵרְאָה שְׁנִי, רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: יִכַּסּ וְיִסְגִיר, וְיַחְכְּמִים אוֹמְרִים: אֵין זְקוּק לוֹ. בְּסוֹף שְׁבוּעַ רֵאשׁוֹן לְמֵרְאָה שְׁנִי - יִכַּסּ וְיִסְגִיר. סוֹף שְׁבוּעַ שְׁנִי, לְמֵרְאָה שְׁנִי - קוֹרְעוֹ וְצִרִיף מִטְּלִית. רַבִּי נַחֲמִיָּה אוֹמֵר: אֵין צִרִיף מִטְּלִית. לְמֵרְאָה הַשְּׁלִישִׁי - טְהוֹר. הָעוֹמֵד וְהַכְּהֵה, לְמֵרְאָה שְׁנִי בְּסוֹף שְׁבוּעַ רֵאשׁוֹן וּבִסּוֹף שְׁבוּעַ שְׁנִי הֵלֵךְ לוֹ - מְכַבְּסוֹ וְהוּא טְהוֹר. חִזּוֹר לְבִיתוֹ - טְהוֹר. חִזּוֹר לְנֶגַע, בֵּין לְמֵרְאָיו בֵּין לְשֵׁאִין מֵרְאִיו - יִרְאֶה כְּתַחֲלָה:

ו. הַטּוֹלָה מִן הַטְּהוֹר בְּמִסְגֵּר וּנְרָאָה נֶגַע בְּבִגְד - מִצִּיל אֶת הַמְּטְלִית. נְרָאָה בְּמִטְּלִית - שׁוֹרֵף אֶת הַבִּגְד, וְהַמְּטְלִית תִּשְׁמַשׁ עֲצֻמָּה בְּסִימָנִין. פְּשָׁה הַמְּטְלִית - זֶה וְזֶה יִשְׂרָף:

ז. הַטּוֹלָה מִן הַמִּסְגֵּר בְּטְהוֹר וּנְרָאָה נֶגַע בְּבִגְד - שׁוֹרֵף אֶת הַמְּטְלִית. נְרָאָה בְּמִטְּלִית - בְּגָד הָרֵאשׁוֹן יִשְׂרָף, וְהַמְּטְלִית - תִּשְׁמַשׁ אֶת עֲצֻמָּה בְּסִימָנִין, וְיִטְעוֹנִין שְׂרָפָה בְּאַחֲרוֹנָה. פְּשָׁה הַמְּטְלִית - זֶה וְזֶה יִשְׂרָפוּ:

ח. שְׁנֵי בְּגָדִים הַמְּסֻגְרִין שֶׁנִּשְׁלַחוּ מִטְּלִית מִזֶּה וְטָלָה עַל זֶה, מִטְּלִית מִזֶּה וְטָלָה עַל זֶה, וּנְרָאָה נֶגַע בְּאַחַד מֵהֶן - הוּא וּמִטְּלִיתוֹ - יִשְׂרָף. נְרָאָה בְּאַחַד מִן הַמְּטְלִית - כָּלֵן יִשְׂרָפוּ:

ט. קִיטֵי שֵׁישׁ בֶּה פִּסְפָּסִין צְבוּעִין וְלִבְנִים - פּוֹשִׁין מִזֶּה לְזֶה. וְרַבִּי נַחֲמִיָּה אוֹמֵר: לְעוֹלָם אֵין מִטְמְאִין בְּנִגְעִים, עַד שֶׁיְהִיָּה בְּאַחַד מִן הַלְבָּן שְׁלֵה שְׁלֵשׁ עַל שְׁלֵשׁ. הַלִּיצֵן שֶׁבִּפְקַעַת - מְצַטְרִפִין זֶה עִם זֶה, וּפּוֹשִׁין מִזֶּה לְזֶה:

מִסְכַּת נְגָעִים פָּרָק שִׁישִׁי

א. בית המנגע - לא היה ולא עתיד להיות. למה נכתב? אלא דרש וקבל שְׂכָר. רבי אלעזר ברבי צדוק אומר: מקום היה בתחום עזה, והיו קורין אותו 'חורבתא סגירתא'. רבי שמעון איש כפר עכו אומר: מקום היה בגליל והיו מצינין אותו, שהיו אומרים אבנים מנגעות היה בו, וירושלים אינה מטמאה בנגעים. אומר רבי יהודה: אני לא שמעתי אלא בבית המקדש בלבד:

ב. ואינה מביאה עגלה ערופה, ואין מודדין ממנה לחלל, ואינה נעשית עיר הנדחת. רבן גמליאל אומר: אף אין נעשה בה בן סורר ומורה, שנאמר (דברים כא, כ): "והוציאו אותו אל זקני עירו ואל שער מקומו" - פרט לירושלים שהיא של כל ישראל. אין מלינין בה את המת, ואין צוברין בתוכה עצמות אדם, ואין משפירין בתוכה בתים, ואין נותנין בתוכה מקום לגר תושב, ואין מקימין בה קברות חוץ מקברי בית דוד וקבר חלדה הנביאה, שהיו שם מימות הנביאים הראשונים. ואין מקימין בה אשפות, ואין עושין בה גנות ופרדסים, חוץ מגנת ורדים שהיה שם מימות נביאים הראשונים. ואין עושין בה כבשונות, ואין מוציאין ממנה זיזין וגזוטראות לרשות הרבים:

ג. בית הכנסת ובית האשה ובית השתפין - הרי אלו מטמאין בנגעים. בית העגיל העשוי כשוכך, דיגון, טריגיין, ופנטטיגין - אין מטמאין בנגעים. בית שהוא בנוי על ארבע קורות - אין מטמאין בנגעים. על ארבעה עמודים - מטמאים בנגעים. בית שהוא בנוי מלמטה סלע ולמעלה בנין, מלמטה אבנים ומלמעלה לבנים - מטמאין בנגעים. בית שבים - מטמאין בנגעים. בית מצדו אחד עובד כוכבים וצדו אחד ישראל, צדו אחד בארץ וצדו אחת בחוץ לארץ - אין מטמאין בנגעים. הבית שבספינה - אין מטמאין בנגעים:

י. שני דפי חלוק - מצטרפין זה עם זה, ופושין מזה לזה. אומר רבי נחמיה: במה דברים אמורים? בזמן שהן על גבי קירס, אבל פצען תפרין ועשאן אחד - אין מצטרפין זה עם זה, ואין פושין מזה לזה. והמסכת הפרוטה - הרי זה מצטרפת. רבי שמעון אומר: אם היתה מקפלת ומנחת, או שהיתה רצופה ככרים וכסתות - מצטרפת, ואם לאו אין מצטרפת: שתי, כל זמן שהיא עתיד לארג - חבור. גמר מלארג - אין טמא עד מקום שהיא עתיד לפצע:

יא. בגד שנראה בו נגע ועשאו שתי, שתי ועשאו בגד - יראה מתחלה. נראה נגע בנימין - הסדין טהור. פשה מנימה לנימה, מנימה לסדין - הנימין טמאה והסדין טהור. וכשהוא שורף את הבגד - שורף את הנימין עמו:

יב. חמר בטמאת מת מטמאת נגעים, שהכל מטמא במת, ואין הכל מטמא בנגעים, חבורן לטמאת מת, ואין חבורן לטמאת נגעים: חמר בנגעים, שהנגעים נוהגים בעצים ובאבנים ובעפר ובשתי ובבערב, מה שאין כן בטמאת המת:

יג. בגד שנראה בו נגע בראשו אחד, ובסוף השבוע נראה בראש השני - טמא משום פסיון, ובעורות - פושה מצד זה לצד זה. רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקא אומר: חמת ותרמל שנראה בהן נגע - מושיבן כדרךן ורואה את נגען. רבי אליעזר בן יעקב אומר: הפרסין, והפרדסין, והפימלאוש, והחמולות, והלכדין, והסגוסין, והפריים, והכסתות - אין מטמא בנגעים עד שיארו באורג ובמוכין: בגד המסגר שצבעו, או שמכרו לנכרי - טהור. רבי אלעזר ברבי שמעון אומר: הרי הוא כהסגירו: בגד המסגר שקצצו, עשאו מטלית שהן פחות משלש על שלש, והיה בהן אחת שיש בה שלש על שלש, ונראה נגע בזו שהיא שלש על שלש - היא טמאה בלבד. ורבי אלעזר ברבי שמעון אומר: כלם ישרפו:

הוא כקמט שנפשט, וכבית סתרים שנתגלה:

ח. חמר בחליצה מבנתיצה, ובנתיצה מבחליצה. חמר בחליצה, אכן שבזוית, בזמן שהוא חולץ - חולץ את פלה, בזמן שהוא נותץ - נותץ שלו ומניח את של חברו. חמר בנתיצה, נותץ את האבנים שיש בהן נגע ואת שאין בהן נגע, ובחליצה אינו חולץ אלא אבנים שיש בהן נגע. אלו ואלו מטמאין במגע ובמשא, ואין מטמאין באבן מסמא, ומשתלחות חוץ לכל עיר למקום טמא, ואף על פי שפונה משם אבנים - מקומן טמא: בית המסגר שנשרו ממנו אבנים - טהורות. שני בתים מסגרין, שנשל אבן מזה ויבנה בזה, ונראה נגע באחת מהן - היא טמאה בלבד. ורבי אלעזר ברבי שמעון אומר: אבנים כמטלית:

מסכת נגעים פרק שביעי

א. הבא כלו נגע - יסגיר. עמד בו שבוע אחד - נותן לו שבוע שני. עמד בו שני שבועות, או שכנס ופשה בסוף שבוע - הרי זה חולץ את כלו. נגע כשני גריסין בסוף שבוע ופרח בכלו - הרי זה חולץ את כלו. אין מחיבים אותו לבנות אחר תחמיו, ולא עוד אלא אפלו נראה בו נגע ברוח אחת - הרי חולץ אותה הרוח, ואין מחיבים אותו לבנות אחרת תחמיה. אם בנאו ואחר כך נראה בו נגע - יראה פתחלה. אין הבית נתץ, אלא החוזר אחר חליצה בלבד:

ב. בית הנתוץ, מציל על העצים ועל האבנים ועל העפר שהביא לו משבנאו, ואין מציל, לא על העצים, ולא על האבנים, ולא על העפר שבנאו עמו. רבי יהודה אומר: מלבן הבנוי על גביו - נותץ עמו. אבניו עציו ועפריו - מטמאין בכזית. רבי אלעזר בן חסמא אומר: במה שהן. עפר שרפתן - מטמאין בביאה. ורבי שמעון מטהר:

ג. המאהיל ידיו על האבן המנגעת, בין מלמעלה ובין מלמטה - טהור. ורבי שמעון מטמא. כבר תרומה לכרף בסיב או בניר,

ד. עצים כדי לתן תחת השקוף, רבי יהודה אומר: כדי לעשות סנדל לאחורי השקוף. עפר - כדי לתן בין עצים לחברו, ובין אבן לחברתה. וכמה הוא שעור אבנים? משוי שנים; דברי רבי שמעון בן אלעזר:

ה. היציע, והאבוס, והמגרה - אין מטמאין בנגעים, ואין מצטרפין עם הנגעים, ואין הנגע פושה לתוכו. וכשהוא נותץ את הבית - אין נתיצין עמו. העצים והאבנים והעפר - מטמאין ומצטרפין עם הנגעים, והנגע פושה לתוכן, וכשהן נותצין את הבית - נותצין עמו:

ו. כיצד ראית הנגע? בא אצל כהן, ואמר: "כנגע נראה לי בבית". ספק יש בו כשני גריסין, ספק אין בו, ספק ירקרק שבירקין ואדמדום שבאדמים, ספק אינו - טהור, ואומר לו הכהן: "בני! צא". היה בא אצל כהן ואמר לו: "בני! צא", ופשפש בעצמך וחוזר כך, שאין הנגעים באין אלא על לשון הרע, ואין המקום דן אלא בהתראה. חזר בו - טעון חליצה, ואם לאו - טעון נתיצה. ואחר כך באין על בגדיו. חזר בו - טעון קריעה, ואם לא - טעון שרפה. אחר כך באין על גופו. חזר בו נטהר, ואם לאו (ויקרא יג, מו): "בדד ישב מחוץ למחנה מושבו". רבי שמעון בן אלעזר אומר משום רבי מאיר: אף על גסות הרוח נגעים באין, שכן מצינו בעזיהו:

ז. עפר שבין אבן לחברתה ונראה לתוך הבית - היה קולף עמו. רבי יוסי ברבי יהודה אומר: אף מקרקע הבית. היה נוטל את העפר שלש אצבעות, שנאמר (ויקרא יד, מא): "ואת הבית יקצע מבית סביב". רבי יוסי ברבי יהודה אומר משום רבי אלעזר: הכהן בשני והולך לו, קולפו וטעון צפורין. בית שנראה נגע במזרחו וחצו, וחזר ונראה במערבו - נדון פבית אחד. חצו ונראה במזרחו, חזר ונראה במערבו - נדון כשני בתים. נראה נגע בין נטר לכחל, ובין יריעה לקורות - אין נזקק לו. סלקו - הרי

טְמַאִין מִיַּד, שְׂאָם מְלַבֵּשׁ בְּהֶן - טְהוֹר, עַד שִׁישְׁהָא בְּכַדֵּי אַכִּילַת פְּרָס. הִיָּה עוֹמֵד בַּחוּץ, וְסַנְדְּלֵיו בְּרַגְלָיו וְטַבְעָתוֹ בְּאַצְבָּעוֹ, וּפְשָׁטָן לְפָנָיִם, רַבִּי יְהוּדָה מְטַמֵּא מִיַּד, וְחַכְמַיִם אוֹמְרִים: עַד שִׁישְׁהָא בְּכַדֵּי אַכִּילַת פְּרָס. אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוּדָה: מַה אָם בְּזִמְן שְׂכַל גּוֹפּוֹ טְמֵא, לֹא טְמֵא אֶת מַה שֶּׁעָלָיו עַד שִׁישְׁהָא בְּכַדֵּי אַכִּילַת פְּרָס, בְּזִמְן שְׂאִין כָּל גּוֹפּוֹ טְמֵא, אִינוּ דִּין שְׂלֵא יִטְמֵא מַה שֶּׁעָלָיו עַד שִׁישְׁהָא בְּכַדֵּי אַכִּילַת פְּרָס! אָמַר לְהֶן רַבִּי יְהוּדָה: מְצִינּוּ שִׁיפָּה כַּח הַטְּמֵא לְהַצִּיל מִכַּח הַטְּהוֹר:

ט. יִשְׂרָאֵל מְקַבְּלִין טְמֵאָה וּמְצִילִין בְּגָדִים בְּבֵית הַמְּנַגֵּעַ. וְהַבְּהֵמָה וְהַעוֹבְדֵי כּוֹכָבִים - אֵין מְקַבְּלִין טְמֵאָה, וְאֵין מְצִילִין בְּגָדִים בְּבֵית הַמְּנַגֵּעַ:

י. וְכַמָּה הוּא פְּרָס? חֲצִי כֶּכֶר מִשְׁלֵל לְקַב, מִיִּסַּב וְאוֹכֵל בְּלַפְתָּן בְּאַכִּילָה בִּינּוּנִית שֶׁל כָּל אָדָם. וּשְׁלֵשָׁה שְׁעוּרֵין הִיָּה רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר בּוֹ: שְׁתֵּי יְדוֹת מִמֶּנּוּ כְּמוֹן שְׁתֵּי סַעוּדוֹת לְעֹרֹב, חֲצִי נִקְרָא פְּרָס לְאָכּוֹל בְּבֵית הַמְּנַגֵּעַ, וְחֲצִי מִמֶּנּוּ נִקְרָא חֲצִי פְּרָס לְפַסֵּל אֶת הַגּוֹיָה:

יא. מְצוּרַע שְׂנַכְנַס לְבֵית, כָּל הַכְּלָיִם שְׂשָׂם - הָרִי אֵלּוֹ טְמֵאִין מִיַּד. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: בְּמַה דְּבָרִים אֲמוּרִים? בְּזִמְן שְׂנַכְנַס בְּרִשׁוֹת, אֲבָל נִכְנַס שְׂלֵא בְּרִשׁוֹת, כָּל הַכְּלָיִם שְׂשָׂם - טְהוֹרִים עַד שִׁישְׁהָא כְּדֵי הַדְּלָקַת הַנֵּר. כְּלָיִם הַתְּלוּיִן בַּכֶּתֶל לְמַעְלָה מִצְּשָׂרָה טְפָחִים - טְהוֹרִין; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי שְׂמַעוֹן אוֹמֵר: לְמַעְלָה מֵאַרְבַּע אַמּוֹת. רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: כְּלָיִם הַטְּמוּנִין בְּקַרְקַע הַבַּיִת לְמַטָּה מִשְׁלֵשׁ אַצְבָּעוֹת - טְהוֹרִין. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: הַשְּׂדֵה וְחֻבָּה וּמַגְדֵּל שְׂבָבִית הַמְּנַגֵּעַ, אֵף עַל פִּי שְׁהֵן מְכַסִּין, כְּלָיִם שְׂבָתוּכִין - טְמֵאִים:

יב. הַבּוֹר וְהַדּוֹת שְׂבָבִית הַמְּנַגֵּעַ, אֵף עַל פִּי שְׂמַגְלִים - כְּלָיִם שְׂבָתוּכִין טְהוֹרִים. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: כָּל הַמְּצִיל בְּצִמִּיד פְּתִיל שְׂבָאָה לְהַמַּת - מְצִיל מִכְּסָה בְּבֵית הַמְּנַגֵּעַ. כָּל הַמְּצִיל מִכְּסָה בְּאֵהָל הַמַּת, אֲפִלּוּ מַגְלָה בְּבֵית

וְנִתְּנָן עַל גְּבִי אֲבָן הַמְּנַגֵּעַ, בֵּין מְלַמְעָה בֵּין מְלַמְטָה - טְהוֹר. וְרַבִּי שְׂמַעוֹן מְטַמֵּא: הַמְּכַנְסֵי יְדוֹ לְבֵית הַמְּנַגֵּעַ, וְנִגַּע בּוֹ מִבְּפָנָיִם; רַבִּי מְטַמֵּא, וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר בְּרַבִּי שְׂמַעוֹן מְטַהֵר, עַד שִׁיכְנִיס רֹאשׁוֹ וְרַבּוֹ לְתוֹכוֹ. וְכֵן הִיָּה רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן קַרְחָה מְטַהֵר מִשּׁוּם רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן עֲזַרְיָה:

ד. בֵּית הַמְּסַגֵּר - טְמֵא מִתּוֹכוֹ. וְהַמְּחַלֵּט - מֵאַחֲרָיו וּמִתּוֹכוֹ, זֶה וְזֶה - מְטַמֵּא בְּבִיאָה, וְאַבְנֵים שִׁישׁ בְּהֶן נִגַּע - מְטַמֵּאוֹת מֵאַחֲרֵיהֶן:

ה. בֵּית שֶׁהוּא מִסָּךְ עַל גְּבִי בֵּית הַמְּנַגֵּעַ, וְכֵן אֵילָן שֶׁהוּא מִסָּךְ עַל בֵּית הַמְּנַגֵּעַ, נִכְנַס לְחִיצוֹן - טְהוֹר. אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: אֲבָן אַחַת מִמֶּנּוּ מְטַמֵּא בְּבִיאָה, כָּל - אִינוּ מְטַמֵּא בְּבִיאָה. טְמֵא עוֹמֵד תַּחַת הָאֵילָן וְטְהוֹר עוֹבֵר תַּחַת הָאֵילָן - טְמֵא. טְהוֹר עוֹמֵד תַּחַת הָאֵילָן וְטְמֵא עוֹבֵר - טְהוֹר, וְאֵם עוֹמֵד - טְמֵא. וְכֵן בְּאֲבָן הַמְּנַגֵּעַ, הַטְּהוֹר עוֹמֵד וְנִזְרָקוּ אֲבָנָיִם מְנַגְעוֹת תַּחַת הָאֵילָן - טְהוֹר, וְאֵם נָחוּ - טְמֵא, שְׂנַאֲמַר (וַיִּקְרָא יג, מו): "מוֹשְׁבוֹ טְמֵא":

ו. טְלִית טְמֵאָה שִׁישׁ בַּה שְׁלֵשׁ עַל שְׁלֵשׁ וְאִין בּוֹ כְּזִית, וְהַכְּנִיס רַבָּה לְבֵית טְהוֹרָה - טְמֵאָתוֹ. וְרַבִּי נַחְמִיָּה מְטַהֵר עַד שִׁיכְנִיס אֶת כְּלָה. וְטְהוֹרָה שֶׁהַכְּנִיס מִמֶּנָּה שְׁלֵשׁ עַל שְׁלֵשׁ לְבֵית טְמֵא - נְטֵמֵאָה. רַבִּי נַחְמִיָּה מְטַהֵר עַד שִׁיכְנִיס אֶת רַבָּה. וְטְמֵאָה שֶׁהַכְּנִיס מִמֶּנָּה אֲפִלּוּ כְּזִית לְבֵית טְהוֹר - טְמֵאָתוֹ:

ז. הַמְּכַנְסֵי רֹאשׁוֹ וְרַבּוֹ לְבֵית הַמְּנַגֵּעַ - טְמֵאָה. כְּלֵי חָרָס שֶׁהַכְּנִיס אֲוִירוֹ לְבֵית הַמְּנַגֵּעַ - טְמֵא. הַסְּפָסְלִין וְהַקְּתַדְרָאוֹת שֶׁהַכְּנִיס רֶבֶן לְבֵית הַמְּנַגֵּעַ - טְמֵאִים:

ח. מִי שְׂנַכְנַס לְבֵית הַמְּנַגֵּעַ, וְכָלִיו מְקַבְּלִין וּמְנַחִים עַל כַּתְּפָיו, וְסַנְדְּלָיו וְטַבְעוֹתָיו בְּקַמְצוֹ, וְהַכְּנִיסֵן, הוּא וְהֵן - טְמֵאִין מִיַּד, וְאֵם הִיָּה מְלַבֵּשׁ בְּהֶן - טְהוֹרִין עַד שִׁישְׁהָא בְּכַדֵּי אַכִּילַת פְּרָס. הִיָּה עוֹמֵד בְּפָנָיִם, וּפְשָׁט יְדוֹ לַחוּץ, וְנִתְּנָן לוֹ חֲבָרוֹ וְסַנְדְּלוֹ וְטַבְעוֹתָיו בְּאַצְבָּעוֹתָיו, הוּא וְהֵן -

מִסְכַּת נְגוּעִים פֶּרֶק שְׁמִינִי

הַמְּנַגֵּעַ - טְהוֹר. רַבִּי מֵאִיר אֹמֵר: בֵּית הַמְּנַגֵּעַ כְּאֵהָל הַמֵּת, הַמְּצִיל בְּצִמּוּד פְּתִיל בְּאֵהָל הַמֵּת - מְצִיל בְּצִמּוּד פְּתִיל בְּבֵית הַמְּנַגֵּעַ, וְכֵן הַמְּצִיל מְכֹסֶה בְּאֵהָל הַמֵּת - מְצִיל מְכֹסֶה בְּבֵית הַמְּנַגֵּעַ:

יג. חֹמֶר בְּאֵדָם מֵה שְׁאִין בְּבִגְדִים, וְחֹמֶר בְּבִגְדִים מֵה שְׁאִין בְּאֵדָם. חֹמֶר בְּאֵדָם: שְׂבָעֵדָם סִימְנֵי טְמֵאָה לְטֵמֵא בְּשַׁעַר לֶבֶן וּבִמְחִיָּה, וְלִטְמֵא בְּתַחֲלָה, וְלִטְמֵא בְּאַרְבַּע מְרֹאוֹת, זו עַל גְּבִי זו, וְלִטְמֵא בְּפִיתוּף, וְחִיב קָרְבָן, וְטַעוֹן צְפוּרִין, מֵה שְׁאִין כֵּן בְּבִגְדִים:

יד. חֹמֶר בְּבִגְדִים, שֶׁהַעוֹמֵד בְּשֵׁנֵי שְׁבוּעוֹת בְּבִגְדִים - טְמֵאִים, וְהַפְּסוּיִן הַרְחוֹק בְּבִגְדִים - טְמֵאִין, וְהַפְּסוּיִן הַרְחוֹק בְּבִגְדִים - טְמֵאִין, וּמִשְׁתַּלְחִין מִכָּל עִיר, וְאֵדָם - אֵלָא חוּץ לְעִירוֹת הַמְּקוּפּוֹת חוּמָה, וְאִין לְהֵן טְהוֹרָה מִשְׁמֵאָתָן. הַלּוֹקַח בְּגָד מִן הַנְּכַרִי - יִרְאֶה כְּתַחֲלָה, מֵה שְׁאִין כֵּן בְּאֵדָם:

טו. חֹמֶר בְּאֵדָם שְׁאִין בְּבִתִּים, וּבְבִתִּים שְׁאִין בְּאֵדָם. שְׂבָעֵדָם: סִימֵן טְמֵאָה לְטֵמֵא בְּשַׁעַר לֶבֶן וּבִמְחִיָּה, וּמִטְמֵא בְּתַחֲלָה, וְלִטְמֵא בְּאַרְבַּע מְרֹאוֹת זו עַל גְּבִי זו, וְלִטְמֵא בְּפִיתוּף, וּמִטְמֵא בְּכִגְרִים, וּמִטְמֵא בְּאַרְץ וּבְחוּצָה לְאַרְץ, וְחִיב בְּקָרְבָן מֵה שְׁאִין כֵּן בְּבִתִּים. חֹמֶר בְּבִתִּים: שֶׁהַעוֹמֵד שְׁנֵי שְׁבוּעוֹת בְּבִתִּים - טְמֵא, וְהַפְּסוּיִן הַרְחוֹק בְּבִתִּים - טְמֵא, וְהַפְּסוּיִן בְּבִתִּים - טְמֵא, וּמִשְׁתַּלַּח חוּץ לְכָל עִיר וְאֵדָם אֵלָא חוּץ לְעִירוֹת חוּמָה, וְאִין לְהֵן טְהוֹרָה מִשְׁמֵאָתָן. הַלּוֹקַח בֵּית מִן הַנְּכַרִי - יִרְאֶה כְּתַחֲלָה, מֵה שְׁאִין כֵּן בְּאֵדָם:

טז. חֹמֶר בְּבִגְדִים שְׁאִין בְּבִתִּים, וּבְבִתִּים שְׁאִין בְּבִגְדִים. חֹמֶר בְּבִגְדִים, שֶׁהַעוֹמֵד שְׁנֵי שְׁבוּעוֹת בְּבִגְדִים - יִשְׂרָף, וְהַפּוֹשֵׁה בְּרֵאשׁוֹן - יִשְׂרָף מִדֵּי, וּמִטְמֵא כְּגִרִים, וּמִטְמֵא בְּשֵׁנֵי וְעַכְשָׁי, מֵה שְׁאִין כֵּן בְּבִתִּים. חֹמֶר בְּבִתִּים, שֶׁבְּבִתִּים נִזְקָקָה לְהֵן שְׁלֹשָׁה שְׁבוּעוֹת, וּמִטְמֵא צְבוּעִין, וְטַעוֹנִין צְפוּרִין, מֵה שְׁאִין כֵּן בְּבִגְדִים:

א. אִין מְצוּרַע מְטַהֵר מְצוּרַע אַחֵר, אֲכַל נִשְׁאָל הוּא עַל הַטְּמֵאָה וְעַל הַטְּהוֹרָה. הַכֹּל כְּשֵׁרִין לְטַהֵר אֶת הַמְּצוּרַע, וְאִפְלוּ זָב, וְאִפְלוּ טְמֵא-מֵת. וְכֵשֶׁם שֶׁמְצוּרָה לְטַהֵר - כִּךָּ מְצוּרָה לְטְמֵאָן. וְכֵהֵן שֶׁטְמֵא - מְצוּרָה לְטַהֵר, שְׁנֵאמַר (וַיִּקְרָא יג, ט): "לְטַהֵרוּ אוֹ לְטְמֵאוּ", בְּאַרְץ וּבְחוּצָה לְאַרְץ:

ב. אֲזוּב הַכֹּשֶׁר לַחֲטָאָת - כְּשֵׁר לְמְצוּרַע. הַזֶּה בּוֹ לַחֲטָאָת - כְּשֵׁר לְמְצוּרַע. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אֹמֵר: "עֵץ אֲרָז וְאֲזוּב וְשֵׁנֵי תוֹלַעֲתָ" (וַיִּקְרָא יד, מט) הָאִמּוֹר בְּתוֹרָה - שְׁלֵא נַעֲשֶׂתָה בְּהֵן מְלֵאכָה:

ג. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: שְׁבִתֵי הֵיטָה, וְהִלְכְתִּי אֲצֵל רַבִּי טְרַפּוֹן בְּבִיתוֹ, אָמַר לִי: 'יְהוּדָה בְּנִי! תֵּן לִי סִנְדְּלִי', וְנִתְתִּי לוֹ. פֶּשֶׁט יָדוֹ לְחַלּוֹן וְנִתֵּן לִי מִקָּל. אָמַר לִי: 'בְּנִי! בְּזוֹ טְהוֹרְתִי שְׁלֹשָׁה מְצוּרַעִים', וְלִמְדַתִּי בַּה שְׂבַע הַלְכוֹת, שֶׁהֵן שֵׁל בְּרוּשׁ, וְרֹאשָׁה טְרוּף, אֲרַכָּה אִמָּה, וְעִבְיָה כְּרִבֵּעַ כְּרַע הַמְּטָה, חֲלוּק לְאַחֵר, וְשֵׁנִים לְאַרְבַּעָה, מִזִּין וְשׁוֹנִין מִשְׁלֹשָׁלִין וּמִטְהַרִין, בְּפָנֵי הַבַּיִת וְשֵׁלֵא בְּפָנֵי הַבַּיִת, וּמִטְהַרִין בְּגְבוּלֵין.

ד. הִיָּה מְבִיא שְׁתֵּי צְפָרִים דְּרוּר, וְאֵלוֹ הֵן: הַדְּרוֹת בְּעִיר. רַבִּי שְׁמַעוֹן אֹמֵר: אֵלוֹ הַקְּפָלָאוֹת. שְׁחַט אֶת אַחַת מֵהֵן "אֵל כְּלֵי חֶרֶשׁ עַל מִים חִיִּים" (וַיִּקְרָא יד, ה). הַפֶּר וְקִבְרָה לְפָנָיו - אָסוּר בְּהִנָּאָה. טָבֵל וְהַזֶּה שְׂבַע פְּעָמִים עַל אַחֲרֵי יָדוֹ שֶׁל מְצוּרַע, וְיֵשׁ אֹמְרִים: עַל מְצוּחוֹ. וְאִם הַזֶּה עָלָיו מִכָּל מְקוֹם - יִצָּא. וְכֵן הִיָּה מִזֶּה עַל הַשְּׂקוּף שֶׁל הַבַּיִת מִבְּחוּץ, וְאִם הַזֶּה עָלָיו מִכָּל מְקוֹם - יִצָּא. שְׁלַחָה וְחֻזָּה - מִתְּרַת בְּאַכִּילָה. וְכִשְׂרָה לְטַהֵר מְצוּרַע אַחֵר, אִפְלוּ שֵׁשׁ וְחֲמִשׁ פְּעָמִים, מִתְּרַת בְּאַכִּילָה, וְכִשְׂרָה לְטַהֵר זוּ בְּמְצוּרַע אַחֵר:

ה. רַבִּי יוֹסִי הַגְּלִילִי אֹמֵר: רִיסֵי עֵינָיו אִין צְרִיף גִּלְתָּה. גִּלְתָּה וְשִׁיר שְׁתֵּי שְׁעָרוֹת בְּתַגְלַחְתּוֹ הִרְאִשׁוּנָה, וְחֻזֵר וְגִלְתָּן בְּתַגְלַחְתּוֹ

שְׁנִיָּה - לֹא עֲלֵתָה לּוֹ שְׁנִיָּה, אֲלֵא תִגְלַחְתּוּ הֶרְאשׁוֹנָה בְּלִבָּד :

ו. תִּגְלַחְתָּ שֶׁל מְצוֹרֵעַ - טְבִילְתּוֹ מְעַכְבְּתּוֹ, וּשְׂאָר כָּל מַעֲשָׂיו - אֵין מְעַכְבִּין. שְׁחִטַּת צִפְרִים וְהִזְאָתוֹ וְתִגְלַחְתּוֹ - בֵּיוִם. וּשְׂאָר כָּל מַעֲשָׂיו - בֵּין בֵּיוִם וּבֵין בְּלִילָה. אֵלוֹ - בְּאֲנָשִׁים. וּשְׂאָר כָּל מַעֲשָׂיו - בֵּין בְּאֲנָשִׁים בֵּין בְּנָשִׁים. אֵלוֹ - בְּכַהֲנִים. וּשְׂאָר כָּל מַעֲשָׂיו - בֵּין כַּהֲנִים בֵּין בְּלוִיִם בֵּין בִּישְׂרָאֵלִים :

ז. מְצוֹרֵעַ - מִתָּר בַּתְּשֻׁמִּישׁ הַמָּטָה בְּמִי גָמְרוּ, וְאָסוּר בִּימֵי סְפָרוֹ. רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אִם בִּימֵי סְפָרוֹ אָסוּר, קַל וְחִמּוּר בִּימֵי גָמְרוּ. אָמַר רַבִּי חִיָּא: אָמַרְתִּי לִפְנֵי רַבִּי, לְמַדְתַּנִּי רַבְּנוּ שֶׁלֹּא הִיָּה יוֹתֵם לְעוֹזֵיהַ אֲלֵא בִּימֵי חִלוּטוֹ. אָמַר לוֹ: אַף אֲנִי כִּךָ אָמַרְתִּי :

ח. שְׁתֵּי צִפְרִים שֶׁל מְצוֹרֵעַ שְׁמַתָּה אַחַת מֵהֶן, אוֹ שְׂכַרְחָה, אוֹ נִנְעֶשֶׂת טְרַפָּה - יִקַּח זוּג לְשְׁנֵיהֶן. שְׁחַט אַחַת מֵהֶן, וְנִמְצְאָת שְׁנֵיָּה שֶׁלֹּא דָרוּר, אוֹ טְרַפָּה - שְׁתֵּיהֶם מִתְרוֹת, וַיְבִיא שְׁתֵּים בַּתְּחִלָּה. שְׁחַטָּה וְמַתָּה חֲבָרְתָּה, אוֹ שְׁנַעֲשִׂית טְרַפָּה - שְׁתֵּיהֶן אָסוּרוֹת, וַיְבִיא שְׁתֵּים בַּתְּחִלָּה. שְׁחַטָּה שֶׁלֹּא עֵץ אָרוֹ וְאִזּוּב וּשְׁנֵי תוֹלַעַת, רַבִּי אוֹמֵר: הוֹאִיל דְּהִקְצָה לְמַצוֹתָה - אָסוּרָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: הוֹאִיל וְנִשְׁחַטָּה שֶׁלֹּא כְּמַצוֹתָה - מִתְרַת :

ט. מְצוֹרֵעַ טוֹבֵל בְּלִשְׁכַּת הַמְּצוֹרְעִים, וְכֹא יַעֲמִיד בְּשַׁעַר נִקְנוֹר, רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אֵין צָרִיךְ טְבִילָה, שֶׁכֶּכֶר טָבֵל מִבְּעֵרֵב. אָמְרוּ לוֹ: לֹא מִן הַשֵּׁם הוּא זֶה, אֲלֵא כָּל הַנִּכְנָס לְעוֹזְרָה, הִיָּה טוֹבֵל, וּמִבִּיא אֶשְׁמוֹ וְלָגוּ בִּידוֹ, וּמַעֲמִידוֹ בְּשַׁעַר נִקְנוֹר, וְהִכְהֵן עוֹמֵד מִבְּכַנִּים, וּמְצוֹרֵעַ מִבְּחוּץ, וּמְצוֹרֵעַ מֵנִיחַ יָדוֹ תַּחַת יָדוֹ שֶׁל הַמְּצוֹרֵעַ, וּמוֹלִיךְ וּמִבִּיא וּמַעֲלָה וּמוֹרִיד, וְסוֹמֵךְ שְׁתֵּי יָדָיו עָלָיו, וְנִכְנָס וְשׁוֹחֵט בְּצַפּוֹן :

י. כָּל הַסְּמִיכוֹת שֶׁבַּמְקָדֵשׁ - תִּכְף לְסְמִיכָה שְׁחִטָּה, חוּץ מִזוֹ שְׁהִיתָה בְּשַׁעֲרֵי נִקְנוֹר. כָּל הַסְּמִיכוֹת שֶׁבַּמְקָדֵשׁ - הֵיָּו לְצַפּוֹנוֹ שֶׁל מִזְבֵּחַ, חוּץ מִזוֹ שְׁהִיתָה בְּשַׁעֲרֵי נִקְנוֹר,

שֶׁלֹּא יִכּוֹל לִכְנֵס בְּעוֹזְרָה עַד שִׁזְרַק עָלָיו מִדָּם חֲטָאָתוֹ וְאֶשְׁמוֹ :

יא. הַקְּדִים עוֹלָתוֹ לְחֲטָאָתוֹ - מֵה שֶׁעָשׂוּי עָשׂוּי. הַקְּדִים עוֹלָתוֹ לְאֶשְׁמוֹ - עוֹלָה לְגַבִּי מִזְבֵּחַ וְטַעוֹן נְסֻכִים, אֲלֵא שֶׁלֹּא עָלוּ לְבַעֲלִים לְשׁוּם חוֹבָה. הַקְּדִים חֲטָאָתוֹ לְאֶשְׁמוֹ - תִּעֲבַר צוּרְתוֹ וַיֵּצֵא לְבֵית הַשְּׂרָפָה :

מִסְכַּת נְגָעִים פָּרָק תְּשִׁיעִי

א. אֶשֶׁם מְצוֹרֵעַ שֶׁנִּשְׁחַט שֶׁלֹּא לְשָׁמוֹ, אוֹ שֶׁלֹּא נִתֵּן מִדָּמוֹ עַל גְּבִי בַּהוֹנוֹת - הָרִי זֶה עוֹלָה לְגַבִּי מִזְבֵּחַ וְטַעוֹן נְסֻכִיו, אֲלֵא שֶׁלֹּא עָלָה לְבַעֲלִים לְשֵׁם חוֹבָה, וְצָרִיךְ לְהִבִּיא אֶשֶׁם אַחַר לְהַכְשִׁירוֹ :

ב. שְׁחַטוּ חוּץ לְזַמְנוֹ וְחוּץ לְמִקְוָמוֹ - תִּעֲבַר צוּרְתוֹ וַיֵּצֵא לְבֵית הַשְּׂרָפָה. הֵיָּו שְׁנֵי כַּהֲנִים מְקַבְּלִין אֶת דָּמוֹ, אֶחָד בְּכָלִי וְאֶחָד בִּיד, זֶה שֶׁקָּבֵל בְּכָלִי - מְקַבֵּל תְּחִלָּה, וְזֶה שֶׁקָּבֵל בִּיד - מְקַבֵּל אַחֲרָיו. וְאִם שְׁנֵיהֶם - כָּשֵׁר. זֶה שֶׁקָּבֵל בְּכָלִי - מְקַבֵּל בִּימִין, וְזֶה שֶׁקָּבֵל בִּיד - מְקַבֵּל. וְאִם שְׁנֵיהֶם - פְּסוּל: זֶה שֶׁקָּבֵל בְּכָלִי - בָּא וְזוֹרְקוֹ עַל גְּבִי הַמִּזְבֵּחַ, וְזֶה שֶׁקָּבֵל בִּיד - בָּא לוֹ אֶצֶל מְצוֹרֵעַ. אִם שְׁנֵיהֶם - פְּסוּל. נִשְׁפָּךְ שֶׁל יָד - לֹא יִתֵּן מִשָּׁל כָּלִי. נִשְׁפָּךְ שֶׁל כָּלִי - לֹא יִתֵּן מִשָּׁל יָד. אִם יֵשׁ דָּם נִפְשׁ - יִחֹזֵר וַיִּקְבֵּל. עַד מִתִּי מוֹעֲלִין בְּשִׁמּוֹן? עַד שִׁזְרַק אֶת הַדָּם. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: עַד שִׁזְיָה הַזְּאוּתִיו. וְשׁוּיָן, שְׂאָסוּר בְּאִכִּילָה עַד שִׁיתֵּן מִתֵּן שָׁבַע וּמִתֵּן בַּהוֹנוֹתִיו. הַקְּדִים מִתֵּן שִׁמּוֹן לְמִתֵּן דָּם - יְמַלְאֲנוּ שִׁמּוֹן. וַיִּתֵּן מִתֵּן שִׁמּוֹן אַחַר מִתֵּן דָּם. הַקְּדִים מִתֵּן בַּהוֹנוֹת לְמִתֵּן שָׁבַע - יְמַלְאֲנוּ שִׁמּוֹן, וַיִּתֵּן מִתֵּן בַּהוֹנוֹת אַחַר מִתֵּן שָׁבַע. הַקְּדִים מִתֵּן בַּהוֹנוֹת זוֹ לְזוֹ - יִחֹזֵר וַיִּתֵּן עַל גְּבִי בַּהוֹנוֹת כְּסוּדָרָן :

ג. שִׁירֵי הַשִּׁמּוֹן שֶׁבִּלְג, הֵיָּה נֹאכַל לְזוֹכְרֵי כַּהֲנֵיהַ, וְשִׁבִּיד - נוֹתְנוֹ עַל רֹאשׁ הַמַּטָּהַר וְכִפְרָה. חֶסֶר הַלּוּג עַד שֶׁלֹּא יִצּוּק - יְמַלְאֲנוּ. מְשִׁיצָק - יְבִיא אַחַר בַּתְּחִלָּה; דְּבָרֵי רַבִּי טְרַפּוֹן. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: אַף עַל פִּי שִׁיצָק - יְמַלְאֲנוּ. וְאִם מִשְׁהֵיָה חֹזֵר הַלּוּג - הַכֹּל מוֹדִים שִׁיְבִיא אַחַר בַּתְּחִלָּה. נִתֵּן מִקְצַת

מִסְכַּת פְּרָה פָּרָק רֵאשׁוֹן

א. פּר בֵּן עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה חֹדֶשׁ יוֹם אֶחָד - הֲרִי זֶה פֶּר שְׁלָם. וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: נוֹתְנִים לוֹ שְׁלֹשִׁים יוֹם אַחֵר עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה חֹדֶשׁ, שְׁכָל פְּרִים שְׁבַת־וְרָה "בֵּן בְּקָר" - בֵּן שְׁתֵּי שָׁנִים. "פֶּר" - בֵּן שְׁלֹשׁ שָׁנִים. רַבִּי יוֹסִי הַגִּלְגָּלִי אוֹמֵר: "פְּרִים" - בְּנֵי שְׁתַּיִם, שְׁנֹאֲמַר (בַּמְדַּבֵּר ח, ח): "וּפֶר שְׁנֵי בְּנֵי בְּקָר תִּקַּח לְחֻטָּאת". רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: מֵה תִּלְמוּד לֹאֹמֵר "וּפֶר שְׁנֵי"? אֵלָּא שְׁנֵי לְרֵאשׁוֹן, מֵה הֲרֵאשׁוֹן לֹא נֶאֱכַל - אִפְּי שְׁנֵי לֹא נֶאֱכַל. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן: חֻטָּאת לְמָה הוּא דוּמָה? לְפָרְקָלִיט שְׁנֹכְנֵס לְרִצּוֹת, רִצָּה פְּרָקָלִיט וְנֹכְנֵס הַדּוֹרוֹן.

ב. רַבִּי אוֹמֵר: מֵה תִּלְמוּד לֹאֹמֵר: "וּפֶר שְׁנֵי בְּנֵי בְּקָר תִּקַּח לְחֻטָּאת"? אִם לְלַמֵּד שֶׁהֵם שָׁנִים, הֲרִי כְּבֹר נֶאֱמַר: "וְעֲשֵׂה אֶת הָאֶחָד חֻטָּאת וְאֶת הָאֶחָד עוֹלָה", מִפְּנֵי שְׂיִכּוֹל, תִּקְדִּים חֻטָּאת לְעוֹלָה בְּכָל מַעֲשֵׂה, תִּלְמוּד לֹאֹמֵר: "וּפֶר שְׁנֵי בְּנֵי בְּקָר תִּקַּח לְחֻטָּאת". אִי "פֶּר שְׁנֵי בְּנֵי בְּקָר תִּקַּח לְחֻטָּאת"? כּוֹל תִּקְדִּים עוֹלָה לְחֻטָּאת בְּכָל מַעֲשֵׂה? תִּלְמוּד לֹאֹמֵר (בַּמְדַּבֵּר ח, ח): "וְעֲשֵׂה אֶת הָאֶחָד חֻטָּאת וְאֶת הָאֶחָד עוֹלָה". הֲאֵ כִּי־צַד? דָּם חֻטָּאת קִדְּם לְדָם עוֹלָה, מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְרַצָּה. אֲכַרִּי עוֹלָה קוֹדֵמִין לְאִמּוּרֵי חֻטָּאת, מִפְּנֵי שֶׁהֵן כְּלִיל לְאִשִּׁים. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן: חֻטָּאת לְמָה הִיא דוּמָה? לְפָרְקָלִיט שְׁנֹכְנֵס לְרִצּוֹת, רִצָּה הַפְּרָקָלִיט וְנֹכְנֵס דּוֹרוֹן אַחֲרָיו. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: מֵה תִּלְמוּד לֹאֹמֵר: "וּפֶר שְׁנֵי בְּנֵי בְּקָר תִּקַּח לְחֻטָּאת", אִם לְלַמֵּד שֶׁהֵן שָׁנִים, הֲרִי כְּבֹר נֶאֱמַר: "וְעֲשֵׂה אֶת הָאֶחָד חֻטָּאת וְאֶת הָאֶחָד עוֹלָה". אִם כֵּן לְמָה נֶאֱמַר: "וּפֶר שְׁנֵי בְּנֵי בְּקָר תִּקַּח לְחֻטָּאת", יְכוֹל תְּהֵא חֻטָּאת הַלּוּיִם נֶאֱכַלְתָּ? תִּלְמוּד לֹאֹמֵר "שְׁנֵי" - ! שְׁנֵי לְעוֹלָה. מֵה עוֹלָה לֹא נֶאֱכַלְתָּ - אִפְּי חֻטָּאת לֹא נֶאֱכַלְתָּ. כִּי־צַא בּוֹ אָמַר רַבִּי יוֹסִי: - "הַבָּאִים מֵהִשְׁבִּי בְּנֵי הַגּוֹלָה הַקְּרִיבוּ עֲלוֹת לְאֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, פְּרִים שָׁנִים עֶשֶׂר עַל כָּל יִשְׂרָאֵל, אִילִים תִּשְׁעִים, וְשִׁשָּׁה כִּבְשִׁים, שְׁבָעִים וְשִׁבְעָה צְפִירֵי חֻטָּאת, שָׁנִים עֶשֶׂר - הַכֹּל

הַמִּתְנֹת בְּפָנִים וְנִשְׁפָּף הַלּוּג - יְבִיא לּוּג אַחֵר וְיִתְחִיל בְּתַחֲלָה בְּפָנִים. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמְרִים: יִתְחִיל מִמְּקוֹם שְׁפֶסֶק:

ד. גַּמַּר הַמִּתְנֹת שְׁבָפָנִים, וְנִשְׁפָּף הַלּוּג - יְבִיא לַג אַחֵר וְיִתֵּן עַל הַבְּהוֹנוֹת. נִתֵּן מִקְצַת שְׁבָבְהוֹנוֹת וְנִשְׁפָּף הַלּוּג - יְבִיא לּוּג אַחֵר וְיִתְחִיל תַּחֲלָה עַל הַבְּהוֹנוֹת. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמְרִים: יִתְחִיל מִמְּקוֹם שְׁפֶסֶק. גַּמַּר הַמִּתְנֹת שֶׁל הַבְּהוֹנוֹת - דְּבָרֵי הַכֹּל מִתְנֹת הֲרֵאשׁ אֵינֶן מִעֲפָבִין. כֵּלָּן אֵינֶן נֶאֱכָלִין חוּץ מִן הָאֶחָרוֹן שֶׁהוּא נֶאֱכַל. וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: כֵּלָּן נֶאֱכָלִין:

ה. מְצוּרַע שֶׁהִבִּיא עֲנִי וְהִעֲשִׂיר אוֹ עֲשִׂיר וְהִעֲנִי - הַכֹּל הוֹלֵךְ אַחֵר חֻטָּאת; דְּבָרֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: הַכֹּל הוֹלֵךְ אַחֵר הָאֶשֶׁם. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֵּן יַעֲקֹב אוֹמֵר: הַכֹּל הוֹלֵךְ אַחֵר צְפָרִים.

ו. שְׁנֵי מְצָרְעִים שֶׁנִּתְעַרְבוּ עוֹלוֹתֵיהֶן - זֶה נוֹתֵן שְׁלוֹ לְזֶה, וְזֶה נוֹתֵן שְׁלוֹ לְזֶה. נִתְעַרְבוּ פְּרִדּוֹתֵיהֶן - זֶה נוֹתֵן שְׁלוֹ לְזֶה, וְזֶה נוֹתֵן שְׁלוֹ לְזֶה. נִתְעַרְבוּ לוּגֵיהֶן - זֶה נוֹתֵן שְׁלוֹ לְזֶה, וְזֶה נוֹתֵן שְׁלוֹ לְזֶה. וְאִם הֵזֶה מְשֻׁנֵּיהֶן עַל אֶחָד מֵהֶן - יִצָּא. נִתְעַרְבוּ אֲשֻׁמוֹתֵיהֶן, זֶה יִשְׁחַט לְשֵׁם מִטְּהַר וְזֶה יִשְׁחַט לְשֵׁם מִטְּהַר. מִזֶּה מְשֻׁנֵּיהֶן עַל שְׁנֵיהֶן. נִתְעַרְבוּ חֻטָּאתֵיהֶם - זֶה תִּשְׁחַט לְשֵׁם מִי שֶׁהוּא, וְזֶה תִּשְׁחַט לְשֵׁם מִי שֶׁהוּא. מִתָּה אַחַת מִן הַחֻטָּאוֹת - יְבִיאֹ חֻטָּאת בְּשִׁתְּפוֹת, וְיִתְנֶה עֲלֶיהָ וְתֹאכַל:

ז. נִזְרַק דָּם שֶׁל אֶחָד מֵהֶן, וּמֵת אֶחָד מִן הַמְּצָרְעִין - חֻטָּאת הַשְּׁנִיָּה מִתָּה. וְאִם שְׁחוּטָה הִיא - הַדָּם יִשְׁפָּף וְתַעֲוֹבֵר צִוְרָתָהּ וְתִצָּא לְבֵית הַשְּׂרָפָה. מֵה עוֹשִׂין לְתַקֵּן מְצוּרַע הַנְּשֹׂאֵר? זֶה הַשְּׂאֵלָה שְׂאֵלוֹ אֲנָשִׁי אֶלְכֶסְנִדְרָא אֶת רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, וְאָמַר לָהֶן: לְהִבִּיא חֻטָּאת בְּהִמָּה אֵינּוּ יְכוֹל, שְׂאִין חֻטָּאת בְּהִמָּה בְּאֵה עַל הַסֶּפֶק, וְחֻטָּאת הָעוֹף אֵינּוּ יְכוֹל, שְׁעֲשִׂיר שֶׁהִבִּיא קָרְבַּן עֲנִי לֹא יִצָּא. הֲאֵ כִּי־צַד? יִכְתֹּב נִכְסָיו לְאַחֲרִים, וְנִמְצָא עֲנִי, וּמִבִּיא חֻטָּאת הָעוֹף. אָמַר לָהֶן רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: עַכְשָׁיו שְׂאֵלְתֶם דְּבַר חֲכָמָה:

עוֹלָה לְהַ" (עוֹרָא ח, לה). אֶפְשָׁר שְׁחַטָּאת עוֹלָה? אֵלָא מַה עוֹלָה לֹא נֶאֱכַלְתָּ, אַף חַטָּאת אֵינָה נֶאֱכַלְתָּ, שְׁהִיָּה רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: עַל עֲבוּדָה זָרָה הִבְיָאוּם.

ג. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: כָּל מְקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר בְּתוֹרָה "עֲגַל" סֵתֵם - בֶּן שָׁנָה, שֶׁנֶּאֱמַר (וַיִּקְרָא ט, ג): "וְעֲגַל וְכִבֵּשׁ בְּנֵי שָׁנָה. בֶּן בֶּקָר - בֶּן שְׁתֵּי שָׁנִים, שֶׁנֶּאֱמַר (שִׁם ט, ב): "קַח לָךְ עֲגַל בֶּן בֶּקָר לְחַטָּאת וְאִיל לְעוֹלָה תְּמִימִים"; תְּמִימִים - לְשָׁנִים. וְתְּמִימִים - מִכָּל מוֹם. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: נֶאֱמַר (בְּרַאשִׁית טו, ט): "עֲגַלְהָ מְשֻׁלֶּשֶׁת וְעַז מְשֻׁלֶּשֶׁת וְאִיל מְשֻׁלֶּשֶׁת" - שְׁלֹשָׁה מִן הַפָּרִים וּשְׁלֹשָׁה מִן הָאֵילִים, וּשְׁלֹשָׁה מִן שְׁעִירִים. שְׁלֹשָׁה מִן פָּרִים - פֶּר הַבָּא עַל כָּל הַמִּצְוֹת, וּפֶר יוֹם הַכַּפּוּרִים, וְעֲגַלָּה עֲרוּפָה. שְׁלֹשׁ מִן אֵילִים - אֶשֶׁם וְדָאִי, וְאֶשֶׁם תְּלוּי, וְכִבֵּשָׁה שֶׁל יַחֲדֵי. שְׁלֹשׁ מִן שְׁעִירִים - שְׁעִירֵי הַגִּזְלִים, שְׁעִיר שֶׁל יוֹם הַכַּפּוּרִים, וְשְׁעִיר שֶׁל נְשִׂיא.

ד. "כִּבְשִׁים בְּנֵי שָׁנָה" הָאֱמֹר בְּתוֹרָה - שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וּשְׁשִׁים וְחַמְשָׁה כְּנֶגֶד יְמוֹת הַחֹמֶה; דְּבָרֵי רַבִּי. וְחַכְמִים אוֹמְרִים: מֵאֶחָד בְּנִיסָן לְאֶחָד בְּנִיסָן, מִחַמְשָׁה עָשָׂר בָּאֵב לְחַמְשָׁה עָשָׂר בָּאֵב, אִם נִתְעַבְּרָה שָׁנָה - נִתְעַבְּרָה לוֹ.

ה. שָׁנָה הָאֱמֹרָה בְּכַתִּי עֲרֵי חוֹמֶה וּשְׁתֵּים שְׁבַשְׁדָּה אַחוּזָה, וְשֵׁשׁ שְׁבַעֲכַד עֲבָרִי, וְשָׂאֵר כָּל הַשָּׁנִים שֶׁל בֶּן וְשֶׁל בַּת - בְּלָן מִיּוֹם לְיוֹם. וְעוֹלַת חוֹבָה לְיַחֲד - כְּשֵׁרוֹת מִיּוֹם שְׁלֹשִׁים וְהִלָּאָה, וְאֶף בְּיוֹם שְׁלֹשִׁים. וְאִם הִקְרִיבָן בְּיוֹם הַשְּׂמִינִי - כְּשֵׁרוֹת. רַבִּי אֲלִיעֶזֶר אוֹמֵר: הִפְסַח אֵינּוּ כְּשֵׁר אֵלָא מִיּוֹם שְׁלֹשִׁים וְהִלָּאָה. זֶה הַכָּלל שֶׁאֱמָרוּ מִשׁוּם רַבִּי אֲלִיעֶזֶר: כָּל שֶׁנֶּאֱמַר בּו "בֶּן שָׁנָה" - כְּשֵׁר מִיּוֹם שְׁלֹשִׁים וְהִלָּאָה. וְאִם הִקְרִיבָן מִיּוֹם הַשְּׂמִינִי - כְּשֵׁר. כְּכּוֹר שְׁנוּלָד בּו מוֹם - שׁוֹחֲטִין וְאוֹכְלִין אוֹתוֹ, וְאֶפְלוּ בֶן יוֹמוֹ.

מִסַּכַּת פְּרָה פְּרָק שְׁנִי

א. רַבִּי אֲלִיעֶזֶר אוֹמֵר: אֵינָה נִקְחַת מִן הָעוֹבְדֵי כּוֹכְבִים. אִמְרוּ לוֹ: מַעֲשֵׂה וּלְקַחוּהָ

מִבֵּין הָעוֹבְדֵי כּוֹכְבִים בְּצִדוֹן יְרוּמָא' שְׁמוֹ. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: מִשְׁמְרִין אוֹתָהּ שְׁלֹא לַעֲבֹד בָּהּ כָּל עֲבוּדָה. אִמְרוּ לוֹ: אִם כֵּן, אֵין לְדַבֵּר סוּף! אֵלָא הָרִי הִיא בְּחֻזְקַת כְּשֵׁרָה. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: פְּרָה שְׁגִלְגְלִי עֵינֶיהָ שְׁחוּרִין, אִם אֵין פְּרָה אַחֲרַת כִּיּוּצָא בָּהּ - כְּשֵׁרָה. נִטְלוּ קֶרְנִים וּטְלָפִים וְהִזְכֵּר עֲמֵהָן - כְּשֵׁרָה יוּצָא דַפָּן. רַבִּי שְׁמַעוֹן מְכַשֵּׁר אֶתְנָן, וּמְחִיר - פְּסוּלָה. וְרַבִּי אֲלִיעֶזֶר מְכַשֵּׁר, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים כג, יט): "לֹא תְּבִיא אֶתְנָן זוֹנָה וּמְחִיר כָּלֵב בֵּית ה' אֱלֹהֶיךָ" - אֵין זוּ בָּאָה לְבֵיתָ.

ב. כָּל עֲבוּדוֹת שְׁחִיבִין עֲלֵיהֶן בְּמַקְדָּשִׁין - פְּסוּלָה בְּפָרָה. נִכְנָסָה לְרִבְקָה וְדוּשָׁה עִם אִמָּה - כְּשֵׁרָה. בְּשָׁבִיל שְׁתִּיבָן וְתִידוּשׁ - פְּסוּלָה. זֶה הַכָּלֵל, כָּל שְׁלֻצְרָכָה - כְּשֵׁרָה. לְצַרְף אַחֲרַת - פְּסוּלָה. וְהַעֲלֵ פוֹסֵל לְעֲבוּדָה וְשְׁלֹא לְעֲבוּדָה. נְפִדִית עַל כָּל פְּסוּל שְׁבָבָה מִתָּה - תְּפָדָה. מְצָא אַחֲרַת נֶאֱהָ הֵימְנָה - תְּפָדָה. שְׁחֹטָה עַל גְּבִי מְעַרְכָּתָה - אֵין לָהּ פְּדִיוֹן. אִם מִתּוֹרַמַת הִלְשָׁכָה הֵיתָה בָּאָה - דְּמִיָּה נּוֹפְלִין לְתֵרוּמַת הַלְשָׁכָה.

ג. חֲמֵר בְּפָרָה מַה שְּׂאִין בְּמַקְדָּשִׁין, וּבְמַקְדָּשִׁין מַה שְּׂאִין בְּפָרָה, שֶׁהִפְרָה אֵינָה כְּשֵׁרָה אֵלָא אֲדָמָה, וְעֲבוּדָה פּוֹסְלַת בָּהּ, מַה שְּׂאִין כֵּן בְּמַקְדָּשִׁין.

ד. חֲמֵר בְּמַקְדָּשִׁין, שֶׁהִמְקַדְּשִׁין אֵינָן נְפִדִין אֵלָא עַל מוֹם קְבוּעֵ, וְאֵין יוּצְאִין לְחִלִּין לְגִזּוֹ וְלַעֲבֹד. וְהַגּוֹזֵז וְהַעוֹבֵד בְּהֵן - סוֹפֵג אֶת הָאֲרֻבָּעִים, מַה שְּׂאִין כֵּן בְּפָרָה. חֲמֵר בְּעֲגֻלָּה מַה שְּׂאִין בְּמַקְדָּשִׁין, חֲמֵר בְּמַקְדָּשִׁין מַה שְּׂאִין בְּעֲגֻלָּה, שֶׁהִעֲגִלָּה - שָׁנִים פּוֹסְלַת בָּהּ, וְהָעֲבוּדָה פּוֹסְלַת בָּהּ, מַה שְּׂאִין כֵּן בְּמַקְדָּשִׁין. חֲמֵר בְּמַקְדָּשִׁין, שֶׁהִמְקַדְּשִׁין אֵינָן נְפִדִין אֵלָא עַל מוֹם קְבוּעֵ, וְאֵין יוּצְאִין לְחִלִּין לְגִזּוֹ וְלַעֲבֹד, וְהַגּוֹזֵז וְהַעוֹבֵד בְּהֵן - לוֹקֵה אֶת הָאֲרֻבָּעִים, מַה שְּׂאִין כֵּן בְּעֲגֻלָּה. חֲמֵר בְּפָרָה מַה שְּׂאִין בְּעֲגֻלָּה וְחֲמֵר בְּעֲגֻלָּה מַה שְּׂאִין בְּפָרָה, שֶׁהִפְרָה אֵינָה כְּשֵׁרָה אֵלָא אֲדָמָה, וּמוֹמִין פּוֹסְלִים בָּהּ, וְשֹׁעֵשֶׂה עִמָּה מְלֹאכָה - פְּסוּלָה, מַה שְּׂאִין כֵּן בְּעֲגֻלָּה. חֲמֵר בְּעֲגֻלָּה,

שְׁהַעֲגִלָּה שְׁנַיִם פּוֹסְלֹת [בָּה] - מֵה שְׂאִין בֶּן
בְּפָרָה.

ה. הָיוּ בָּה שְׁתֵּי שְׁעָרוֹת שְׁחֹרוֹת אוֹ
לְבָנוֹת. בְּתוֹךְ גּוֹמָא אַחַת - פְּסוּלָה. בְּתוֹךְ
שְׁתֵּי גּוֹמוֹת - כְּשֶׁרָה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֶפְלוּ שְׁתֵּי גּוֹמוֹת וְהָן מוֹכִיחוֹת זֶה אֶת זֶה -
פְּסוּלָה. הָיוּ בָּה שְׁתֵּי שְׁעָרוֹת עֶקְרָן מְאָדִים
וְרֹאשׁוֹן מִשְׁחִיר. רַבִּי יוֹסִי בֶּן הַמְּשֻׁלָּם אוֹמֵר:
מְסַפֵּר אֶת הָעֲלִיּוֹן וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ מִשׁוּם גּוֹזֵז.

<p>23</p> <p>ראשון Sunday</p>	<p>טו</p> <p>15</p>	<p>7:17 נץ החמה 9:36 סו"ז קר"ש - גר"א 10:22 סו"ז תפלה - גר"א 5:45 צה"כ לשיטת ר"ת נ"ך: הושע יב-ג תוספתא: נגעים ה</p>	<p>6:05 עלות השחר 9:00 סו"ז קר"ש - מג"א 9:58 סו"ז תפלה - מג"א 4:33 שקיעה: בבלי: חולין כו ירושלמי: כלאים ב</p>
<p>24</p> <p>שני Monday</p>	<p>טז</p> <p>16</p>	<p>7:18 נץ החמה 9:36 סו"ז קר"ש - גר"א 10:22 סו"ז תפלה - גר"א 5:46 צה"כ לשיטת ר"ת נ"ך: הושע יד - יואל א תוספתא: נגעים ו</p>	<p>6:06 עלות השחר 9:00 סו"ז קר"ש - מג"א 9:58 סו"ז תפלה - מג"א 4:33 שקיעה: בבלי: חולין כז ירושלמי: כלאים ג</p>
<p>25</p> <p>שלישי Tuesday</p>	<p>יז</p> <p>17</p>	<p>7:18 נץ החמה 9:37 סו"ז קר"ש - גר"א 10:23 סו"ז תפלה - גר"א 5:46 צה"כ לשיטת ר"ת נ"ך: יואל ב-ג תוספתא: נגעים ז</p>	<p>6:06 עלות השחר 9:01 סו"ז קר"ש - מג"א 9:59 סו"ז תפלה - מג"א 4:34 שקיעה: בבלי: חולין כח ירושלמי: כלאים ד</p>
<p>26</p> <p>רביעי Wednesday</p>	<p>יח</p> <p>18</p>	<p>7:18 נץ החמה 9:37 סו"ז קר"ש - גר"א 10:23 סו"ז תפלה - גר"א 5:47 צה"כ לשיטת ר"ת נ"ך: יואל ד - עמוס א תוספתא: נגעים ח</p>	<p>6:06 עלות השחר 9:01 סו"ז קר"ש - מג"א 9:59 סו"ז תפלה - מג"א 4:34 שקיעה: בבלי: חולין כט ירושלמי: כלאים ה</p>
<p>27</p> <p>חמישי Thursday</p>	<p>יט</p> <p>19</p>	<p>7:19 נץ החמה 9:37 סו"ז קר"ש - גר"א 10:24 סו"ז תפלה - גר"א 5:48 צה"כ לשיטת ר"ת נ"ך: עמוס ב-ג תוספתא: נגעים ט</p>	<p>6:07 עלות השחר 9:01 סו"ז קר"ש - מג"א 10:00 סו"ז תפלה - מג"א 4:35 שקיעה: בבלי: חולין ל ירושלמי: כלאים ו</p>
<p>28</p> <p>ששי Friday</p> <p>Candle Lighting 4:18 הדלקת הנרות</p>	<p>כ</p> <p>20</p>	<p>7:19 נץ החמה 9:38 סו"ז קר"ש - גר"א 10:24 סו"ז תפלה - גר"א 5:48 צה"כ לשיטת ר"ת נ"ך: עמוס ד-ה תוספתא: פרה א</p>	<p>6:07 עלות השחר 9:02 סו"ז קר"ש - מג"א 10:00 סו"ז תפלה - מג"א 4:36 שקיעה: בבלי: חולין לא ירושלמי: כלאים ז</p>
<p>29</p> <p>שב"ק Shabbos</p> <p>Shabbos Ends 5:49 זמן מוצש"ק</p>	<p>כא</p> <p>21</p>	<p>7:19 נץ החמה 9:38 סו"ז קר"ש - גר"א 10:25 סו"ז תפלה - גר"א 5:49 צה"כ לשיטת ר"ת נ"ך: עמוס ו-ז תוספתא: פרה ב</p>	<p>שמות</p> <p>6:07 עלות השחר 9:02 סו"ז קר"ש - מג"א 10:01 סו"ז תפלה - מג"א 4:37 שקיעה: בבלי: חולין לב ירושלמי: כלאים ח</p>

וְעַר עֵס הָאֵט נִישְׁט פֿאַראַכְטן זײַנע עֲבִירוֹת פֿון די יונגע יארן, דורך דעם קומען אויף אים דאָגות.

(ספר המדות אות עֲבִיבוֹת סיומן א')